The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St.,
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe,
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — K. Ķezbers,
2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A.
WEDNESDAY, MAY 5, 1965

LATVIJA

AMERIKĀ

36. N-RS TREŠDIENA, 1965. GADA 5. MAIJS 15. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Ņujorkas redakcijas vadītājs red. V. Irbe, 4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītājs red. K. ĶEZBERS, 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A. Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.

BALTIJAS VALSTU JAUTĀJUMS NETIEŠI SKARTS AN DEBATĒS

ARĪ AUSTRĀLIJAS VALDĪBA ATKĀRTOTI APSTIPRINA, KA NEATZĪST LATVIJAS ANEKSIJU. — LATVIJAS SŪTNIECĪBAS ANGLIJĀ VADĪTĀJS T.V. OZOLIŅŠ IERADIES VAŠINGTONĀ. — KĀ SADALĀS ASV LATVIEŠU REKORDDEVUMS APRŪPEI

Apvienoto nāciju atbruņošanās komisijas sēdē aizvadītajā nedēļā Ņujorkā Pad. savienības delegāts Nikolajs Fedorenko savā runā asi uzbruka ASV, pārmetot tām agresiju Vietnamā, militāru bāžu turēšanu citās zemēs, atomieroču došanu Rietumvācijas valdībai un — atomkaŗa plānošanu Vietnamā, kas izrietot no amerikāņu aizsardzības min'stra Meknamaras nesen dotas intervijas presei.

Padomju pārmetumiem ne mazāk asi atbildēja ASV vēstnieks AN Adlajs Stīvensons, klaji pasakot, ka Fedorenko ar savu runu tikai pūlas apslēpt pašu Pad. savienības agresiju, kas sākusies jau priekš pirmā pasaules kaŗa, kad Maskava okupēja Baltijas valstis. Atbildes runas turpinājumā Stīvensons aizrādīja, ka vēlāk Pad. Savienība agresiju turpinājusi Austrumeiropā, pakļaujot tās tautas savai ietekmei un padarot tās par saviem satelītiem. Un padomju agresija neesot beigusies vēl tagad, jo Maskava apliecina savas agresīvās tieksmes, atbalstot dažādas nemiernieku grupas cīņā pret legālajām valdībām Afrikā, Āzijā un arī citur. „Tādā veidā nevar pakalpot atbruņošanās centieniem," savu runu pabeidza Adlajs Stīvensons.

☆

Nesen arī Austrālijas valdība atkārtoti apliecinājusi, ka neatzīst Latvijas varmācīgo iekļaušanu Pad. savienībā ne de jure, nedz de facto. Latviešu apvienības Austrālijā prezidija priekšsēdis A. Dukāts Austrālijas valdībai bija nodevis iesniegumu attieksmē uz Anglijā noguldītajiem Latvijas valsts līdzekļiem, par kuriem Anglija uzsākusi sarunas ar Pad. savienību. A. Dukāts ir pašreiz Austrālijā valdošās liberāļu partijas biedrs, kādēļ izmantoja iespēju nodot LAA iesniegumu Austrālijas valdībai tās ārlietu ministram P. Haslukam personīgi, lūdzot to virzīt tālāk Lielbritānijas valdībai Londonā. Uz šo iesniegumu ārlietu ministrs P. Hasluks LAA prezidija priekšsēdim A. Dukātam atbildes rakstā paskaidrojis: „Austrālija neatzīst Latvijas inkorporāciju Pad. savienībā ne de jure, ne de facto, bet nevaru dot tūlītēju atbildi attieksmē uz Lielbritānijas valdības viedokli. Esmu licis Londonā noskaidrot britu valdības ieskatu par sarunām. Pēc atbildes saņemšanas jūs šai jautājumā informēšu."

☆

Sekojot Latvijas sūtņa Vašingtonā Dr. A. Spekkes aicinājumam, jau 24. aprīlī Vašingtonā ieradies Latvijas sūtniecības Lielbritānijā vadītājs T. V. Ozoliņš. Abi Latvijas sūtniecību vadītāji 27. aprīlī ieradās ASV ārlietu ministrijā, kur viņus pieņēma viceministrs R. H. Dēviss (Davis), viņa vietnieks H. C. Vedelers un Baltijas jautājumu vadītājs I. Šifmens. T. V. Ozoliņš, kas Vašingtonā uzturēsies ilgāku laiku un, cik paredzams, piedalīsies arī Amerikas latviešu apvienības kongresā Čikagā laikā no 7. — 9. maijam, paredzējis kopā ar sūtni Dr. A. Spekki ASV galvaspilsētā izdarīt arī vēl citus apmeklējumus, kas var būt nozīmīgi Latvijas jautājuma aktualizēšanai.

No Kanadas Vašingtonā savukārt ieradies Latvijas konsuls Montreālā V. Tomsons, lai apspriestos ar Dr. A. Spekki un T. V. Ozoliņu.

☆

Amerikas latviešu apvienības aprūpes biroja aprūpes koordinācijas padomes pārskats rāda, ka 1964. gadā ASV tautiešu kopējais devums aprūpes vajadzībām bijis 71.365,65 dol. Ziemsvētku akcijā savākti 21.502,11 dol., 14. jūnija akcijā 8.530,28 dol., Ģimenes dienas ietvaros savākti 1.569,14 dol., dažādos citos ziedojumu vākšanas gadījumos 27.570,80 dol., bet organizācijas un draudzes no saviem tiešajiem līdzekļiem devušas 12.193,32 dol. Kopā ar atlikumu no 1963. gada (36.051,51 dol.) pērn aprūpes vajadzībām bijuši 107.417,16 dol., no kuriem izlietoti 66.602,70 dol. Tā atlikums uz šo gadu bija 40.814,46 dol. Pērn aprūpei pašās ASV izlietoti 26.189,03 dol., palīdzības sainīšu nosūtīšanai tautiešiem viņpus dzelzs priekškara — 22.355,28 dol., uz Vāciju nosūtīti 12.813,63 dol., uz Austriju 1.301 dol., bet citās vietās izlietoti 3.943,76 dol.

(Nobeigums 8. lpp.)

Gatavošanās Dziesmu svētkiem

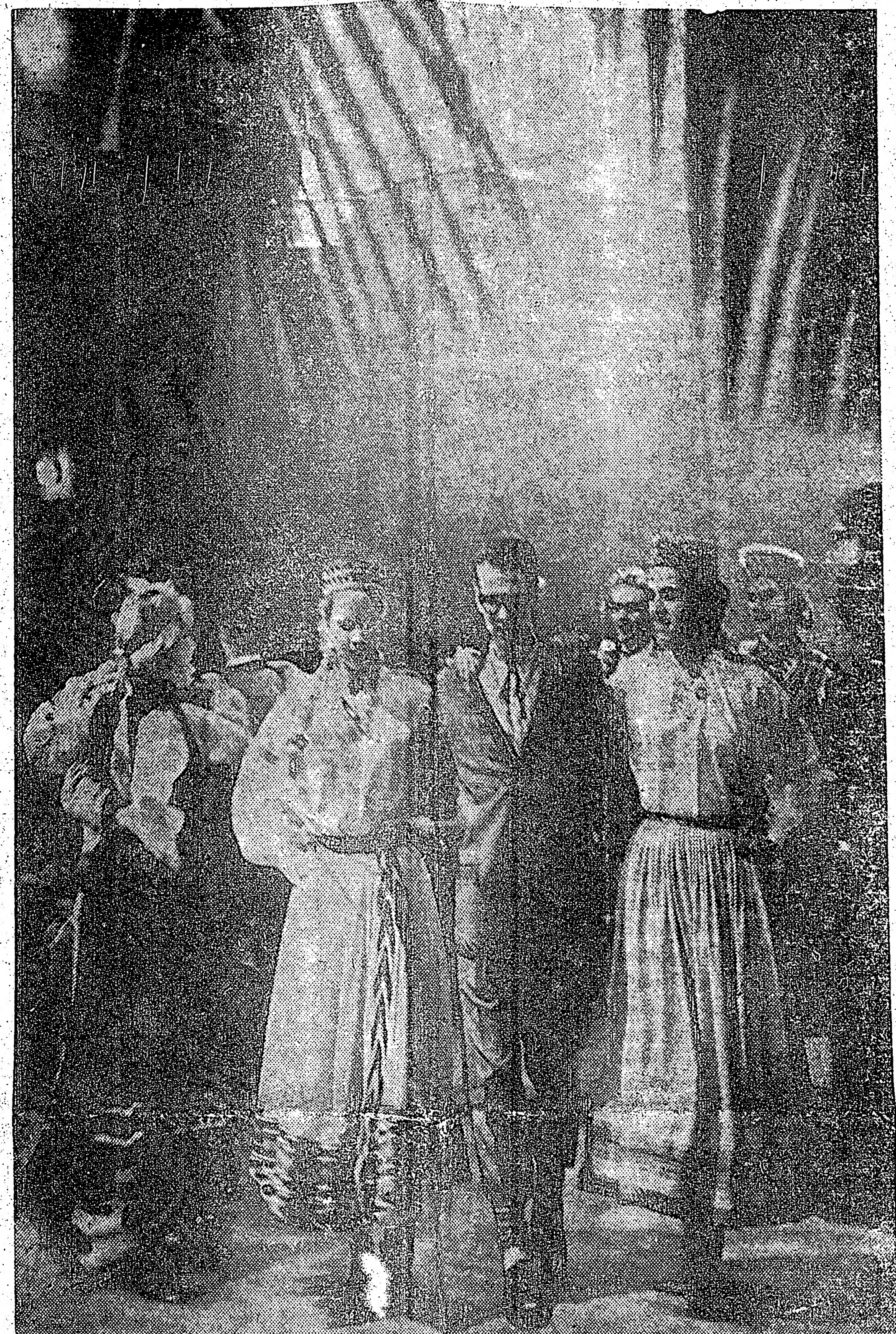

Arī Toronto latviešu biedrības deju pa Diždancis cītīgi vingrinās dejās un to soļi, gatavodamies tautas deju lieluzvedumam 4. Kanadas latviešu dziesmu svētku ietvaros 30. maijā Toronto. Uzņēmumā citu dejotāju vidū Rita Šuriņa (pa kreisi), Kārlis Siliņš un Anita Paidare.
Foto: J.Līgers

A. Silgailis

Kurzemes cietokšņa aizstāvju atcerei

Tuvojas 8. maijs . . . Un sāpīgi iedrebas sirds stīgas ikvienā latvietī, kam dārga tēvzeme Latvija un tās brīvība, jo atmiņā atdzīvojas šīs dienas traģiskie pārdzīvojumi pirms 20 gadiem, kad mūsu cīņu laukā neuzvarētā 19. divīzija paklausot Vācijas jaunā virspavēlnieka lieladmirāļa Dēnica kapitulācijas pavēlei, kā pēdējā Latvijas leģiona vienība nolika ieročus, bet tās kaŗavīriem bija jāuzsāk smagas kaŗagūstekņu gaitas, kas nesa ārkārtīgas ciešanas un daudziem arī nāvi — gan sarkano varmāku cietumu pagrabos, gan arī tālajās Sibirijas tundrās.

Toreizējo notikumu gaitā nelielais Latvijas zemes stūrītis, kuŗu veido Tukums, Džūkste, Dobele, Saldus, Liepāja un Baltijas jūŗa, kļuva par vēsturisku jēdzienu — Kurzemes cietoksni. Septiņu mēnešu smagās un asiņainās kaujās šī stūrīša aizstāvji atvairīja visus ārkārtīgā neatlaidībā un lielā pārspēkā izdarītos sarkanās armijas uzbrukumus, dodot iespēju Latvijas sarkanbaltsarkanajam karogam brīvi plīvot šajā Latvijas atlikušajā daļā līdz pēdējai kaŗa stundai. Šis nelielais Latvijas stūrītis, kuŗā patvērumu bija atraduši simttūkstoši bēgļu kā no Vidzemes un Zemgales, tā arī Latgales bija reizē arī pēdējais cerību stariņš, ka, saglabājot to brīvību līdz kaŗa beigām, izdosies saglabāt tautai brīvību un Latvijai neatkarību.

☆

Paceļas jautājums, kas bija visa pamatā, kas iedvesmoja šī zemes stūrīša aizstāvjus šādai pašaizliedzīgai cīņai vēl brīdī, kad bija nepārprotami skaidrs ka kaŗš Vācijai zaudēts. Visa pamatā bija lielā tēvzemes mīlestība un nesatricināma ticība Latvijas brīvībai. Šī ticība kvēloja ne tikai latvju kaŗavīros, bet arī ikvienā latvietī. To pierāda arī apstāklis, ka vēl dažas dienas pirms Vācijas kapitulācijas īsā laikā nodibinājās šai Kurzemes daļā kā brīvas Latvijas augstākais varas orgāns Tautas padome ar 73 locekļiem, kuŗā bija pārstāvēti visi neatkarīgās Latvijas politiskie nogrupējumi, galvenās profesijas un kaŗavīri. Padomei bija paredzēts sanākt pirmajā darba sēdē 8. maijā, bet to izjauca šīs dienas traģiskie notikumi. Šie pamati ir arī mūsu tautas vadzvaigznes šodien.

☆

Šajā 20. atceres dienā, kad mēs, brīvajā pasaulē esošie, savos dievnamos un svinīgajos aktos dziļā godbijībā atcerēsimies mūsu varonīgos dzimtenes aizstāvjus un aizlūgsim par tiem, kas atdeva savu dzīvību, lai tauta dzīvotu, izlūgsimies arī Visvarenā palīdzību un svētību, lai šī nesatricināmā ticība Latvijas gaišākai nākotnei kvēlotu mūžīgi līdzīgi tai mūžīgajai ugunij, kas dega mūsu Brāļu kapos dzimtenē un degs arī šinī atceres dienā tā Lāčplēša priekšā, kas kalts no akmens mūsu kritušo varoņu atmiņai šeit Kanadā un stalti paceļas Saulaines kalna nogāzē; kuŗa skatiens, atraisījies no zemes smaguma, veŗas pāri veļu upes — Daugavas mierīgajam plūdumam mūsu nākamo paaudžu sirdīs, lai tās nepagurtu šajā ticībā un cīņā par Latvijas brīvību. Tad arī Latvijas baznīcu vecie zvani varēs iezvanīt mūsu tautas brīvības rītu.

Ja dzīva paliks šī ticība un cīņas gatavība, tad nāks arī Latvijas brīvība kā vēsturiska nenovēršamība!

Arabi naidojas

Pagājušās nedēļas nogalē pasliktinājās attiecības starp pašizraudzīto arabu pasaules mesiju — Apvienotās arabu republikas prezidentu Naseru un Tunēzijas prezidentu Burgibu. Pēdējais bija atļāvies kaut ko Nasera acīs neiedomājamu un nepiedodamu — prasīt miermīlīgas koeksistences uzsākšanu ar Izraēlu. Nasers nepārtraukti cīnās par Izraēlas iznīcināšanu, bet militāri viņam bailes kaut ko iesākt. Arabi to vienreiz jau izmēģināja 1948. gadā, otrreiz dabūja bēgt 1956. Un tagad Burgiba prasa miermīlīgu koeksistenci ar Izraēlu, Izraēlas atzīšanu un sarunas Palestīnas bēgļu jautājumā.

Burgibas sadzīvošanas priekšlikums izsaucis vispārēju sašutumu Arabu līgas valstīs. Notikuši vairāki uzbrukumi Tunēzijas sūtniecībām, nodedzināta Tunēzijas sūtņa rezidence Kairo. Atbildei Tunēzijas studenti apmētājuši akmeņiem Apvienotās arabu republikas sūtniecību Tunisā.

Ļoti iespējams, ka jau tuvājajā nākotnē notiek prezidentu Burgibas un Nasera tikšanās. Pirmais pēc Arabu līgas izteiktā norājiena grib aci pret aci izrunāties ar Naseru un atrisināt savstarpējās domstarpības. Vismaz vienā jautājumā nebūs jāstrīdas: Izraēlas ministru prezidents Eškols pateicis, ka Izraēla savā zemē arabu bēgļus atpakaļ nelaidīs, un tiem būs jāpaliek Apvienoto nāciju nometnēs.

Piedalieties svētbrīdī pie kritušo kaŗavīru pieminekļa Saulainē sestdien, 8. maijā, plkst. 6 vakarā!

Dr. J. Zaube

Kultūras ceļi

KAS MUMS JĀDARA?

II

Vienprātīgi atzīstam, ka slavējams ir katrs panākums kultūras laukā un katrs darba darītājs, jo darāmā ir daudz, un nav tāda veikuma, kas viens pats spētu atrisināt sarežģītās problēmas. Svarīga var būt augstākās mācības iestādes organizēšana, svarīga arī augstvērtīga žurnāla izdošana un tā joprojām, un beidzot kopaina ir tik daudzpusīga, ka grūti atrast mazsvarīgo. Tādēļ arī veidojas dabiska ievirze — veicināt, cik iespējams, visas kultūras dzīves nozares, jo bagāta kultūra ir pretsvars asimilācijas draudiem.

Vēl tālāks atzinums saka, ka vispirms jārada spožums un pievilcīgums augstas kvalitātes latviskai kultūrai, tad tā dabiski saistīs jauno latvieti. Liekas jauki un pareizi. Bet ja nu gaidīsim uz šo īpašo kultūras mirdzumu, ko tik ātri vis, varbūt, nevar sasniegt, var gadīties, ka nebūs vairs, ko saistīt — trimdā nebūs vairs šī jaunā latvieša, viņš būs jau pārtautojies. Mēs taču, laikam, negribam līdzināties saimniekam, kas ir gan rūpīgs ražas ievākšanā, bet nevērīgs un paviršs nākamajā sējas laikā; gribam būt rūpīgi, sējot latviešu kultūras sēklu. Tas nenozīmē, ka būtu jālūkojas pēc kāda brīnumlīdzekļa un parastais kultūras kopšanas un bagātināšanas darbs jāatstāj novārtā; šis darbs, protams, intensīvi jāturpina. Tikai neder sevi ieaijāt pārliecībā, ka, pamazām pievienodami dārgumus savai kultūras rotai, varam mierīgi gaidīt nākotnes sarežģījumu atrisināšanos. Dažā labā vietā tad iespējams būt zaudētājiem. Bez tam jāpatur prātā, ka spējam gan gādāt apstākļus, lai kultūra attīstītos, lai, piemēram, mākslinieki var veidoties, bet nespējam piespiest viņus mākslas darbus radīt. Visam vajadzīgs laiks. Sakām, ka jāveicina jaunu vērtību radīšana, jo apstāšanās ir atpakaļsoļošana, taču nav jāaizmirst, ka jaunas kultūras vērtības radīt nevar vienkārši ar kādu lēmumu vai ieteikumu, ar kādu balvu vai stipendiju.

Aktuāls un zināmā ziņā novārtā atstāts, visumā kultūras darbinieku kontā liekams uzdevums ir palīdzēt audzināt pašus vērtību radītājus, audzināt cilvēkus ar latvisku dzīves uztveri, audzināt bērnus, kas prot latviešu valodu pirmo, kā klājas tēvu valodu prast, nevis dabū vēlāk kaut kādu jēgu par latviešu valodu it kā svešvalodas līmenī. Ja mums nebūs šo latviešu bērnu, tad veltīgi runāt par latviskās kultūras jaunradi ilgākā laika posmā. Tā izbeigsies, ja nebūs vairs radītāju. Nekādas skaistas tezes tad nelīdzēs. Audzināt latviešu bērnus, par latviešiem, manuprāt, ir mūsu aktuālākais pienākums, jo viņi ir priekšnoteikums visam. Šie bērni un jaunieši gan jāievada esošajā kultūrā, bet tālākajā dzīvē viņiem jāpārņem latviešu kultūras jaunrade. Viņi taču paši būs veidotāji.

Atspēkodami pesimistus, varam saskatīt iemeslus pārliecībai, ka mums šie bērni ar latviešu valodu un latvisku dzīves uztveri tomēr var augt, un šobrīd uzdevums ir gādāt iespējas latviešu valodas mācīšanai. Sagatavošanas darbs jāsāk ar vecākiem, viņos jāturpina griba mācīt bērniem latviešu valodu, jo vecāku darāmais darbs tomēr ir izšķirīgākais, un bez stingras pārliecības tas labi neveicas. Daļējs sekmju priekšnoteikums: mācīt latviešu valodu, cik vien iespējams agri. Kaut nezinām, kādi elektroķīmiski procesi īsti notiek smadzenēs, kāda ir domāšanas norise, kā veidojas valodas pamati, tomēr zinām, ka bērns valodu mācās, savas vides runātājus atdarinot. Jau zīdainis klausās valodas skaņās un ritmā, lai viņa smadzenēs sakrātos viss, kas vajadzīgs mazliet vēlāk, starp 1. un 2. dzīvības gadu sākot atdarināt savu vecāku un mājinieku runu. Apmēram ar 2—3 g. vecumu, kad bērns jau progresē runāšanas mākslā un ar viņu ir iespējama laba saprašanās, var sākt mācīt lasīt. Te, lūk, ir latviešu mātes un vecmāmiņas vai aukles lielais uzdevums, visa pamats, kam latviešu skola ir gan dabisks turpinājums un papildinājums, bet ne aizstājēja. Ja dzimtajā zemē bērna mācīšanu dažkārt cenšas atlikt uz skolas laiku, tad valodas mācīšana jau īsti netiek atlikta. Arī tur bērns valodu (=runu) iemācās ģimenē priekš skolas gadiem, vai nu lasīt prot vai neprot. Valodu mācīties bērns sāk savā pirmajā dzīvības gadā.

Ja gribam, lai latviešu māte trimdā iemāca bērniem latviešu valodu, tad jādod viņai lielākais atbalsts, ko vien varam dot. Tas ir milzu darbs, ko māte dara un kas viņai jādara, un no šā darba viņu neviens nevar atbrīvot — ne bērnu dārzi, ne skolas, nedz kas cits. Ja māte to neaptveŗ un domā, ka viņas uzdevumi beigušies ar bērna dzemdināšanu, bet par tālāko gādās pati dzīve, tad viņa, protams, nav latviešu trimdas mātes pienākumiem nobriedusi.

Atzīstot, ka valoda ir lielākais mātes devums bērnam, jānāk mātei talkā un jānoskaidro, kāda īsti ir bērna valodas attīstības gaita un kā viņš ar valodas skaņām aprod jau tad, kad māte ar viņu sarunājas, negaidīdama atbildes. Uz neziņu šeit norāda fakts, ka dažkārt mātes bažījas— pāragra valodas mācīšana bojājot bērna smadzenes. Un „readiness theory" aizstāvji jau arī domā, ka lasīt bērns mācoties, kad esot nobriedis lasīšanai — apm. 1. klasē, dažreiz arī agrāk, dažreiz daudz vēlāk. Ja šādi ieskati ir daudziem speciālistiem, tad nav jābrīnās, ka mātes rūpes neļauj mazuli apgrūtināt ar mācīšanu pāris gadu vecumā. Nedebatējot par nobriedumu un teorijām, jāgādā tomēr par to, lai latviešu bērns lasīt iemācās priekš svešās skolas. Tā ir pilnīga nepieciešamība. Šai rakstā nav iespējams tuvāk aplūkot mācīšanu ģimenē, par to jārunā plašāk, tikai jāpiebilst, ka mātes uzdevumu ir iespējams atvieglināt, piemēram, ar īpašiem mācības līdzekļiem. Vismaz šis atbalsts mums jādod.

Tā kā pieredze rāda, ka tikai ģimene ar savu valodu var pārnest nacionālo kultūru gan spaidos, gan kārdinājumos, tad ļoti svarīgs kļūst jautājums, kā piekļūt latviešu ģimenēm, kā vārda tiešā nozīmē, tā arī simboliski— sirdīm. Tas nav nieka uzdevums. Te vajadzīga ne tikai visu latviešu organizāciju piedalīšanās — draudžu, latviešu biedrību, Daugavas Vanagu u. t. t., bet arī atsevišķu cilvēku atbalsts, jo nepieciešams ir tiešs kontakts, cik iespējams, ar visām latviešu ģimenēm saskarē nonākot. Lai varētu ar tautiešiem sazināties, nepieciešama plaša centrālā kartotēka. Pašreiz, laikam, gan vislabākā kartotēka ir Latviešu centrālajai komitejai Vācijā par turienes latviešiem. ASV adrešu dabūšana, liekas, ir lielāka problēma nekā citur, jo, ļaudis bieži pārvietojas un, protams, bez reģistrēšanās pienākuma. Talkā jānāk visām lokālajām organizācijām un atsevišķiem tautiešiem;

(Nobeigums 2. lpp.)

LATVIJA

36. N-RS TREŠDIENA, 1965. GADA 5. MAIJS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4582;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāns, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—8339;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Norītis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Ārlietu redaktors — Inta Podnieks, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6983;

Sporta redaktors — Zanis Zeniņš, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont.; tālr. 535—1470.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības laināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

Nozīmīga angļu organizācija cīņai pret komūnismu

THE FOREIGN AFFAIRS CIRCLE UN TĀS ŽURNALS „EAST WEST DIGEST"

Kaut atomkodolu ieroču spēks sasniedzis pašiznīcināšanās pakāpi totālā kaŗa gadījumā, ko atzinuši arī Kremļa varas vīri, tas tomēr nav spējis mainīt viņu plānus vispasaules virskundzībai gan miera, gan lokālu kaŗu veidā, bet galvenokārt ar politiskām kombinācijām, iefiltrēšanos, saimnieciskā sacensību un apvērsumiem, ko visu viņi apzīmē par „miermīlīgu koeksistenci".

No komūnistu aktīvitātēm nav pasargāta arī Lielbritānija, kādēļ to atmaskošanai un apkaŗošanai darbojas vairākas britu pretkomūnistiskas organizācijas, kas seko arī sarkano balsīm vietējā presē un tām atbild rakstiem un lasītāju vēstulēm. Vecākā un pieminēšanas cienīgākā no tām ir Economic League, kas savu darbību uzsākusi jau 1919. gadā komūnisma izplatīšanās apkaŗošanai Anglijā. Iespaidīgas ir šīs organizācijas skrejlapas, kuŗas regulāri izplata katru gadu. Tālāk minama Common Cause, kas dibināta 1951. gadā un izdod savu žurnālu — „Common Cause Bulletin." 1956. gadā izveidojusies I. R. I. S. (Industrial Research and Information Service), kas arī izdod savu biļetenu „I. R. I. S. News" Vidusanglijā jau daudzus gadus darbojas nodaļa abpus dzelzs aizkara pazīstamajai organizācijai Conference Sur La Guerre Politique Des Soviets, kuŗu no Parīzes vada plaši pazīstamā Suzane Labina, par kuŗu „Latvija Amerikā", sakarā ar tās dedzīgajām runām ASV, rakstīja, ka viņa ir daudz vērtīgāka par 100 atombumbām, un kuŗu senātors Tomas Dods nosaucis par „Žannu no brīvības arkas". Nodaļas centrs koncentrējas Birminghamas apkārtnē, un tā kā nodaļas vadītājs ir valsts dienestā, tad biļetens regulāri iznāk ar kāda latvieša adresi. Saskaņota aktīvitāte vēršas pret sarkano un naīvo balsīm vietējā presē. Vēl varētu pieminēt The Moral Re-Armament un Empire League Loyalists, bet abu pēdējo darbībā un cīņas taktikā ir vairāki minusi.

Minētās organizācijas dara svētīgu un iespaidīgu darbu sarkano aktīvitātes mazināšanai pašu mājās, bet līdz šim brīdim nepastāvēja neviena organizēta grupa, kas aizstāvētu domu, ka komūnismam ir jāuzbrūk tā galvenajā bazē aiz dzelzs aizkara, kuŗa stāv uz māla kājām un propagandas miglas aizsegā. Kā vienīgo izņēmumu varētu minēt Bērvuda komiteju (1955.—56. g.), kas pieprasīja ārlietu ministrijai mainīt politisko taktiku, un Harteļa komitejas 1956. g. pieprasījumu aizsardzības ministrijai. Abos gadījumos atbilde bija noraidošs „nē", jo politisku ofensīvu britu valdība arvien uzskata par pārāk izaicinošu.

Ievērojot šādas organzācijas trūkumu, britu politiķu acīm redzamo izvairīšanos iestāties par apspiesto tautu atbrīvošanu starptautiskās konferencēs un faktu, ka totāls kaŗš 60-tajos gados zināmā mērā pieder pagātnei (un tāds arī nav nepieciešams, jo iespaidīgākā atombumba slēpjas apspiesto tautu brīvības slāpēs), 1962. gadā nodibinājās The Foreign Affairs Circle. Še arī tūlīt jāpiezīmē, ka šī organizācija nav pret militāru bruņošanos un gatavību kaŗa gadījumam, bet uzsveŗ bruņošanās nepieciešamību līdzsvara uzturēšanai. Galvenais uzsvars tomēr likts uz politisku ofensīvu, kas pašreizējos apstākļos ir vai vienīgais un iespaidīgākais līdzeklis komūnisma sakāvei. Pie tam organizācija uzsveŗ, ka ir starpība starp propagandu un politisku kaŗu (political warfare). Pirmā domāta iedzīvotāju vispārējai iespaidošanai, piemēram — presei piemīt liela nozīme tautas noskaņošanai par attiecīgu problēmu. Turpretim politisku kaŗa gājienu vērš pret politisko vadoņu aktīvitātēm. The Foreign Affairs Circle pamatos uzsvars likts uz politisko kaŗa gājienu, atstājot propagandu jau pastāvošajām organizācijām, „kas šai laukā jau dara lielisku darbu. — „Organizācijas valde vienmēr mēģinās vērst britu tautas un brīvās pasaules uzmanību uz faktu, ka pašreizējie totālitārie režīmi nepārstāv tautas gribu un ka prāta, ka cilvēcības un civilizācijas balsi šinīs zemēs apslāpē bailes. Piemēram, Novotnija Prāgas režīma indīgie saukļi nekad nebūtu jāuzņem tā, it kā tie nāktu no cilvēciskо ideālu pārstāvja Jana Masarika pēcnācēja. Rietumu vadoņiem ar šādām politiskām administrācijām nebūtu nekāda brāļošanās un draudzēšanās."

Īsos vārdos grūti ietvert visu to, ko The Foreign Affairs Circle izraudzījusi par saviem mērķiem. To šeit izklāstīt arī būtu nevietā bet uzdevumi galvenokārt sadalās 3 daļās: 1) kādai būtu jābūt Rietumu politiskajai nostājai pret komūnistu režīmiem (galvenokārt panākt Rietumu ārlietu politikas maiņu); 2) kādai nostājai būtu jābūt iekšējas krizes gadījumos komūnistu zemēs, kā, piemēram, austrumvāciešu sacelšanās gadījumā 1953. g., ungāru revolūcijas laikā 1956. g. un tibetiešu gadījumā 1959. g., 3) kādai būtu jābūt nākotnes politikai pret šīm valstīm, kad komūnisma ēra piederēs pagātnei un atgriezīsies demokratiska iekārta. Šie trīs pamatprincipi sīki iztirzāti organizācijas statūtu 46 paragrafos un tāpat darbības noteikumu 22 punktos.

Organizācija uzsveŗ, ka bez Hitlera nacistu Vācijas pastāvējusi arī kāda cita Vācija, tāpat pastāv cita Krievija, ne tāda, kādu pārstāv komūnistu partijas vadītāji. Tā zemdega, kas gruzd Krievijā un apspiestās tautās, jāatbalsta visiem spēkiem, lai ātrāk panāktu pastāvošā režīma gāšanu (bet ir jāizvairās no priekšlaicīgas sacelšanās — teikts statūtos). Organizācijas mērķis ir vienot visus pretkomūnistiskos spēkus, apturēt komūnisma izplešanos, uzturēt dzīvu un stiprināt pretestību komūnismu apspiestajās zemēs, demobilizējot komūnistu drošības spēkus un sniedzot padomu un materiālo palīdzību pretestības kustībām komūnistu zemēs.

Valde sastāv no 9 locekļiem un tiek ievēlēta uz 5 gadiem, bet priekšsēdis uz vienu gadu, kuŗu izvēl no valdes. Divi valdes locekļi katru gadu atkāpjas, bet viņus var par jaunu ievēlēt ar 2/3 balsu vairākumu. Direktoru uz 5 gadiem ievēl valde, bet var arī pārvēlēt vai tam jāatsakās no pienākumiem, tāpat kā valdes priekšsēdim, ja pret to ir 2/3 balsu vairākums. Goda padomniekus ievēl uz 5 gadiem, un no tiem prasa speciālas zināšanas un pieredzi politiskā kaŗa vešanā. Daudz uzdevumu piekrīt sekretāram, kuŗus šeit būtu nevietā uzskaitīt. To ievēl uz 5 gadiem. Pašreizējos apstākļos valdes vīru un pārējo amatpersonu vārdus, izņemot sekretāra, neizpauž. Tas, kā viņi paši atzīst, gan rada mistisku neskaidrību, bet reizē pasarga valdes vīrus, kas ieņem nozīmīgas vietas valsts dienestā un svarīgos iestādījumos. Tāpat — kaut Foreign Affairs Circle esamība nav noslēpums un par to ir informētas attiecīgas valsts iestādes, organizācija nevēlas plašu publicitāti. Vienīgais valdes vīrs, kuŗa vārdu neslēpj, ir sekretārs, un tas šai gadījumā ir šī laikraksta lasītājiem pazīstamais un politiskajos uzskatos apbrīnojamais D. G. Stjuarts-Smits.

„East West Digest"

Organizācija bija plānojusi izdot arī savu žurnālu, un 1964. gada 20. decembrī nolēma izdot mēnešrakstu „East West Digest" ar rakstiem par komūnismu un Rietumu politiku, bet galvenokārt dodot katrai komūnistu apspiestajai tautai vietu žurnālā alfabētiskā secībā. Starplaikā apziņāja attiecīgus korespondentus, izdeva uzmetumā paraugeksemplāru un pārvarēja materiālās grūtības. Šī gada aprīlī, kā paredzēts, žurnāls ieraudzīja dienas gaismu.

(Nobeigums 6. lpp.)

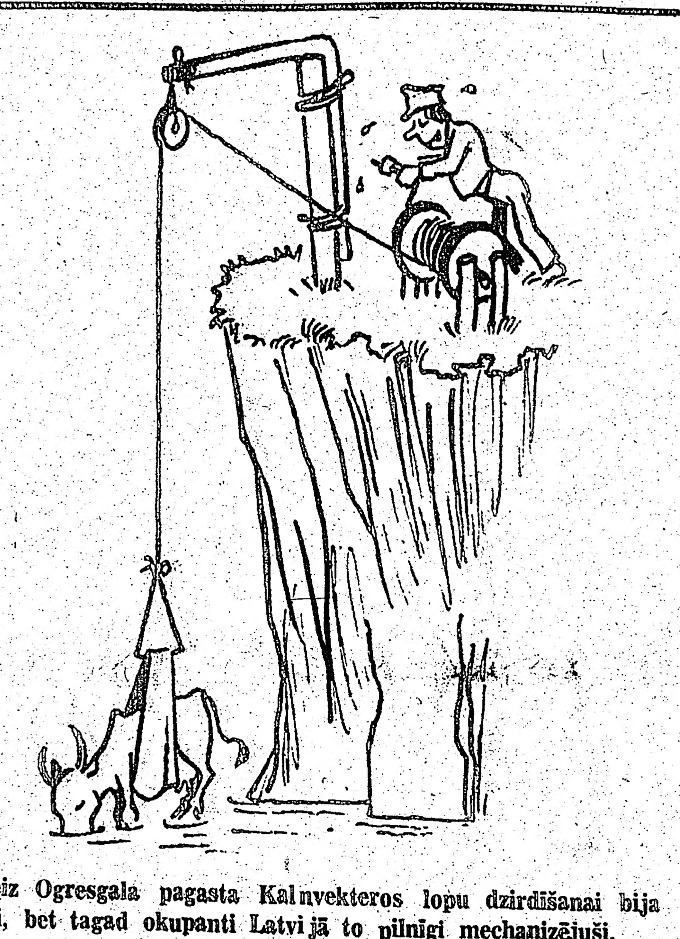

Kādreiz Ogresgala pagasta Kalnvekteros lopu dzirdīšanai bija sūkņi, bet tagad okupanti Latvijā to pilnīgi mechanizējuši.

Ed. Keiša humors LA

LILIJA ZARIŅA IR LATVIEŠU ĀRSTE, KAS 1957. GADA JŪLIJĀ NO OKUPĒTĀS LATVIJAS IZBĒGA UZ BRĪVO RIETUMU PASAULI

KULTŪRAS CEĻI

organizāciju saraksti ar adresēm nosūtāmi centrālajai kartotēkai, bet tautiešus jālūdz iesūtīt visu to latviešu vārdus ar adresēm, par kuŗiem var šaubīties, ka viņi jau agrāk reģistrēti. Savs niecīņš jādod arī kaunīgajiem un negribīgajiem latviešiem.

Jāveic intensīvāks skaidrošanas darbs nacionālās kultūras jautājumos, jo diezgan liels vēl to tautiešu skaits, kas ir nestabili ieskatos par nepieciešamību bērnā ieaudzināt latvisku domāšanu, kas ir pilnīgi indiferenti tautiskos jautājumos vai pat sliecas uz svešās tautas pusi bērnu audzināšanas ziņā, un to dara, nebūdami skaidrībā par pārejas paaudžu likteni. Vai vecāki, domādami par pārejas paaudžu nestabiluma iemesliem, gribētu bērnus tomēr audzināt svešajā kultūrā, par to varam šaubīties, pat ja viņi būtu ieskatos, ka visas citas tautas ir labākas par latviešiem. Un šādas starppaaudzes pārtautojoties ir neizbēgamas. Šo likteni piedzīvo ne jau tie, kas pilnīgi auguši savas tautas kultūrā, beiguši tās skolas, bet tikai viņu bērni. Tautiskumu, īpašo domāšanas veidu nevar nekad vairs apmainīt vai nomest, ar to jādzīvo, vai nu tas patīk vai nepatīk, un ir tikai alošanās, ja, piemēram, kāds latvietis pēc ilgu gadu nodzīvošanas svešumā saka, ka neprot vairs latviski domāt. Viņš domā tikai tai valodā, kuŗā domājis jaunības gados, ģimenē augot. Ja šim cilvēkam trūkst kādu vārdu vai izteicienu dzimtajā valodā, bet tie ir svešajā, tas vēl nenozīmē, ka viņa domāšanas veidam nav pamatā dzimtā valoda. Dzimtās valodas vārdu piemiršana, svešās valodas tekošā iemācīšanās vēl nav iemesls apgalvot, ka cilvēks ir pārņēmis svešo kultūru. Visa jēdzienu pasaule, domāšana, personības pamats, — viss taču sakņojas dzimtajā valodā, tās zīmogs redzams vai ik solī tālākajā dzīvē. Pieaudzis cilvēks arī otru valodu mācās dzimtās valodas skatījumā, jo citādi nespēj, kādēļ nekad nav pielīdzināms tiem svešās valodas lietotājiem, kuŗiem šī valoda ir dzimtā.

No ģimenes tālākajam ceļa posmam bez pārtraukuma jābūt latviešu bērnu dārzam un skolai. Tur nav viegli turpināt ģimenē ievirzīto ceļu, jo šai laikā sākas arī svešā skola. Tas jo vairāk mudina organizēt latviešu bērnu dārzus, kur vien iespējams, lai nezustu kontakts ar latvisko vidi. Tikai šo bērnu dārzu darbību gribētos paplašināt valodas mācīšanas virzienā, kas būtu ieguvums īpaši tādiem bērniem, kuŗiem ģimenē nav iespēju mācīties latviešu valodu. Bērnu dārza princips ir spēles un rotaļas, kas veicina attīstību, un arī valodas elementus var dot rotaļu veidā. Tāpat iepazīstināšanai ar burtiem un lasīšanu var būt rotaļas vieglums.

Pieminot skolotājus, jāatzīst, ka viņu darbs nez' vai vispār kādā valstī ir dabūjis pareizu novērtējumu, jo tas ir sevis ziedošanās darbs, vecāku darba turpinājums. Latviešu trimdas skolotāji bez atalgojuma veikuši tik lielu darbu, ka nebūtu pāragri domāt arī par viņu pūļu atlīdzināšanu. Ja varam cerēt, ka kultūras darba vajadzībām visi latviešu pelnītāji gatavi regulāri ziedot zināmu summu gadā (piem., piektdaļprocentu no ienākumiem), tad skolotāju atbalstam kāda daļa jāparedz.

Šad tad sastopamies ar ierosinājumiem, kuŗus varam saukt vismaz par neparastiem. Šādu ierosinājumu labākai novērtēšanai der atcerēties, ka atrodamies ārkārtas situācijā, kas dažā labā gadījumā prasa ārkārtas rīcību. Apdraudēti ne tik daudz ir pašreizējie latviskās kultūras veidotāji trimdā, bet apdraudēts ir pats trimdas latviešu nākotnes kultūras pamats — asimilācijas jūrā grimstošie bērni. Un tad nav jābrīnās, ja vēlamies redzēt intensīvā un organizētā kultūras darbā visu zemju latviešus ar visiem akadēmiķiem, saistītiem kādā organizētā vienībā, ar ierosinātājiem, plānotājiem, organizētājiem un virzītājiem kultūras slāņa stiprajā daļā — aktīvajā inteliģencē, ikvienam piedaloties darbā, kuŗā ģimenei veicams pats grūtākais un atbildīgākais posms, bet skolām, organizācijām un sabiedrībai tālākais jaunieša ievadījums latviešu kultūrā. Nav noliedzams, ka mērķtiecībā ir bijuši trūkumi, un mātei nav veltīta pietiekama uzmanība un sniegta vajadzīgā palīdzība, uzskatot viņas darbu it kā par pašsaprotamu likumu. Bet ja nu pašsaprotamība nedarbojas un no ģimenēm vairs nenāks bērni ar latviešu valodu, tad mūsu skolu soli būs tukši. Nedrīkst aizmirst ģimeni, ja negrib apdraudēt valodu. Un katra valoda ir jau vesela kultūra, ar to arī citu tautu kultūru uztveŗ īpašā skatījumā, kā gaismas stars prizmā iegūst īpašu veidu. Ja tādu latvisku prizmu bērns nesaņems jau ģimenē, grūti cerēt, ka viņš kādreiz atmetīs svešo. Var skatīties pasaulē vai un pa latvisko logu, vai pa svešo, bet trešās iespējas nav!

Ella Andersone

Nāvei nolemtie

(1. turpinājums)

Kārlis virzījās tālāk tikai tad, kad bija pārliecināts, ka tuvumā gūstītāju nav. Diena bija pelēka un smaga, migla auksta un lipīga. Tā kā rāpulis līda azotē un saldēja. Bet Kārlis nezūdījās.

Labi, ka migla, — viņš pie sevis priecājās. — Tālāk par speŗamo soli neredzu, bet arī mani neviens neredz. Un labi, ka nesnieg. Tad no bunkura laukā netiktu. Visur līdz vilktos paša kāju iemītās pēdas.

Vēlā pēcpusdienā Kārlis nonāca Gaujas malā, palīda zem kupla kadiķa un apsēdās. Gaŗlaikodamies viņš grauza līdzpaņemto maizes garozu Vēders gan prasīja kaut ko vairāk, bet, kad nebija ko dot, paurkšķēja un nomierinājās. Apkārtni Kārlis pazina kā savu kabatu. Pāri Gaujai aiz kalniņa atradās cirsma, kur, baļķus no meža laukā vedot, nopelnīts pa liekam latam. Kārlis nolauza zariņu, kas aizsedza skatienu. Tagad cirsmā zaļoja pāris pēdu gaŗas priedītes, kuploja pa baltsvārcim bērzam. Gaujas ielokā bija dzirdamas tā kā balsis. Kārlis pavērsa ausi uz to pusi. Jā, balsis gan. Tā kā Spicu mežsarga tēva balss. Jaunie, laikam, aizbraukuši uz svešumu. Tēvs nebija solījies braukt un vārdu turējis.

Naktī pa tumsu būtu jāmēģina tikt pāri ceļam pie Bērziņa, — Kārlis prātoja. — Varbūt viņš zinātu, kur atrodami tie, kuŗus meklēju un kuŗus medu ieziestām balsīm no meža laukā vilina.

Kārlis iegrozījās ērtāk, atslēja galvu pret kadiķa stumbru un gaidīja tumsu. — Jāmēģina tikt barā, — Kārlis urba domu tālāk. — Pašam man būtu gandrīz vienalga, bet Vilma raud katru dienu. Un vientulība patiešām apnikusi. Barā arī justos drošāk.

Tā Kārlis domās žēloja Vilmu un taisnojās pats sev, skatieniem taustīdamies uz priekšu. Ne pa labi, ne pa kreisi galvu pagriezt nedrīkstēja. Instinktīvi juta, ka pakausī urbjas asu acu pāris. Galvu pagriezt un skatienu pāri plecam pamest nevarēja.

Jo ilgāk Kārlis sēdēja, jo dziļāk galva ierāvās plecos un locekļi vairāk stinga. Mute košļāja maizi arvien lēnāk un lēnāk, līdz palika pusvirū. Pār lūpām pārkrita dažas maizes druskas. Māte viņu kopš mazām dienām bija mācījusi, ka zemē nokrituša maize jāpaceļ, bet šoreiz roka tam necēlās. Kā smagi bluķi rokas gulēja starp ceļgaliem. Tad viņš juta, ka kaut kas atduras mugurā.

Šautenes stobrs?... Krievs? — tālāk domas netika.

„Tev ir maize?" kāds čukstēja skaidrā latviešu valodā.

Kārlis nosvīda, tad lēni pakustējās. Pameta īsu skatienu pāri plecam. Otrpus lielajam kadiķu krūmam kāds bija nometies uz vēdera. Rokas liesas, seja bārdu apaugusi. Šautene pa tvērienam.

Tātad — stobrs mugurā nav dūries... Nevienam neredzama, tikai Kārlim pašam vien jūtama smaga baiļu nasta novēlās no pleciem. Nebija arī vairs baiļu pataustīt pa labi un kreisi. Sakaltis zars. Cits nekas, vienīgi sauss zars bija muguru badījis. Varbūt tas mugurā bija dūries jau tad, kad zem krūma palīda. Tikai nejuta to. Bet bailes par brīvību un dzīvību lika iedomāties neesošas lietas.

„Dažas druskas," Kārlis ielaida roku azotē un sniedza bārdainajam kaltētas maizes riecienu. Kā zemene vilka rīklē maize pazuda badīgā mežabrāļa mutē.

„Redzu, tu neesi pēdu ostītājs," svešais ēzdams sacīja. „Šai krūmā es jau otru dienu bez maizes drupatas tupu. Kad tu pirmīt te ielīdi, domāju — nu tik ir labi, pēdu dzinējs ar meklējamo slēpjas vienā krūmā... Vai tev ir vēl kāda druska?"

Atkal Kārlis sniedza riecienu, kuŗš aizgāja pirmā ceļu.

„Tu viens?" Kārlis noprasīja.

„Nesāc degunu azotē bāzt!" svešais atčukstēja, bet balss skanēja bargi.

„Nē jau, nē," Kārlis kļuva iztapīgs un bez prasīšanas sniedza krūmā gulētājam vēl vienu maizes riecienu. „Pats dzīvoju mežā, bunkurā. Meklēju kādu grupu, kuŗai pievienoties. Abiem ar sievu vien ziemu mežā pavadīt negribas."

„Kas vieni, tiem vēl maize turas, bet grupa pārtiek no cerībām," bārdainā svešinieka skatieni badīja Kārli kā īleni. „Esmu jau ceturto dienu izlūkos, pētīdams, kur un kā maizi dabūt. Citur jau nevarēs, būs vien jāmēģina pie savējiem. Ja krievu stabulē nepūš un vāciešiem līdzi nav aizskrējis, tad jau latvietim ap kaklu apmesto cilpu neziepēs."

Svešais kļuva runīgs, Kārlis klusāks. Ej nu zini, — domāja pie sevis Kārlis, — ka nav tikai slazdi: uzzinās, kur slēpjos, tad atnāks kādu nakti un paņems viegli...

„Mūsu grupa apmetusies netālu no Strenčiem," bārdainais kļuva pavisam atklāts. „Bija jau apgāde nokārtota, bet paši savārījām ziepes. Ielauzāmies Patērētāju biedrības veikalā. Pamatīgi iztīrījām. Pāris mēnešu ēdām un dzērām kā kāzām. Bet pēc visa šī trača ceļus apsargāja, gandrīz milici pie miliča uz tiem nostādīja. Mēs atkal pastrādājām jokus: noķērām pāris sarkano veču, aizsējām acis un ievedām mežā. Tur iebāzām viņu sarkanām zvaigznēm rotāto mēteļu piedurknēs gaŗus kokus. Izplestām rokām un aizsietām acīm izskatījās pēc īstiem putnu biedēkļiem... Tādus viņus arī pametām mežā. Vēlāk radio kliedza, ka lielās dzimtenes varonīgie dēli esot mežā cīnījušies ar bandītiem, kuŗu bijis ļoti daudz. Kā, to neviens nezinām, bet no meža viņi tomēr kaut kādā izkūlušies laukā. Tikai tad īsti aptvērām, kādas pārgalvības esam pastrādājuši, un nožēlojām, bet — par vēlu. Pie bijušajiem labvēļiem tagad rādīties vairs nedrīkstam. Pēc lielā trača norunātā apgādes vietā atradām tikai mazu zīmīti ar vēstījumu „Pazūdiet!". Laikam jau vairs nevar palīdzēt. Tā jāsāk meklēt citi pārtikas avoti. Lozējām, un man krita izlūkos iešana."

Kārlim patika svešā stāsts. Radās arī uzticība. Tie bija vīri, kas negrozījās no vieniem sāniem uz otriem, bet darīja darbus! Un Kārļa smagā darbā pieradušās delnas niezēt niezēja kaut ko ķert, grābt, darīt.

(Turpinājums sekos)

ciņai

derēs pagātnei un atgriezīsies demokratiska iekārta. Šie trīs pamatprincipi sīki iztirzāti organizācijas statūtu 46 paragrafos un tāpat darbības noteikumu 22 punktos.

Organizācija uzsver, ka bez Hitlera nacistu Vācijas pastāvējusi arī kāda cita Vācija, tāpat pastāv cita Krievija, ne tāda, kādu pārstāv komūnistu partijas vadītāji. Tā zemdega, kas gruzd Krievijā un apspiestās tautās, jāatbalsta visiem spēkiem, lai ātrāk panāktu pastāvošā režīma gāšanu (bet ir jāizvairās no priekšlaicīgas sacelšanās — teikts statūtos). Organizācijas mērķis ir vienot visus pretkomūnistiskos spēkus, apturēt komūnisma izplešanos, uzturēt dzīvu un stiprināt pretestību komūnistu apspiestajās zemēs, demobilizējot komūnistu drošības spēkus un sniedzot padomu un materiālo palīdzību pretestības kustībām komūnistu zemēs.

Valde sastāv no 9 locekļiem un tiek ievēlēta uz 5 gadiem, bet priekšsēdis uz vienu gadu, kuŗu izvēl no valdes. Divi valdes locekļi katru gadu atkāpjas, bet viņus var par jaunu ievēlēt ar ⅔ balsu vairākumu. Direktoru uz 5 gadiem ievēl valde, bet var arī pārvēlēt vai tam jāatsakās no pienākumiem, tāpat kā valdes priekšsēdim, ja pret to ir ⅔ balsu vairākums. Goda padomniekus ievēl uz 5 gadiem, un no tiem prasa speciālas zināšanas un pieredzi politiskā kaŗa vešanā. Daudz uzdevumu piekrīt sekretāram, kuŗus šeit būtu nevietā uzskaitīt. To ievēl uz 5 gadiem. Pašreizējos apstākļos valdes vīru un pārējo amatpersonu vārdus, izņemot sekretāra, neizpauž. Tas, kā viņi paši atzīst, gan rada mistisku neskaidrību, bet reizē pasarga valdes vīrus, kas ieņem nozīmīgas vietas valsts dienestā un svarīgos iestādījumos. Tāpat — kaut Foreign Affairs Circle esamība nav noslēpums un par to ir informētas attiecīgas valsts iestādes, organizācija nevēlas plašu publicitāti. Vienīgais valdes vīrs, kuŗa vārdu neslēpj, ir sekretārs, un tas šai gadījumā ir šī laikraksta lasītājiem pazīstamais un politiskajos uzskatos apbrīnojamais D. G. Stjuarts-Smits.

„East West Digest"

Organizācija bija plānojusi izdot arī savu žurnālu, un 1964. gada 20. decembrī nolēma izdot mēnešrakstu „East West Digest" ar rakstiem par komūnismu un Rietumu politiku, bet galvenokārt dodot katrai komūnistu apspiestajai tautai vietu žurnālā alfabētiskā secībā. Starplaikā apzināja attiecīgus korespondentus, izdeva uzmetumā paraugeksemplāru un pārvarēja materiālās grūtības. Šī gada aprīlī, kā paredzēts, žurnāls ieraudzīja dienas gaismu.

(Nobeigums 6. lpp.)

...nīgs, Kārlis klusāks. Ej nu ...evis Kārlis, — ka nav tikai ...ēpjos, tad atnāks kādu nakti

...ometusies netālu no Stren... ...uva pavisam atklāts. „Bija ..., bet paši savārījām ziepes. ...u biedrības veikalā. Pamatī... ...ešu ēdām un dzērām kā pa ... trača ceļus apsargāja, gan... ...z tiem nostādīja. Mēs atkal ...okērām pāris sarkano veču, ...ām mežā. Tur iebāzām viņu ... rotāto mēteļu piedurknēs ...n rokām un aizsietām acīm ... putnu biedēkļiem... Tādus ...ežā. Vēlāk radio kliedza, ka ...igie dēli esot mežā cīnījušies ...is ļoti daudz. Kā, to neviens ...a viņi tomēr kaut kā bija ...i tad īsti aptvērām, kādas ...rādājuši, un nožēlojām, bet ...ajiem labvēļiem tagad rādī... Pēc lielā trača norunātajā ...n tikai mazu zīmīti ar pa...". Laikam jau vairs nevar ...klēt citi pārtikas avoti. Lo... izlūkos iešana."

...ešā stāsts. Radās arī uzticī... ...egrozījās no vieniem sāniem ...arbus! Un Kārļa smaga dar... ...niezēt niezēja kaut ko ķert,

(...nājums sekos)

R. DZILNAS ZAPRAUSKAS KONCERTS MILVOKOS

Gods pienākas mūsu māksliniekiem, kas, par spīti bezcerīgajam stāvoklim un samērā nelielajiem honorāriem, joprojām rūpīgi strādā, mācās un progresē savā mākslā no reizes uz reizi, neatsakoties apmeklēt un iepriecināt lielākus un arī pavisam mazus latviešu centrus.

Šai mākslinieku grupai noteikti pieskaitāma dziedone Rita Dzilna-Zaprauska, kuŗa jau trešo reizi viesojās Milvokos. Vietējās koncertkomitejas 3. koncertā viņa uzstājās E. Brusubārdas jun. klavierpavadījumā. Par R. Dzilnas-Zaprauskas patīkami tembrēto drāmatisko soprānu bijām jau priecājušies agrākajos koncertos, kuŗos viņa nāca ar veselu virkni mūsu jaunāko solo dziesmu. Tā bija radies ieskats, ka Dzilnai-Zaprauskai dziedot, allaž kaut kas no jaunākā. Šoreiz neparastā kārtā viņas programmā nebija neviena jaundarba, bet tūlīt gan jāpiebilst, ka tāpēc tā nebija ne garlaicīga, ne slikta. Klausītāju vairums aizgāja mājās apmierināti. Nopietnu klausītāju vairums nāk no vidējās un vecākās paaudzes, kas uzauguši un ieauguši mūsu par „klasisko" apzīmētās mūzikas valodā. Bez tam — jaunie meklējumi jau vairāk interesē tikai tos, kuŗi ar mūziku šādā vai citādā veidā nodarbojas paši, turpretī klausītāju lielākajai daļai ar mūziku saskare tikai svētkos vai koncertos.

Pretēji ierastajai kārtībai, R. Dzilna-Zaprauska programmu sāka ar V. Dārziņa aranžētām tautas dziesmām. Kā V. Dārziņa svaigā pavadījuma valoda, tā dziedātājas labos samēros izsvērtais, labi akcentētais, bet nepārspīlētais priekšnesums radīja tuvu kontaktu ar publiku, kas nepārtrūka visu laiku. Tālākā programmā pa četrām dziesmām no A. Kalniņa, J. Vītola un L. Garūtas, daļa no tām visai maz dzirdētas. Jo sevišķi dziesmām ar drāmatisku vai spilgti emocionālu raksturu — kā A. Kalniņa „Verdzenes dziesma", „Laipnā liesma", arī J. Vītola „Kam lai dziedu" un L. Garūtas dziesmām — dziedone deva iespaidīgu interpretējumu.

Pirmo reizi koncertkomitejas koncertā pavadījumu veica E. Brusubārda jun. Arī ar nelielu samēģināšanos pavadījums visumā bija delikāts, atskaitot pāris paskaļu vietu. Būtu vēlams jaunajam apdāvinātajam pianistam, kas darbojas par mācības spēku vietējā konservātorijā, dot vairāk šādu izdevību.

Katrā ziņā R. Dzilnas-Zaprauskas koncerts iezīmējās Milvoku koncertkomitejas darbā un vietējo mūzikas mīļotāju atmiņā kā vērtīgs un slavējams notikums. Ar šo koncertu dziedone Milvokos paplašināja savu cienītāju pulku, kas ar nepacietību gaidīs mākslinieces nākamo viesošanos šeit.

ve.

MĀKSLAS CHRONIKA

Mākslinieks Juris Soikans Vācijā atskatās uz 25 darba gadiem. Pēdējos gados īpaši pievērsies paletes naža technikai un ekspresionismam, viņš tomēr nav zaudējis dziļi latvisko mākslā. Pirms dažiem gadiem Soikana darbi bija izstādīti arī Toronto.

Baritons Juris Cīrulis kopā ar Toronto latviešu sabiedrībā iemīļoto dziedoni Martu Makvikari saņēmuši aicinājumus nākošajā rudenī uzstāties Montreālā un Otavā. Abi dziedoņi gatavo jaunu, interesantu programmu — sveštautu un latviešu komponistu dziesmas un duetus.

Pazīstamais pianists un komponists Voldemārs Dobrovoļskis komponējis jaunu solo dziesmu „Tālā gaisma" ar Edvarta Tūtera tekstu.

Dr. E. Dunsdorfa grāmatu „Zīle" izdevis apgāds Daugava Stokholmā. Grāmatā apcerējumi par Latvijas vēsturi, politikas un kultūras problēmām. Vāku un illustrācijas zīmējis N. Hartmanis.

ELJA publicējusi prof. Dr. E. Bleses darbu „Izteiksmes līdzekļu jaunizveidojumi mūsu literārajā valodā vēsturiskā atskatā." Sajā 35 lpp. brošūrā analizēti J. Alunāns, A. Kronvalds, Rainis un prof. J. Endzelīns.

Nākamajā sezonā Toronto redzēsim Žozē Ferrera produkcijā „Moulin Rouge", dziesmu spēli par franču gleznotāja Tulūza-Lotreka (Toulouse-Lautrec) dzīvi. Pirms dažiem gadiem filmā ar līdzīgu nosaukumu Ž. Ferrers tēloja nelaimīgo gleznotāju, jaunajā dziesmu spēlē viņš vadīs tikai režiju.

Sestdien, 8. maijā, plkst. 2 dienā Latviešu namā Toronto atklās gleznotāja Jāņa Tidemaņa darbu izstādi, kas būs pēdējā Kanadā. Uzņēmumā pērnā gadā mirušā mākslinieka glezna „Dejotāja".

Pēteris Aigars

ATZIŠANĀS

Un mīlestība vērās tad,
Kad biju novērsies no viņas.
Nav laime laikā itnekad,

Tāpat kā laikā nerimst dziņas...
Tās mums no siltas mājas liek
Iet svešos lielceļos bez ziņas;

Un kad ar maldiem nepietiek,
Vēl brūces cērt un sāpēm šausta.
Kā cilvēks atpestīts lai tiek,

Ja sēdies vajātājs uz skausta?
Un vērmeles ir jāizdzer,
Kaut lūpās medus saldme jausta.

Miers mīlestībā neieder,
Tā glabā ērkšķus, smalli drāztus.
Un jo kāds vairāk alkās tver,

Jo mazāk pretī saņem glāstus.

JAUNA SKAŅU PLATE

Tikko iznākusi Vēras Leinvēberes iespēlēta skaņu plate, kuŗai vienā pusē Jāzepa Vītola variācijas par temu Ej, saulīte, drīz pie Dieva, un otrā — T. Ķeniņa klaviersonāta.

Ja ievēro, kādas grūtības jau nam māksliniekam jāpārvar, lai tiktu līdz RCA skaņu studijai, tad šis ir sasniegums, kuŗu jānovērtē. To Leinvēbere veikusi ar neatlaidību, censānos un, protams, kvalitāti.

Noklausoties plati, jāizceļ Leinvēberes skaidrā spēle — kā techniskā, tā arī frazējuma un kontrastu ziņā. Diskutējami varētu būt dažās vietās tempi, bet tā ir gaumes lieta ar diezgan individuālu nokrāsu.

Vītola „Variācijas" ir viens no komponista lielāko apmēru instrumentāldarbiem. Tas rakstīts jaunībā—ap 1888. g., īsi pēc Pēterpils konservātorijas beigšanas. Darbs tverts plašā emocionālā apjomā.

Ne mazāk interesanta ir T. Ķeniņa „Sonāta". Ja Ķeniņa kompozicijas apzīmē par modernām, piešķiŗot šim vārdam nozīmi, kas it kā tās izņem no parasto klausītāju izpratnes loka, tad to nekādā ziņā nevar sacīt šoreiz. Gribas izcelt skaisto, ļoti melodisko lēno daļu, kas pilna romantisma, bet — tas tverts īpatnējā šī laika garā. Leinvēbere iespēlē tieši klausītāja sirdī. Tāpat saistošs atskaņojums ir abām pārējām daļām. Vienīgi ar talanta acīm var ielūkoties skaņu mistērijā; tikai talants ir tas, ar kuŗa palīdzību tiek klāt dziļākai patiesībai. Lai Leinvēberei šis panākums ir par iedrošinājumu daudziem citiem.

Marta Tūtere

Sagatavošanā divas vērtīgas grāmatas

Lai godinātu Raini 100. dzimumdienā un parādītu brīvajai pasaulei mūsu lielā dzejnieka darbu, apgāds Ziemeļblāzma Zviedrijā jaunā izdevumā angļu valodā izdos „Jāzeps un viņa brāļi" (Sons of Jacob). Pirmais izdevums, kas iznāca 1924. gadā Londonā, sen vairs nav dabūjams.

Tekstu jaunizdevumam pārbauda, uzlabojot tulkojuma kvalitāti. Tāpat sagatavo jaunu grāmatas priekšvārdu, ietveŗot tajā ne vien īsu raksturojumu par dzejnieka personu un viņa nozīmi mūsu tautas un valsts dzīvē, bet arī vēsturisku apskatu par Latviju un tās stāvokli šodien.

Apgāda nodoms ir dot augstvērtīgu latviešu literāru darbu, kas būtu izmantojams gan kultūrālai reprezentācijai, gan arī politiskai propagandai. Rainis bija ne vien dzejnieks, bet arī Latvijas brīvības cīnītājs un politiķis.

Pazīstot apgāda Ziemeļblāzma rūpīgo grāmatu apdari, nav šaubu, ka izdevums būs ļoti piemērots mūsu tautas un tās kultūras reprezentācijai. Lai grāmata būtu iespaidīgāka un patiešām glīta, apgāds tās apdarē pieaicinājis izcilo mākslinieku Niklāvu Strunki un izvēlējies augstvērtīgas kvalitātes papīru.

Grāmata iznāks jūlijā. Subskripcijas cena $4.00.

☆

Jūnijā iznāks Ādolfa Šildes grāmata „Latvijas sovjetizācija," kuŗa domāta kā pretsitiens tam, kas šovasar risināsies okupētajā dzimtenē sakarā ar komūnistu rīkoto Latvijas inkorporācijas 25. gadadienu.

Grāmatā paredzētas 36 nodaļas, kuŗas kopā aptveŗ ap 400 lpp. Izdevums dos pilnīgu pārskatu par visām politiskajām, saimnieciskajām un kultūras dzīves pārmaiņām Latvijā komūnistu varas laikā. Šis jaunais Ād. Šildes darbs nebūs propagandas izdevums, bet pārbaudītu un lietisku faktu kopojums. Tieši kā tāds šis izdevums vislabāk atspēkos padomju melīgos un sagrozītos apgalvojumus. Grāmatā būs sakopotas ziņas līdz 1965. gadam (līdz iznākšanas brīdim). Izdevumā būs līdz šim vēl nepublicētas illustrācijas, norādījumi uz materiālu avotiem u.t.t., kādēļ izdevumam piekritīs arī nopietna zinātniska un vēsturiska nozīme un vērtība.

Grāmatas cena vēl nav zināma, bet autors atteicies no honorāra un izdevējs — apgāds Imanta Dānijā — no peļņas, lai izdevums būtu iespējami lēts un piedzīvotu plašu noietu.

Rd.

PROFESORA DR. PHIL. E. BLESES PĒDĒJAIS PUBLICĒTAIS DARBS

Baltijas pētīšanas institūts Bonnā Commentationes Balticae X/XI sējumā ievietoto profesora Dr. phil. E. Bleses apcerējumu par Aspaziju laidis klajā arī atsevišķā brošūrā ar virsrakstu **Dichterin der Tat, des freien Geistes und der Vaterlandsliebe** (Elza Rozenberga-Pliekšāne).

Profesors atzīst Aspaziju par izcilu vai pat visizcilāko latviešu rakstnieci, kam „liela nozīme latviešu kultūras un daļēji politiskajā vēsturē 19. gadsimta beigās un 20. g. s. pirmajā pusē."

Lai gan autors izsakās, ka cilvēka garīgajā attīstībā galvenais ir viņa iedzimtās gara spējas, noslieces un tieksmes, — ievērojot Aspazijas izcilo stāvokli, viņš, rakstīdams cittautiešiem vācu valodā, diezgan daudz pakavējas pie latviešu saimnieciskajiem un sabiedriskajiem apstākļiem dzejnieces bērnībā un arī vēlākajā dzīves laikā. Sevišķu uzmanību viņš pievērš latviešu rakstniecības attīstībai, sākot ar 1856. gadu, kad parādījās Juŗa Alunāna dzejoļu krājums „Dziesmiņas." Raksturots tautiskās atmodas laikmets un 19. g. s. beigu ievērojamākie latviešu rakstnieki.

Aspazijas bērnība parādīta pārtikušā latviešu lauksaimnieku dzimtā Zemgalē, viņas izglītības tieksmes, dzīves sarežģījumi. Sevišķi izcelti viņas panākumi ar lugu „Vaidelote" Rīgas latviešu biedrības teātrī. Jaunās strāvas ietekme, iepazīšanās un mūža draudzība ar Raini.

Diezgan sīks pārskats par turpmākajiem dzīves notikumiem līdz vientuļai nāvei Rīgas Jūrmalā 1943. g.

Uzskaitīti un iztirzāti visi dzejnieces darbi, uzsveŗot, ka vislielākais un nozīmīgākais Aspazijas literārais devums ir lirikā, ka viņa vispirms ir liriska dzejniece un tad tikai drāmatiska rakstniece, starp daudzām viņas drāmām sevišķi izceļot „Vaidelotī" un „Sidraba šķidrautu."

Visa virsrakstā minētā Aspazijas darbība apcerējumā ir lietišķi pamatota.

Ang. G.

Goppera fonda laureāta godināšana

Gen Goppera fonda laureātu — rakstnieku Nikolaju Kalniņu godināja Ņujorkas draudze pēc 25. aprīļa dievkalpojuma, kuŗu vadīja mācītājs A. Ozols. Betlemes baznīcas zālē bija sapulcējušies klausītāji lielā skaitā; tikai savādi, ka nebija redzams neviens jaunatnes pārstāvis, kaut gan N. Kalniņa godalgotais romāns „Laipu licēji" domāts tieši jaunatnei. Literāro vakaru atklāja draudzes dāmu komitejas pr-ce Elija Druva.

Iecienītais literātūrvēsturnieks J. Bičolis sniedza saistošu referātu par N. Kalniņu, raksturodams viņu kā vienu no mūsu labākajiem jaunatnes rakstniekiem, kuŗa darbus ar lielu interesi lasa arī vecākā paaudze. Autoram liela nozīme kā jaunatnes audzinātājam ar saviem literārajiem darbiem, kas rakstīti reālisma garā. Tie raksturīgi ar izteiksmes lietiškumu; dzīve, raksturi un notikumi Kalniņa darbos netiek izskaistināti, pieeja ļoti objektīva, pasvītrota dzīves dažādība. Godalgotais romāns „Laipu licēji" varēs saistīt lasītājus ar savu kultūrvēsturisko nozīmi, jo tajā attēlota Rīgas institūta dzīve 6 gadu posmā. Aprakstītā vide un viela labi pazīstama pašam rakstniekam, kas ir šī instituta absolvents. Romānā dzīvi raksturoti dažādi jaunās un vecās paaudzes cilvēki, audzinātāji, skolēni un viņu dzīve gan humoristiskās, gan traģiskās ainās. Daži cilvēki celti tipu pakāpē, sevišķi vecākās paaudzes; viens no Kalniņa raksturīgākajiem uzskatiem ir, ka dzīve nav ideāla, bet cīņai par ideāliem jābūt ideālai. Pēc J. Bičoļa referāta pāris fragmentu no godalgotā romāna nolasīja pats rakstnieks. Galvenā varoņa gatavošanos un ierašanos institutā un pirmo dienu tajā, kuŗā lakoniski, bet īpati raksturots arī instituta iemīļotais direktors Ludis Bērziņš. Nobeigumā E. Druva sirsnīgi pateicās abiem viesiem, dāmas pasniedza ziedus, bet klausītāji sumināja ar aplausiem.

KANADAS SOCIĀLĀS PROBLĒMAS

„Social Problems," ed. by Richard Laskin, Ph. D. McGraw Hill Co of Canada Ltd. izdevums, 471 lp., cena — $8.00.

Tas ir vairāku autoru kopīgi veikts pētniecības darbs, kuŗā apcerētas daudz un dažādas Kanadas sociālās problēmas: separātisms, rasu attieksmes, etnisko grupu attieksmes, darba problēmas, immigrācija, ģimeņu attiecību problēmas, veselības aprūpe, narkotiķu un mentālo slimību radītās problēmas, seksuālā perversitāte un noziegumu un mazgadīgo noziedznieku problēmas. Kas interesējas par Kanadas sociālajiem jautājumiem, grāmata būs visai interesanta lasāmviela.

AKL.

(52. turpinājums)

Benaja sasprindzinātu seju vēroja Josafāta seju, bet tomēr vēl arvienu nespēja saprast kanclera domas. Josafāts turpināja:

— Ķēniņš, ak mans draugs Benaja, ir tevi pacēlis, ka tu esi virsnieks pār krētiem un plētiem un tu tiem vari pavēlēt — ejiet turp vai nāciet šurp, dariet šo, bet nedariet to. Un tie tevi klausīs it kā būtu viens vīrs, jo zina, ka aiz tevis stāv ķēniņš. Jeb vai tu, Benaja Jojadas dēls domā citādi?—

— Tas tā tiešām ir, Josafāt,— Benaja bija ar mieru,— runā tālāk... — Tu esi kaŗavīrs, Benaja,— Josafāts turpināja,— tāpēc gan labi zināsi, ka kaŗā jo labāki ir, ja divi turas kopā. Jo kad viens cīnīdamies pakrīt, tad otrs tam palīdz piecelties, ka tas var kauties tālāk. Un vai nav tā, mans draugs, ka divkāršu auklu ir grūtāk pārraut nekā vienkāršu? Tāpat arī, ja divi guļ kopā, tiem ir silti, jo kā tad viens var sasilt?...

Josafāts mirkli klusēja, tad, vērdamies cieši Benajas acīs, teica:

— Tā tad tu, Benaja, saproti kā tas būs tad, ja aiz tevis vairs nestāvēs ķēniņš?—

To Benaja saprata tik labi, ka pēkšņi kļuva brīvs no reibuma. Viņš pietrūkās zvilnī sēdus.

— Tu to saki Josafat?... Tu saki, ka ķēniņš?...

— Lai ķēniņš dzīvo ilgi!— Josafāts mierinot pacēla roku, — bet viņš ir vecs, tā acis redz vāji, bet viņa balss nesniedzas daudz tālāk kā līdz to ausīm, kas stāv tā priekšā... Mums, Benaja, jādomā par to, kas notiks, kad ķēniņš kļūs guldīts klints alā, kur atdusas Izajus cilts vīri?... —

Benaja saprata, ka tas, ko domāja kanclers, nav attiecināms tikai uz viņu vien, bet arī uz pašu Josafātu un vēl daudziem citiem. Šis atskārtums viņu mazliet mierināja:

— Tavi vārdi pil aiz patiesības, ak Josafāt...— viņš teica, — un tie novietosies manā saprašanā... Runā tālāk!—

Benajas galvā uzzibsnīja doma, ka varbūt viņš pats ir divkāršās auklas viena puse, kamēr Josafāts otrā.

Bet Josafāts mierīgi attēloja, ko nozīmēja tas, ka Adonjam atļauts piedalīties Joāba vadītajā ļaužu skaitīšanā: ar to bija gribēts rādīt visam Ješurunam, ka ir ķēniņa iemīļotais dēls, kuŗam tāpēc ir visvairāk tiesību pēc ķēniņa nāves kļūt par tā vietnieku. Līdz ar to kļuva skaidrs, ka ķēniņa, Joāba un Adonjas starpā valda vislabākā saskaņa. Tālāk vēl nāca tas, ka tagad Joāba un Adonjas ziņā būs droši skaitļi par to, cik īsti liels ir Ješuruna vīru skaits, kas spēja nest ieročus. Tas bija visai svarīgs valsts noslēpums, kurš nu bija tikai divu vīru — Joāba un Adonjas ziņā, kas, uz tā balstoties, varēja jo droši aplēst arī kā savu piekritēju, tā pretinieku skaitu. Kā kaŗa virsnieks Benaja labi saprata, ko tas nozīmēja. Tālāk Josafāts aizrādīja uz to, ka tiklīdz Adonja kļūs ķēniņš, Joābs, kurš tagad bija necieņā, no jauna nāks pie varas un būs tas, kurš izvēlēsies pārējos augstākos virsniekus.

— Un tad, ak mans draugs Benaja, var notikt, ka kādu rītu ap mūsu miesām klaigās Hinnona ielejas maitu ērgļi un šakaļi ievilks alās mūsu kaulus...

— Lai kungu Kungs ir mums par ēnu labā pusē!... Benaja satrūcies izdvesa.

Vērojis kādu mirkli Benajas satraukumu un it kā apmierināts ar to, Josafāts turpināja:

— Bet,— viņš ietvēra pirkstus savā bārdā,— kaut arī viņi mums liktu valgus un slazdus un izplēstu tīklus pie mūsu kājām, to nodomi neizdosies, ja būsim gudri un turēsimies kopā. Tāpēc tev, Benaja, viss, ko teicu, jādara zināms arī Eleazaram Dodus dēlam, Jasabeāmam Akmona dēlam un Zamum Agas dēlam, jo jūs visi esiet augstie virsnieki un ķēniņa vīru spēks ir jūsu rokās.

Josafāts Aķiluda dēls bija gudrs vīrs — viņš gribēja pirkt sev nodrošinātu nākotni, bet negribēja ziedot savu galvu, ja darījums neizdotos. Tāpēc viņš ievirzīja sazvērestībā pret Joābu un Adonju Benaju un pārējos virsniekus. Pats viņš vēlējās palikt aizmugurē, lai, skatoties pēc tā, kuŗa puse uzvarēs, pats paliktu pie uzvarētājiem un nezaudētu savu kanclera posteni arī nākamā valdnieka laikā.

Josafāta stāstījums bija Benaju pilnīgi atbrīvojis no reibuma un viņš saprata, ka stāvoklis ir nevien nopietns, bet pat ļoti bīstams kā viņam pašam, tā arī pārējiem virsniekiem, jo par to, ka Joābs tos centīsies atbīdīt no nākamā valdnieka tuvuma, nevarēja būt nekādu šaubu. Atgriezušies ar Adonju no ļaužu skaitīšanas, viņi ar šo savu sekmīgi veikto uzdevumu varēja veco valdnieku iepriecināt tā, ka tas varbūt tūliņ atzina Adonju par ķēniņu un uzticēja tam arī tempļa celšanas darbus, lai pats brīvs no visām citām rūpēm noskatītos kā šis viņa lielais sapnis kļūst par īstenību.

Kaut Benaja labi saprata stāvokļa nopietnību, viņam trūka politiķa veiklības un izmaņas, lai zinātu, kas jādara tūliņ tīri praktiskā veidā. Kā kaŗavīrs viņš bija pieradis pavēles saņemt un tās izpildīt. To labi zināja arī kanclers Josafāts un tāpēc bija parūpējies, lai Benaja būtu par saviem pienākumiem pilnīgi skaidrībā. Savā parastajā galminieka valodā viņš atklāja, kas jādara: — Lai ķēniņš dzīvo ilgi!— viņš svinīgi iesāka,— bet mums, kas esam viņa kalpi, jārūpējas, lai piepildītos visi tā nodomi un lai tos neizjauc Adonja, šis Aštarotas kalpones dēls, kam Jehovas tempļa celšana ir neškīsta lieta un kas paklausīdams savai mātei, liks celt kalnos Aštarotas altāŗus.

— Tavi vārdi, ak Josafāt, ir kā taisnības eņģeļa bultas, ko tas iešauj vistumšākajā saprašanā...— Benaja pamāja ar galvu un Josafāts turpināja:

— Kungu Kungs darījis cilvēku labā visu jauku un licis to sirdīs pat mūžību, bet vislabākais, ko viņš tiem atļāvis un ko tu pats arī slavēji mūsu sarunu sākumā, ir — prieks. Zinu, ka ķēniņu tā vecumā māc sāpes, bet kad to nav, tad sirdēsti, tā ka viņa sirds nespēj mierā dusēt pat naktī. Mums vispirms jāgādā viņam prieks. Jeb tu, ak Benaja, domā citādi?— Josafāts smaidīja.

(Turpinājums sekos)

Skautu Sv. Jura diena

Latviešu skautu un gaidu Sv. Jura dienas sarīkojumā Londonā skauts pasniedz narcises gaidām. Foto: V. Cinis

Kanadas skautu jendas Sv. Jura dienas svinības Londonā bija drošs apliecinājums skautu un gaidu savstarpējai draudzībai un organizācijas vienotībai. Parādē piedalījās 270 dalībnieku, kas ir lielākais skaits kāds līdz šim ir bijis līdzīgās svinībās. Bez visām Kanadas jendas gaidu vienībām kā viesi piedalījās arī Abavas (30.) gaidu vienība ar vad. S. Graudu un Tērvetes (31.) skautu vienība ar vad. Fr. Sīpolu no Detroitas. Sv. Jura dienas sarīkojums sākās Londonas skautu mītnē ar māc. J. Prauliņa dievkalpojumu, kurā iesvētīja arī Abavas (32.) gaidu vienības karogu. Pēc dievkalpojuma notika kopēja parāde, kuru pieņēma skautu un gaidu jendu priekšnieki. Parādi komandēja J. Tesvins, bet tās dalībniekus uzrunāja gaidu jendas pr-ce A. Martinsone, sveicot skautus to patrona svētkos no gaidu organizācijas. Īsu uzrunu teica arī skautu jendas pr-ks A. Budrevics. Viesis no ASV — latviešu roveru virsaitis Fr. Sīpols savā uzrunā aicināja skautus saslēgties vēl ciešākā vienotībā, jo pašreiz to mēģina jaukt, un stingri turēties pie latviešu skautisma principiem un ideāliem. Londonas skautu un gaidu vecāku padomes pr-js E. Aukmanis apsveikumā pieteica Londonas latviešu dāvanu savām vienībām — pa teltij no Londonas DV nodaļas, Londonas korporāciju kopas un Londonas latviešu kopas. Rakstiskus sveicienus bija sūtījis latviešu skautu pr-ks A. Grigors. Sakarā ar nostrādātiem 10 gadiem gaidu jendas priekšnieces amatā, A. Martinsonei pasniedza balvas un ziedus no gaidu un skautu jendām. Par nopelniem skautu organizācijas labā A. Budrēvics latviešu skautu priekšnieka uzdevumā pasniedza skautu organizācijas pateicības zīmi — Saulīti Tērvetes (19.) skautu vienības vecāku padomes pr-jam A. Ancānam. Aukstā un lietainā laika dēļ nekādas brīvdabas nodarbības nevarēja notikt, kādēļ svētku dalībnieki pavadīja pāris stundu mītnes vakarā. Katra gaidu un skautu vienība deva kādu priekšnesumu, no kuriem sevišķi patika Detroitas roveru un lielgaidu mūzikālie priekšnesumi. E. Dāvidsons rādīja pašu uzņemtu filmu no roveru un lielgaidu nometnes „Imanta" Katskiļu kalnos.

Nemanot pienāca laiks doties mājup, un daudzi desmiti skautu un gaidu šķīrās ar bagātāku pieredzi par savām organizācijām, kas ciešā draudzībā darbojas visā brīvajā pasaulē.

Nobeigumā jāatzīmē, ka par visu svinību dalībnieku paēdināšanu bija rūpējusies čaklā Londonas skautu un gaidu vecāku padome.

E. O.

PATEICĪBA

Kanadas latviešu skautu jenda sirsnīgi pateicas Daugavas Vanagu Kanadas valdei par apsveikumu Sv. Jura dienas sarīkojumā un piešķirto 100 dolaru atbalstu.

14. jūnijā atklāti prasīsim brīvību Baltijas valstīm

Baltijas tautu federācijas Kanadā prezidija sēdē visu triju tautību pārstāvji, priekšsēža T. Kronberga vadībā pārrunāja 14. jūnija sarīkojumu. Kā jau mūsu laikraksta 23. aprīļa nummurā ziņots, to organizē ar iespaidīgu programmu sakarā ar Baltijas valstu 25 gadu okupāciju, AN 20 gadu darbību un 14. jūnija masu deportācijām. Sarīkojums notiks 17. jūnijā Toronto Massey Hall telpās plkst. 8 vakarā. Pirms tam plkst. 7 paredzēta vainaga nolikšana pie Toronto pilsētas valdes nama. Sarīkojuma tiešo programmu sastādīs tuvākā laikā, kad būs noskaidrots arī galvenais runātājs. BTFK izstrādās arī vēstuļu paraugus, ko aicinās masveidā izsūtīt parlamenta locekļiem, sabiedriskiem un politiskiem darbiniekiem.

Priekšsēdis T. Kronbergs ziņoja arī par baltiešu drauga — zviedru profesora Birgera Nērmana viesošanos un uzņemšanu Kanadā.

R. N.

Baltijas tautu federācijas Kanadā sēde: no kreisās — lietuvieši J. Simanavičiuss un A. Lukšs, A. Rolavs, pr-dis T. Kronbergs, igaunis H. Kullangū, L. Krasta, igauniete S. Luitsalu, A. Kopmane un U. Uiska; pie galda vidū lietuviete G. Balčiunasa. Foto: JAK

RAKSTĀMMAŠĪNAS
par visizdevīgākām cen
ALEKSANDRS KĀNBERGS,
65 Perrier Ave., pie Dan
forth Ave, Tel: 463-2667

58 mākslinieku 90 darbu skatē

Ja ticējums, ka saplēstu trauku lauskas nes laimi ir pareizs, tad to pilnā mērā gribētos attiecināt uz jaunatnes apgāda „Ceļinieks" mēnešraksta „Jaunā Gaita" rīkoto ceļojošo mākslas izstādi. Pirms šīs izstādes atklāšanas liktenīgā kārtā no novietnes nokrita Lidijas Janševskas dāvātā tautiskā vāze, un šķiet, ka tas bija nepieciešami sen senā sakāmvārda attaisnojumam. Vairāk nekā 250 apmeklētāju pulcējās „Jaunās Gaitas" rīkotajā ceļojošajā mākslas izstādē Toronto, lai skatītu 58 autoru 90 darbu no visiem 4 kontinentiem. Šis ir pirmais šāda veida sarīkojums, kas par spīti tūkstošiem jūdžu attālumam, saveda kopā latviešu jaunākās, vidējās un vecākās paaudzes māksliniekus ar tik plašu mākslas cienītāju saimi. Izstādi jeb mākslas skati, kā savā uzrunā izteicās tās organizētājs Tālivaldis Ķiķauka, rīkoja nolūkā iepazīstināt mākslas cienītājus ar 4 kontinentu autoriem un reizē rastu līdzekļus žurnāla „Jaunā Gaita" paplašināšanai, it sevišķi attieksmē uz mākslas daļu, gleznu reprodukcijām u. t. t.

Abi mērķi attaisnojās lieliski, jo visi mākslinieki savas gleznas, skulptūras un grafikas bija ziedojuši necerēti kuplā skaitā un skatītāju atsaucība deva $575.— lielu ieņēmumu. Protams, to panāca ne jau bez pūlēm; sevišķi daudz darba bija ziedojuši T. Ķiķauka, A. Kerāns, J. Strods u. c. Kā jau sākumā minēts, tā bija ceļojoša mākslas skate, kas savas gaitas uzsāka Toronto un turpinās Milvokos, Čikagā, Klīvlendā, Sanfrancisko, Hamiltonā, eventuāli arī Bostonā, Ņujorkā, Filadelfijā un citos latviešu centros Ziemeļamerikas kontinentā. Visi 90 mākslas darbi reizē ir arī izlozes materiāls: katra 30. loze laimē. Jau Toronto skatē Latviešu namā no 300 pārdotām lozēm 10 mākslas darbu pārgāja R. Kronberga, L. Pilpes, R. Virkāna, Ed. Ābeles, O. Zomera, R. Purva, I. Gubiņas, P. Broka, J. Galdiņa un V. Kemeres īpašumā. Nākošās skatēs atlikušie 80 darbi gaida savus īpašniekus, un, ja nodoms istenosies, tad mākslinieku caurmēra ieguldījums ap $6000 dos „Jaunās Gaitas" atbalstam $2700. Tā ir reta izdevība par $30 iegūt mākslas darbu, kura caurmēra vērtība, pēc žūrijas komisijas vērtējuma, ir vismaz 60.—

Atsevišķas lozes cena bija $1.— Ievērojot apstākli, ka no katras pārdotās grāmatiņas ar 30 lozēm viena laimēja, divi torontieši — Richards Kronbergs un Laimons Pilpe nodrošinājās ar laimestiem, katrs iegādājoties pa ložu grāmatiņai, tas ir drošākais veids, kā tikt pie laimesta arī nākošās skatēs.

Kā izstādes atklāšanas uzrunā uzsvēra tās galvenais organizātors T. Ķiķauka, šī izstāde ir pierādījums tam, ka latviešu mākslinieki visos kontinentos grib iziet kopējā forumā un vēlas tuvoties skatītājam. Šī izstāde ir sākums garākam ceļojumam, pārstaigājot šo kontinentu, un tā nobeigumā darbi pārvietosies uz laimētāju mājām.

Izstādes ietvaros bija rīkotas arī paneļdiskusijas par moderno mākslu, par apakštematiem izvēloties N. Strunkes domu, ka savā būtībā latviešu glezniecības skola ir konservātīva un konservātivisms ir mūsu tautas asinīs; nelaiķa J. Kazāka atzinumu, ka gleznotājs, kas negrib satura, ir tikai dekorātors. Tas ir tāds, kas iziet uz mūsu redzes kairināšanu, kamēr mākslas darbam vajadzētu iejūsmināt sirdi un prātu. Trešais apakštemats bija tēlnieka Z. Sapieša atzinums, ka visa lielā māksla ir primitīva un pārliecina ar savu vienkāršību. Tāpat arī E. Brastiņa doma: „Sargāsimies Eiropas. Apbrīnosim to, bet neaizrausimies. Mums ir tiesība uz savu īpatnību, Eiropai līdzvērtīgu kultūru." Nobeigumā diskutēja par itaļu gleznotāja Mario Mafai atzinumu, ka cilvēks šodien nav vairs reālitātes centrā; kā vienība cilvēks ir saskaldījies un sarucis. Attālinādamās no humānisma, glezniecība mēģina pieslēgties jaunai reālitātei.

Tie bija temati, par kuriem dzīvi diskutēja paneļa dalībnieki T. Ķiķauka, J. Mežaks, J. Strods, A. Nulītis, Ed. Krūmiņš, J. Zuntaks, E. Vingris, A. Kopmanis, D. Birkhāne, I. Gubiņa, A. Zemdega, A. Roze un arī vairāki publikas pārstāvji. Diskusijās pavīdēja daudzas interesantas domas, bet galvenos vilcienos tās koncentrējās ap reālo un abstrakto mākslu, piekam, šķiet, jaunā paaudze nosvērās pēdējā novirziena aizstāvju lomā, bet vecākā un vidējā paaudze centās aizstāvēt reālo mākslas virzienu. Kaut arī diskusijas nedeva izkristallizētus un pārliecinošus spriedumus, tomēr ierobežotā laika robežās tās deva daudz ierosinošu pārdomu.

Pārsteiguma balvu uz ieejas kartēm laimēja Dr. P. Vasariņš, iegūstot V. Kiršteina gleznu „Klusā daba".

Sarīkojuma labo izdošanos sekmēja Hamiltonas jaunatnes pulciņa Rota dalībnieces S. Darkevicas vadībā un cienasta galda turētājas G. Ķiķaukas vadībā.

R. N.

KANADAS PENSIJU PLĀNS

(Kanadian Scene) — **Kanadas pensiju plāns stāsies spēkā ar 1966. gada 1. janvārī. Būdams garš un sarežģīts, šis plāns ir vissvarīgākais atsevišķs sociālās likumdošanas akts Kanadas vēsturē, kas darbojas saskaņā ar vecuma nodrošinājuma likumu. Iemaksas prasa no nodarbinātajiem, patstāvīgi strādājošajiem un darba devējiem. No nodarbinātajiem un patstāvīgajiem iemaksas prasa, sākot ar 18 gadu vecumu un līdz 65 gadiem; vai līdz 70 gadiem, ja attiecīgā persona turpina strādāt. Plāns nebūs spēkā visā savā pilnībā līdz 1976. gadam, bet starplaikā spēkā būs pārejas noteikumi, kas nosaka mazākas izmaksas, kamēr būs pagājis 10 gadu laika sprīdis.**

Atpūtā aiziešanas izmaksas saņemamas, sākot ar 65 gadu vecumu, ja attiecīgā persona faktiski aizgājusi atpūtā no rēgulāras nodarbošanās. 70 gadu vecumā atpūtas pensija pienākas uz tiesību pamata, neatkarīgi no tā, vai attiecīgā persona ir vai nav aizgājusi atpūtā. Citiem vārdiem sakot, katrai personai ir tiesības uz pensiju 70 gadu vecumā, neatkarīgi no tā, vai tas strādā vai nestrādā. Izmaksas, pamatojoties uz Kanadas pensiju likumu, izdarāmas papildus $75 pensijai, ko saņem uz vecuma nodrošinājuma likuma pamata. Vecuma pensijas 1970. gadā būs saņemamas jau 65 gadu vecumā.

Katrai personai, kas sasniegusi 18 gadu vecumu un nodarbināta pensionējamā darbā, jābūt sociālās apdrošināšanas nummuram, lai varētu saņemt izmaksas. Ja neizņem šo numuru un iesniedz savu aplikāciju, nekādu izpeļņu, kāda šādai personai varējusi būt vai ir, neievēros pie pensijas izpeļņas aplēses. Iemaksas pamatojas uz ienākumiem, sākot ar plāna sākumu vai ar 18 gadu vecumu. Pirmie $600 no katras personas gadskārtējiem ienākumiem atbrīvoti no iemaksām. Iemaksas izdarāmas no ienākumiem starp $600 un $5000 gadā, un darbinieks maksā 1.8% no savas algas. Tas nozīmē, ka persona, kas izpelna gadā $1000, maksā 1.8% no 400, t.i. $7.20 gadā vai 60 centu mēnesī. Personas, kas izpelna gadā $5000, maksā 1.8% no $4.400, t. i. $6.60 mēnesī. Darba devējam jāpiemaksā līdzīga iemaksa — 1.8% no sava darbinieka gada ienākuma. Tā kopīgā iemaksa iznāk 3.6%. Patstāvīgi strādājošie maksā, ja to ienākums ir starp $800 un $5000 g., (no šīm summām atbrīvoti $600) līdzīgu summu darba devēja un nodarbinātā kopīgajai iemaksai, t.i. 3.6% no saviem gada ienākumiem.

Ir paredzētas šādas izmaksas: 1.) Atpūtā aiziešanas pensija, kas ir 25% no attiecīgās personas caurmēra ienākumiem, par kuriem izdarītas iemaksas. Maksimālā pensija ir $104.17 mēnesī, kuru izmaksā papildus $75 vecuma pensijas. 2.) Atraitnes pensija maksājama atraitnēm, kas ir 45 gadus vecas vai vecākas, kad kļuvušas par atraitnēm; tāpat atraitnēm, neraugoties uz vecumu, kurām bērni, kas no viņām ir atkarīgi; arī darba nespējīgām atraitnēm, neatkarīgi no viņu vecuma, ja viņu vīri ir izdarījuši iemaksas par likumā paredzēto minimālo laika sprīdi. Ja atraitne ir 45 gadus veca vai jaunāka un nav darba nespējīga un tai nav no viņas atkarīgu bērnu, tās pensiju pakāpeniski samazina, bet vecumā zem 35 gadiem pensiju nemaksā. Atraitnes pensija zem 65 gadu vecuma ir $25 mēnesī, pieskaitot 37,5% no tās pensijas, kādu viņas vīrs būtu saņēmis 65 gadu vecumā. 3) Pastāv parallēli noteikumi, kas piemērojami darba nespējīgiem atraitņiem. 4.) Ja kāda persona medicīniski vai mentāli nav darba spējīga, tā var saņemt darba nespējas pensiju, kas sastādās no $25 mēnesī, pieskaitot 75% no tās pensijas, kādu šāda persona saņemtu, ja būtu maksājusi pensijas iemaksas līdz 65 gadu vecumam. 5.) Izmaksas izdarāmas darba nespējīgām personām, kas maksājušas pensijas iemaksas bāreņiem vai bērniem. **Šo izmaksu summa ir $25 katram no četriem pirmajiem bērniem vai bāreņiem un $12.50 par katru tālāko bāreni vai bērnu.** 6.) Pastāv arī izmaksas nāves gadījumā un pakalpalicēja pensija.

TORONTO

● Pianiste Vera Leinvebere 20. jūnijā viesosies Ņujorkas Karnegi hallē kopā ar Liliju un Imantu Gleški. Programmā Bēthovena „Pavasara sonāta", Ķeniņa vijoles sonāta un Trio vijolei, balsij un klavierēm. Šo sezonu V. Leinvebere pabeigs ar Volfganga Dārziņa piemiņas koncertu Portlandes dziesmu svētku laikā 2. jūlijā.

● 30. aprīlī pirmajā sanāksmē bija pulcējušies Kanadas DV Ziemsvētku tirdziņa rīcības komitejas darbinieki pr-ža A. Čivzeļa vadībā un vienojās tirdziņu rīkot 4. un 5. decembrī Latviešu namā Toronto. Izraudzīja rīcības komitejas atbildīgos darbiniekus un galveno stendu vadītājus, kas sanāks kopējā apspriedē 4. jūnijā.

● 25. aprīlī pēc ilgas slimošanas miris Ēriks Vikmanis, dzimis 1925. gada 5. jūlijā Mazsalacā, vēlāk dzīvojis Valmierā. Pēc kara-vīra gaitām otrā pasaules karā darbojās Vācijas bēgļu nometnēs Minchenē un Vircburgā par UNRRAs un IRO sevišķu uzdevumu ierēdni, bet 1949. gadā ar ģimeni iecelojā Kanadā, kur pēdējos gados strādāja Sunny Orange Co Ltd. Toronto par galveno rēķinvedi. **Vikmanis savas mirstīgās atliekas novēlējis universitātes anatomijas nodaļai. Aizgājējam veltīto piemiņas brīdi 2. maijā vadīja māc. A. Briedis Austrumu ev.-lut. draudzes dievkalpojumā.**

O.K.

—

KANADAS SK AICINA ASINS DEVĒJUS

Laikā no 10. — 14. maijam asinis iespējams nodot sekojošās vietās:

Pirmdien, 10. maijā — Centrālajā Sarkanā krusta klinikā, 67 College, no plkst. 12 — 3.30 un 5.30 — 8 vakarā. Skarboro — Cliffcrest United Church, 1 Mc Cowan Rd. no plkst. 2 — 4 un 6 — 9. Ītona College ielas veikalā no plkst. 9.30 — 11.30 un 1 — 4 p. p.

Otrdien, 11. maijā — Centrālajā SK klinikā no plkst. 12 — 3.30 un 5.30 — 8. Ītona galvenajā veikalā no plkst. 9.30 — 11.30 un 1 — 4.

Trešdien, 12. maijā —Weston Collegiate, 111 William St. no plkst. 3.30 —5 un 6.30 — 9. Ītona galvenajā veikalā no plkst. 9.30 — 11.30 un 1 — 4.

Ceturtdien, 13. maijā — St. Vincent de Paul baznīcas telpās, 263 Roncesvalles Ave. no plkst. 2.30 — 4.30 un no 6.30 — 8.30. Ītona galvenajā veikalā no pl. 9.30 — 11.30 un no 1 — 4.

Piektdien, 14. maijā — Centrālajā SK klinikā no plkst. 10 —2 p. p.

MAKŠĶERNIEKU IEVĒRĪBAI!

Kopš 1. maija Ontario provincē atsākta strauta, brūno un varavīksnes foreļu zvejas sezona. Sakarā ar ik pavasari pieaugošo makšķernieku skaitu Ontario lauku un mežu departaments brīdina šī sporta piekopējus neatstāt neievērotas „no trespassing" zīmes, jo lielākā daļa foreļu atrodamas mazās upītēs un strautos, kas pieder privātsaimniecībām. Zvejniecības likums nosaka, ka šajos privātajos ūdeņos drīkst makšķerēt, ja īpašnieks pret to neiebilst. Bet protesta gadījumā makšķerniekam bez ierunām jāatstāj makšķerēšanas vieta. Protams, ka šādā privātīpašumā jāievēro arī vispārējie piesardzības un „labas uzvedības" likumi. Pie pirmajiem pieskaitāmi ugunsdrošības noteikumi: neiedegt ugunskuru pērnā kūlā, jo pavasarī sausā zāle, lapas un zari ātri aizsvilst un var neparedzēti ātri izcelties ugunsgrēks. Vispār, privātīpašumā bez īpašnieka atļaujas aizliegts uguni iekurt, tāpat publiskos satiksmes ceļos un vietās, kur tuvumā ēkas, šķūņi u. c.

Labas uzvedības noteikumi liek novietot auto uz cietas zemes, nevis izbraukt mīkstu krastmalu, nepiemētāt atkritumiem novietošanas vietu. Attieksmē uz nakts makšķerēšanu būtu lietderīgi padomāt, vai mēs paši vēlētos, ja pa mūsu īpašumu staigātu svešinieki pl. 3. vai 4. no rīta?

APDROŠINA.
ANDRĒJSONS
463 — 7313

T. Ķiķauka atklāj „Jaunās Gaitas" ceļojošo izstādi Toronto. Foto: JAK

valstīm

mana viesošanos un uzņemšanu Kanadā.

R. N.

...i J. Simanavičiuss un A. Lukīss, ...a, igauniete S. Luitsalu, A. Kopma- ...Balčiunasa. Foto: JAK

...u skatē

skola ir konservātīva un konservātīvisms ir mūsu tautas asinīs; nelaiķa J. Kazāka atzinumu, ka gleznotājs, kas negrib satura, ir tikai dekorātors. Tas ir tāds, kas iziet uz mūsu redzes kairināšanu, kamēr mākslas darbam vajadzētu iejūsmināt sirdi un prātu. Trešais apakštemats bija tēlnieka Z. Sapieša atzinums, ka visa lielā māksla ir primitīva un pārliecina ar savu vienkāršību. Tāpat arī E. Brastiņa doma: „Sargāsimies Eiropas. Apbrīnosim to, bet neaizrausimies. Mums ir tiesība uz savu īpatnību, Eiropai līdzvērtīgu kultūru." Nobeigumā diskutēja par itaļu gleznotāja Mario Mafai atzinumu, ka cilvēks šodien nav vairs reālitātes centrā; kā vienība cilvēks ir saskaldījies un sarucis. Attālinādamās no humānisma, glezniecība mēģina pieslēgties jaunai reālitātei.

Tie bija temati, par kuriem dzīvi diskutēja paneļa dalībnieki T. Ķikauka, J. Mežaks, J. Strods, A. Nulītis, Ed. Krūmiņš, J. Zuntaks, E. Vingris, A. Kopmanis, D. Birkhāne, I. Gubiņa, A. Zemdega, A. Roze un arī vairāki publikas pārstāvji. Diskusijās pavīdēja daudzas interesantas domas, bet galvenos vilcienos tās koncentrējās ap reālo un abstrakto mākslu, pie kam, šķiet, jaunā paaudze nosvērās pēdējā novirziena aizstāvju lomā, bet vecākā un vidējā paaudze centās aizstāvēt reālo māskslas virzienu. Kaut arī diskusijas nedeva izkristallizētus un pārliecinošus spriedumus, tomēr ierobežotā laika robežās tās deva daudz ierosinošu pārdomu.

Pārsteiguma balvu uz ieejas kartēm laimēja Dr. P. Vasariņš, iegūstot V. Kiršteina gleznu „Klusā daba".

Sarīkojuma labo izdošanos sekmēja Hamiltonas jaunatnes pulciņa Rota dalībnieces S. Darkevicas vadībā un cienasta galda turētājas G. Ķikaukas vadībā.

R. N.

APDROŠINA.
ANDREJSONS
463 — 7313

Foto: JAK

AMERIKAS UN EIROPAS DV ORGANIZĒS KOPĪGUS JUBILEJAS SARĪKOJUMUS

DAUGAVAS VANAGU CENTRĀLĀS VALDES SĒDES LONDONĀ ATREFERĒJUMA TURPINĀJUMS

DV priekšnieks V. Janums savā ziņojumā skāra daudzus nozīmīgus administrācijas, informācijas un kultūras darba jautājumus. Pēc viņa ziņojuma sēdes dalībnieki vispirms pārrunāja ASV DV iesniegto ierosinājumu grozīt organizācijas statūtu 36. pantu, kopsapulcēs balstiesības piešķirot arī zemes valžu un revīzijas komisiju locekļiem. Pastāvēja dažādi ieskati, un tā šo jautājumu atlika, lai vispirms to noskaidrotu atsevišķajās zemēs.

1965. gada atceres dienas atzīmējamas visās DV nodaļās, iniciātīvu uzņemoties zemju valdēm. Atzīmējams 1915. gada 13. augusts — sākums latviešu strēlnieku bataljoniem, kas varonīgās cīņās ieveda latviešu tautu jaunākajā Eiropas vēsturē; tāpat atzīmējama Latvijas brīvības cīņu izbeigšanās brīvvalsts robežās 5 gadus vēlāk. Šai sakarā Z. Dzelme dedzīgi iestājās par šī mūsu vēstures posma aculiecinieku uzmeklēšanu un viņu atmiņu dokumentēšanu skaņu lentēs mūsu vēstures archīvam. Par viņiem derētu rakstīt presē, publicēt viņu atmiņas un, kur vien iespējams, piesaistīt viņus sarīkojumos. Rūpīgi jāgatavojas protestam pret Latvijas okupāciju 17. jūnijā priekš 25 gadiem. Protestu varētu apvienot ar gadskārtējo 14. jūnija aizvesto atceres dienu. Pašai DV organizācijai un reizē ar to visai latviešu trimdas saimei nozīmīga atceres diena ir 28. decembris, kad priekš 20 gadiem Cēdelgemā nodibinājās Daugavas vanagi. Par šīs dienas pienācīgu atzīmēšanu rūpēsies visu zemju valdes, bet kopējas svinības notiks Amerikā un Eiropā. Pēdējā izkārtojums uzticēts Vācijas DV valdei, kas vēl noteiks laiku un vietu. Par šī sarīkojuma nozīmību sevišķi iestājās J. Ranka, jo DV darbs, kaut organizācija dibināta Beļģijā, īsteni sācies Vācijā, no kurienes tas izstarojies pa visu brīvo pasauli.

DV CV informācijas nozares vadītājs J. Ranka ziņoja par paveikto un iztirzāja darbības paplašināšanu, par ko sīkāk izteicās nozares referents K. Gulbis. Sēdes dalībnieki debatēs pārrunāja daudzus teorētiskus un praktiskus jautājumus, pieņemot šādu rezolūciju: 1.) Informācijas nozares darbs kāpināms un izvēršams plašāks; 2.) Pie DV CV radāma padomnieku kopa, kas koordinē un īsteno grupu darbu.

DV CV sekretārs A. J. Bērziņš sniedza organizācijas pārskatu par 1964. gadu. Biedru skaits pieaudzis par 151 un pašreiz to kopskaits ir 8663, bet īpašumu, līdzekļu un citu vērtību kopsumma pieaugusi par aptuveni pusmiljonu DM (ap 125.000 dol.).

Z. Dzelme nolasīja DV CV aprūpes nozares vadītāja A. Ošes pārskatu par ziedotajiem līdzekļiem un par tiem iegādāto saiņu sūtījumiem palīdzībai viņpus dzelzs priekškara. Arī te ziedojumu summa pieaugusi, sevišķs rekordgads bijis ASV. Ziņojumā uzsvērts, ka nozīmīgāks par materiālo palīdzību ir morālais atbalsts, kas saņēmējiem liek apzināties, ka dzimtenē palikušie un izsūtītie nav aizmirsti. Ziedojumus šim nolūkam vāc visa latviešu trimdas sabiedrība. Sēdes dalībnieki izteica visiem ziedotājiem sirsnīgu pateicību.

Vanadžu nozares vadītāja M. Ķeņģe nolasīja plašu pārskatu par vanadžu darbību vispār un sīkāk par atsevišķajās zemēs veikto. Arī vanadžu skaits pieaudzis par 116, sasniedzot 1872. Daudzās nodaļās vanadzes jau var atskatīties uz 15 darba gadiem. Aizvadītie gadi nepārprotami apliecinājuši, ka vanadzes ir aktīvs un nacionāls elements, kas lielā mērā var rosināt, veicināt un atbalstīt vanagu darbu. Sarīkojumos, līdzekļu vākšanā, biedru aprūpē, līdzdalībā dažādos kultūras pasākumos vanadžu darbs kļuvis neaizstājams.

Par kultūras nozares darbu referēja Fr. Kursietis, minot DV uzturētās latviešu skolas un sagādāto stipendiju. Viņš ieteica Latviešu nacionālās padomes Lielbritanijā rīkotajā skolotāju konferencē nolasītos referātus pavairot un nodot DV zemju valžu kultūras nozaru rīcībā, tāpat sagādāt latviešu valodas mācības grāmatas tiem, kas mūsu valodu nerunā. Vanadžu nozares vadītāja M. Ķeņģe norādīja, ka šāds valodas mācības kurss burtnīcās jau izdots ar LNPL gādību un ar vanadžu sagādātajiem līdzekļiem; izdevumu visai plaši arī izmanto. Attieksmē uz ASV ierosinājumu nodibināt pie DV CV mākslas aģentūru, pārrunās noskaidrojās, ka šādas aģentūras paredzamās iespējas un domas īstenošana izkārtojama vienīgi zemju valžu apmēros. Jau iepriekšējā sēdē Hamburgā paceltajā jautājumā par latviešu mātes godināšanu ar sevišķu antoloģiju, CV atzina, ka vispirms pabeidzams un izdodams organizācijas 20 gadu jubilejas izdevums un sakārtojami izdošanai materiāli par Latviešu leģionu. Tikai pēc tam varētu plānot citus izdevumus.

Jaunatnes jautājumā DV pr-ks V. Janums ieteica rosīgu mijiedarbi ar visām jaunatnes organizācijām, veicinot savstarpēju viesošanos un pārrunājot dažādus svarīgus trimdas jautājumus. Pēc pārrunām nāca pie atzinuma, ka latviešu trimdas jaunatne nacionālajā stājā ir vienota un stāv par kopējiem mērķiem. Uzsvars turpmāk liekams uz darbību ar vanadzēniem un uz sadarbību ar visām nacionālajām jaunatnes organizācijām, tāpat atbalstāmas latviešu skolas. Z. Dzelme atgādināja, ka DV mērķim tomēr vajadzētu būt censties iesaistīt DV organizācijas rindās nacionāli noskaņotos jauniešus.

Sēdē pārrunāja arī atsevišķajās zemēs izteikto neapmierinātību ar tagad Amerikā izdoto DV mēnešrakstu un nolēma lūgt ASV un Kanadas valdes, kas atbildīgas par žurnāla izdošanu, rūpēties, lai uzlabotu izdevuma technisko apdari, novērstu daudzās iespiedkļūdas un saturu vairāk tuvinātu organizācijas darbam, dzīvei un mērķiem.

Apbalvojumos šogad CV piešķīra 16 zelta nozīmju un 30 DV CV atzinības rakstu. Zelta nozīmes saņēma 7 ASV, 5 Kanadas, 3 Anglijas un 1 Austrālijas DV darbinieks, bet atzinības rakstus — 12 ASV, 11 Anglijai, 6 Kanadai un 1 Argentīnai. Dažādajos jautājumos pārrunāja karavīru kapu apzināšanu, jubilejas marku izdošanu, sevišķas stipendijas radīšanu kādam latviešu jaunietim u.c. Beigu vārdos plkv. V. Janums pateicās sēdes dalībniekiem par sadarbību un latviskā sirsnībā un vienprātībā veikto darbu. Divu dienu darba sēde Londonā beidzās ar kopēji nodziedātu Daugavas vanagu dziesmu.

DV CV sēdē Londonā piedalījās organizācijas priekšnieks V. Janums un zemes valdes locekļi, to pilnvarotie, nozaru vadītāji un referenti L. Rumba, J. Ranka, Fr. Kursietis, M. Ķeņģe, A. Liepiņš, J. Frišvalds, K. Ampermanis, J. Miezītis, (visi Anglija), A. J. Bērziņš, J. Cīrulis (abi Vācija), Z. Dzelme (Zviedrija), K. Gulbis (Beļģija) un V. Janovs (Austrālija).

M. A.

„JAUTRĀ BĪBELE"

DV Ņujorkas apvienības mēnešsanāksmē 24. aprīlī bija pulcējušies ap 45 apmeklētāji. Vakara referents māc. O. Gulbis runāja par tematu „Jautrā bībele", pastāstot, ka tādu okupētajā Latvijā izdevuši mūsu dzimtenes „atbrīvotāji", kuŗi mūs atbrīvojuši kā no savas valsts, tā labklājības un brīvības pašas. Latvieši Latvijā vairs nesmaida— pēc plāna un grafikas tiem jāsmejas, jāsmejas par bībeli, par reliģiju. „Jautrās bībeles" uzdevums tad arī ir radīt riebumu pret reliģiju. Tā latviešu valodā izdota 1962. gadā un iespiesta un izplatīta 30.000 eksemplāros; pārtulkota no krievu valodas, kurā savukārt tulkota no franču valodas. „Jautrā bībele" oriģinālā iznākusi 1926. gadā; tās autors— mazievērojams franču žurnālists un katoļu garīdznieks Leo Taksils, par kuŗa šķautnaino, nesimpatisko personību un ētiski zemajiem darbiem referents pastāstīja plašāk. Beigu secinājumā referents noved pie atziņas: „ja cilvēks nav Dieva mājoklis, tad viņš ir lapseņu bars" un — „burts nokauj — gars dara dzīvu."

Sanāksmes noskaņai un referātam piemērota garā savas dažas dzejas expromptu noruņāja dzejniece Klāra Zāle (a. b.)

ALAs ATSEVIŠĶO BIEDRU IEVĒLĒTIE DELEGATI KONGRESAM ČIKAGĀ

Ievēlēti 5 delegāti, vēlēšanās piedaloties 70 proc. no balstiesīgajiem ALAs atsevišķajiem biedriem. Nodoto balsu skaits par atsevišķajiem kandidātiem šāds: Ivars Bērziņš — 297, Uldis Grava — 287, Visvaldis Klīve — 273, Teodors Zieriņš — 256 un Juris Puriņš — 180. Kandidātos paliek Dzintars Paegle un Ernests Brože.

ASV kongresa loceklis no Čikagas — Romans C. Pucinskis jau pieņēmis ielūgumu ierasties ALAs kongresā un piedalīties kopējās vakariņās 7. maijā, pēc pirmās dienas darba sēdes.

APLIECINĀSIM CIEŅU UN PATEICĪBU

Reizi gadā, Ģimenes dienā pieminot šo Dieva brīnišķo iestādījumu cilvēku sadzīvei, mēs varam ne vien kavēties mīļās atmiņās par skaistām bērnības dienām un mātes mīļiem glāstiem, bet mums ikvienam arī izdevība reāli pateikties latvju tautas dēlu un meitu auklētājām un audzinātājiem — latvju sirmām mātēm, sirmiem tēviem, no kuŗiem esam saņēmuši visu labo un gaišo savai dzīvei.

Latvju tautas likteņgaitās daudzas ģimenes ir izkliedētas un zaudējušas piederīgos. Daudzi tēvi un mātes palikuši vieni svešā zemē, tālu no dzimtenes un piederīgajiem.

Nepametīsim viņus vienus svešajā malā un svešajos ļaudīs. Bieži viņi vieni tādēļ, ka to dēli upurējuši savas dzīvības, lai mēs dzīvotu brīvībā un labklājībā.

Gādāsim, lai šie cienījamie vecie latvju tēvi un latvju mātes mūža vakarā justu savu tautiešu siltumu un baudītu viņu sagādātu mājīgu latvisku pajumti.

Amerikas latviešu apvienības aprūpes birojs sirsnīgi aicina visas draudzes, biedrības un ikvienu tautieti ziedot Ģimenes dienā un visu maiju Amerikas latviešu apvienības veco ļaužu fondam.

Ziedojumi ar atzīmi „Veco ļaužu fondam" nosūtāmi Amerikas latviešu apvienībai uz šādu adresi: American Latvian Association, Inc., Edmonds Building — Suite 806, 917 — 15th Street, N. W., Washington, D. C., 20005.

Amerikas Latviešu Apvienības Aprūpes birojs

KANADAS ZIŅAS

TORONTO

Mūsu laikraksta līdzstrādnieks un pazīstamais karikatūrists Ed. Keišs aicināts piedalīties Ontario provinces skolotāju konferencē Niagarā, lai apmēram 200 konferences dalībniekus iemūžinātu šaržos.

Latviešu ev. lut. draudžu apvienības Kanadas apgabala mācītāju un draudžu pārstāvju konferencē piedalījās 9 mācītāji un 10 draudžu pārstāvji. Par apgabala garīgo vadītāju izraudzīja māc. V. Šēferu bet valdē mācītājus A. Voitku un E. Ķerģi, kā arī divus draudžu laicīgos pārstāvjus. Tuvāku atreferējumu par mācītāju konferenci sniegsim mūsu laikraksta nākošā numurā.

HAMILTONA

25. aprīlī Hamiltonas latviešu ev. lut. draudzes korim bija liela diena — pirmais garīgais koncerts baznīcā. Korī, kuŗu vada diriģente A. Kārkliņa, pašreiz pāri 30 dziedātāju. Koncerts bija pulcējis jo daudzus dziesmu draugus, kas priekšnesumiem sekoja ar uzmanību un atzinību. Kā solisti koncertā piedalījās Andis Cers (tenors) un diriģente (soprāns), ērģeļu pavadījumus veica Dzintra Reinis. Liela sirsnība valdīja arī draudzes vakarā baznīcas telpās, kuŗā bez jau minētajiem solistiem piedalījās arī G. Upīte (alts) un jaunatnes pulciņa Rota meiteņu kvintets un duets. Koris sveica savu diriģenti 25 g. darbības gaitās ar ziediem.

—s—

VINIPEGA

DV Manitobas nodaļas rīkotā Ziedoņa balle ar bazāru 24. aprīlī izdevās teicami. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, šoreiz balle varēja lepoties ar trim rekordiem: apmeklētāju skaitā (120), tīrā atlikumā ($ 400) un jautrībā. Vinipegas un apkārtnes latvieši bija devīgi, ziedojot gan naudā, gan mantas loterijai. Arī mantu klāsts bija plašākais un bagātākais, par ko pateicība pienākās atsaucīgajiem tautiešiem, bet visvairāk Stenderu ģimenei. Mantas gaumīgi bija izstādījušas vanadzes. Lozes izpirka rekorda laikā. Prāvo atlikumu izlietos aprūpes vajadzībām.

Nodaļas priekšnieks K. Līcēns vakaru padarīja vēl interesantāku ar ciemiņu iepazīstināšanu, speciālu deju aranžēšanu tikko salaulātajiem un saderinātajiem pāriem. Omulības kulminācijā zālē iesoļoja skots savā nacionālajā tērpā, izpildot speciālu gabalu uz savas tradicionālās dūdas.

O. Š.

LĪGAS KOŖA 10 GADU

Agrākajā veclatviešu „galvaspilsētā" Bostonā 24. aprīlī bija latviešu sabiedrībai pacilāta diena, jo sevišķi dziesmu draugiem un tiem, kuŗiem mīļa latviešu dziesma svešumā. Līga atskatījās uz 10 darba gadiem ar iespaidīgu koncertu Timolteja skolā, kas bija gandrīz pārpildīta ar atsaucīgiem klausītājiem. Programmā bija 16 dziesmu un divas piedevas. Izvēlētajās dziesmās bija dzirdami tautas gara vērtību tikumi — tas, kas ikvienu tautu dara stipru un izturīgu. Kā jau visiem koriem, arī Līgai ir jaunatnes problēma, jo vecie dziedātāji vien kori ilgi nesaglabās, ja jaunie nenāks talkā. Tāpēc dziesma jākopj jau no bērnu dienām: „Tricēj' kalni, skanēj' meži, kad tik vien es dziedāju."

Dziesmu korifeji cīnījās ar grūtajām T. Ķeniņa (Ai, zaļā līdaciņa), J. Norvīļa (Tumsa, tumsa), V. Bērzkalna (Uz kalniņa rotāt gāju) u. c. samērā maz dzirdētām dziesmām, saņemot publikas atsaucīgus aplausus.

Bija arī interesants epizods ar kādu dziesmu par viršu lauku, jaunību un vecumu. Diriģents J. Austrums to paziņoja tā, lai publika pati mēģina uzminēt komponistu. Dziesmu bija sacerējis skolotājs Fricis Andersons, dzīvodams Vācijā, Volterdingenas nometnes viršu laukos, „Aiz krūmiņa aizvējiņā" (J. Graubiņš) solo daļu dziedāja Lūcija Pauliņa, un viņas pirmā debija šai korī bija sekmīga..

Koncertu beidza apsveikumi, ziedu veltes, naudas balvas. Runāja V. Aldiņš no Amerikas latviešu koru apvienības, K. Andersone no Konektikētas koŗa, Fr. Hervarts no koristiem, J. Ansbergs no dubultkvarteta Tēvija, Rudzroga no DV, E. Šķobe no vanadzēm un māc. F. Ruperts no latviešu skolas.

Koŗa vadība bija noorganizējusi DV namā jubilejas banketu, kurā piedalījās ap 200 personu. Viesu vidū atradās lietuvju komponists-diriģents Kačinskas, kas izteica vēlēšanos apvienot savu vadīto lietuvju baznīcas kori ar latviešu kori, lai tā radītu spēcīgu māksliniecisku vienību kādam lielākam baltiešu sarīkojumam nākotnē.

Jubilejas gadījumā izdota glīta programma, kas aptveŗ gandrīz mazas brošūras apmērus, bet samērā skopa ar koŗa vēsturi. Koris dibināts 1955. gada februārī ar apm. 25 dziedātājiem, bet pašreiz tam 55 balsis. Chronikas sacerētājs vairāk uzmanības veltījis Līgas eksistences problēmām nekā tās sasniegumiem, koncertiem, atsauksmēm un piedalīšanos dziesmu svētkos un pasaules izstādē — Ņujorkā 1964. gada vasarā. Koŗa vēsturei šie fakti vēlāk aizmirsīsies, grūtāk būs sameklējami, tāpēc būtu vietā jau tagad koŗa chronistam krāt šos materiālus. Tie iederējās jau 10 gadu jubilejas izdevumā. 10 gados no koŗa šķīrušies 3 dziedātāji — Irma Dekere, Roberts Fogelis un Osvalds Augis. Līgu arī šovasar redzēs ciemojamies Kanadas latviešu dziesmu svētkos Toronto.

Osvalds Akmentiņš

Bostonas latviešu koris Līga, kas 24. aprīlī ar koncertu atzīmēja 10 darba gadu: vidū diriģents Jānis Austrums. Foto: V. Grāvītis

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

Ņujorka

● Baltiešu šacha klubs Ņujorkā ieguvis labu vārdu, kaut arī dalībnieku skaita ziņā nav liels. Beidzies kluba meistarības turnīrs, kurā piedalījās 8 finālisti. Uzvarēja Jānis Pamiljens ar 6—1 punktiem, nezaudējot nevienu partiju. Otrs Augusts Raņķis, kas zaudēja Pamiljenam un ieguva puspunktu mazāk. Seko Kārlis Bērziņš ar 4,5—2,5 p., Gunārs Znotiņš ar 3—4 p., Pēteris Zirnis 2,5—4.5 p., Ed. Stednijs 2,5—4,5 p., Antons Vasiliauskas ar 2—5 un Edmunds Brigmanis 2—5 punktiem. J. Pamiljens savā spēlē iecienījis latviešu gambitu.

● Par neatļautu Ņujorkas pilsētas autobusa lietošanu personiskam braucienam 12. aprīlī Valdemāram Baronam būs jāatbild 11. maijā Ņujorkas tiesā. Ar Mārci Braunfeldu pie stūres un V. Baronu kā līdzbraucēju autobuss sabojāja 22 ielas malā novietotas mašīnas. M. Braunfelds atrodas Kingskauntijas slimnīcā ārstu novērošanā, un viņu apmeklēt var tikai ģimenes locekļi.

ELIZABETE (N. J.)

● Sabiedriskās dzīves celmlauzim, Elizabetes - Ņuarkas latviešu ev. lut. draudzes pr-kam Alfrēdam Mednim 13. maijā aprit 70 mūža gadi, no kuŗiem pēdējos 10 gadus jubilārs sekmīgi un ar labiem panākumiem veltījis draudzei. Mednis dzimis 1895. g. 13. maijā Cesvaines pagastā. Pēc Cesvaines draudzes skolas nobeigšanas un iesākoties pirmajam pasaules kaŗam, viņu iesauca armijā.

Nodibinoties Latvijas valstij, viņš atgriezās dzimtenē, strādāja savās mājās un bija aktīvs sabiedrisks un politisks darbinieks. 1919. gadā, kad lielinieki okupēja Latviju, Mednis cīnījās pret tiem kā partizāns, bet pēc sarkano padzīšanas turpināja vadīt savu saimniecību, brīvo laiku veltīdams sabiedriskajam darbam: bija aizsargu nod pr-ks un L. Z. S. nod. pr-ks un rajona valdes loc., ļoti aktīvs Zemnieku dienu organizēšanā Cesvainē, kur jau toreiz nāca tiešā saskarē ar Alfr. Bērziņu un arī K. Ulmani.

Latvijas brīvvalsts pēdējos 6 gadus strādājis Labības centrālē par pieņēmēju Jēkabpils, Daugavpils, Madonas un Cēsu apriņķos. Baigajā gadā viņa dzīvesbiedre 14. jūnijā aizvesta uz Sibiriju, bet pašam un trim dēliem laimējās izglābties; 1944. g. devās trimdā. Nometņu laikus Vācijā pavadīja Blombergā, kur atkal bija aktīvs sabiedrisks darbinieks, izceļoties kaŗavīru gūstekņu palīdzības darbā: vāca un nogādāja pārtikas līdzekļus uz Putlosu un Vesterbūru. 1951. gadā A. Mednis ieceļoja Elizabetē, kur nepārtraukti no 1951. g. darbojas draudzes pārvaldē un pēdējos 10 gadus ir drauzes pr-ks, ilgāku laiku bijis arī DV ASV valdes pilnvarotais Ņudžersijā un noorganizējis DV apv. Ņudžersijā.

Par nopelniem jubilārs apbalvots ar Latvijas atbrīvošanas nozīmi, Triju zvaigžņu un Viestura ordeņiem, Aizsargu nopelnu krustu u. c. goda zīmēm.

● Elizabetes — Ņuarkas latviešu ev. lut. draudze rīko 15. maijā Argone Post Nr. 6 telpās — 88 West Grand Str. Elizabeth, N. J., koncertu un loteriju. Loterijas, laimes akas un laimes rata sākums plkst. 6 vakarā, bet koncerta plkst. 7.30. Koncertēs soliste Sk. Prince A. Dzirkales - Cennes klavieŗu pavadījumā. Pēc tam Ņudžersijas latv. b-bas deju kopas priekšnesumi P. Ozoliņa vadībā. Ieeja $2 no personas, bet bērniem līdz 16 gadiem ieeja brīva.

V. N.

KALAMAZŪ

● Latviešu gaidu un skautu vienību vecāku padome, kas darbojas pie Kalamazū ev.-lut. latviešu draudzes, nolēmusi ar $2000 piedalīties Gaŗezera nometnes pirkšanā. Padome atvēlējusi $100 skautu un $100 gaidu jendām mācību literātūras izdošanai.

● Latviešu b-ba 23. maijā rīko literāru pēcpusdienu ar bij. Dailes teātra aktrises Almas Mačas piedalīšanos. Programmā J. Poruka, J. Jaunsudrabiņa un K. Skalbes darbi.

● Kalamazū ev.-lut. latviešu draudzes pārvalde Lieldienu rīta dievkalpojuma kollekti sadalījusi nosūtīšanai latviešu teoloģijas studentu fondam un ārmisijas darbam, bet Svētā Juŗa dienas dievkalpojuma kollekti — vietējai skautu un gaidu vienībai.

● Latviešu skolēni ar kāpinātu interesi sekoja ikkatram rakstnieka Jāņa Širmaņa vārdam, kad viņš 25. aprīlī lasīja savus darbus, kuriem sekoja „Pīkstītes" drāmatizējums Jaunatnes kopas dalībnieku uzvedumā (A. Lizenbergs, M. Šints, U. Grinbergs un J. Ķinēns). Sienas dekorējumus bija gatavojušas I. Skrupšķele un I. Kronlina. Sarīkojumu rīkoja Jaunatnes kopa kopīgi ar Latviešu skolas padomi. To ievadīja kopas pr-ce I. Skrupšķele, bet beidza vec. pad. pr-dis P. Lizenbergs.

● Tūlīt pēc Sv. Juŗa dienas dievkalpojuma Kalamazū latviešu draudzes telpās notika gaidu un skautu vienību sanāksme. To ievadīja vienības pr-ks vad. A. Lode. Uzrunu teica ASV jendas pr-ks vad. A. Artmanis un skautu pulciņa vad. K. Stunda. ASV ģenerālis J. Gēlī, kuŗam latvieši jau pazīstami no kaŗa laikiem kā kārtīgi ļaudis, cildināja latviešu jauniešus un skautam Jurim Baltmanim pasniedza balvu par 1. vietas iegūšanu rakstu sacensībā „Amerikas garīgais mantojums" visa apgabala apmērā. Atzinības rakstus izsniedza arī skautiem R. Ziemelim un Mārim Miķelsonam. Pirms sanāksmes ģenerālis, kā parasts armijā, inspicēja ierindā nostādītos skautus un gaidas.

● Latviešu biedrība aicina ikvienu tautieti ziņot tai adreses maiņu, kas nepieciešama informēšanai par notiekošiem dažādiem sarīkojumiem, rakstot sekretāram K. Kļaviņam, 1207 Egleston ave.,

● ASV skautu jendas priekšnieks, vad. A. Artmanis, būdams arī amerikāņu skautu vadībā, izraudzīts par skautu vadītāju kursu priekšnieku. Kursi notiks Rota Kivani nometnē no 14.—16. maijam.

● Kalamazū ev.-lut. latviešu draudzes sieviešu sanāksmē, 25. aprīlī, draudzes namā par sarīkojumu daļas vadītāju ievēlēja Sk. Brēmani un nekustamu īpašumu komisijā F. Roku. Plaši pārrunāja ģimenes dienas, pavasaŗa svētku, garīgā koncerta, gleznu un citu mākslas priekšmetu izlozes priekšdarbus. 15. maija sarīkojumu (ar „Čikagas piecīšiem") atlikumu nolēma izlietot jauniegūtās baznīcas izdaiļošanai. Sanāksmi vadīja dāmu kom. pr-ce L. Šinta, protokolēja A. Klauvētāja.

INDIANAPOLE

● Batlera universitātē (Indianapolē) bakalaura gradu mākslās (B. F. A.) ieguvusi Maija Baltpurviņa. Viņa pieder latviešu studenšu korporācijas Imeria saimei.

● Purdue universitātes (Lafajetē, Indianā) Studentu brālību padome (Interfraternity Council) nesen izziņojusi 1964./1965. mācību gada vidū jaunuzņemto brālību biedru sarakstu. 57 studentu vidū no Indianapoles ir arī latviešu students Juris Bērziņš, kuŗš iestājies Sigma Alpha Epsilon brālībā. Indianapoles latviešu saimei viņš pazīstams kā vietējās jaunatnes jautrā trio „Jaunieši" dalībnieks — basists, kā vokāli, tā instrumentāli.

KLIVLENDA

● 24. aprīlī notika gaidu un skautu vienību kopējais gadskārtējais sarīkojums. Labi sagatavotie priekšnesumi apmeklētājiem sagādāja daudz prieka. J. Kalnieša sastādīto uzvedumu „Daugaviņa — Melnacīte" izpildīja gaidu vienības Venta gaidas un guntiņas. K. Stundas uzvedumu „Pavāri" izpildīja skauti un gaidas kopēji. Sekoja bagātīga loterija, rotaļas un dejas E. Ieviņa vadībā.

25. aprīlī gaidas un skauti pulcējās Apvienotās draudzes dievnamā kopējam Sv. Juŗa dienas dievkalpojumam. Skautu un gaidu gājienu no draudzes nama vadīja H. Klingenbergs. Dievkalpojums notika rīta agrumā, un to vadīja skautu un gaidu māc. K. Briedis.

● 25. aprīlī DV apvienības mītnē sanāca uz kopēju sēdi Latviešu biedrības un DV valdes, lai kopēji pārrunātu 14. jūnijā aizvesto piemiņas akta rīkošanu. Šogad Klivlendā paredzēts visām trim Baltijas valstu tautību grupām rīkot kopēju aizvesto atceres sarīkojumu.

LATVIAN MUSIC

LP 1

Reitera koris, diriģents Teodors Reiters;
E. Dārziņš SENATNE; H. Pavasars BĒRZI; A. Kalniņš SVEŠUMĀ KLĪSTOT; P. Barisons PAVASARA JAUSMA, solo E. Zīverte; J. Graubiņš AIZ KRŪMIŅA AIZVĒJIŅĀ, solo E. Zīverte; J. Graubiņš ALUTIŅŠ — BALELIŅŠ; E. Melngailis JĀŅU VAKARS, solo V. Brodiņa.

LP 2

Reitera koris, Stokholmas Filharmonijas orķestris, diriģents Teodors Reiters;
K. Baumanis DIEVS SVĒTĪ LATVIJU; J. Graubiņš EZERZEME, solo H. Holm un E. Zīverte; A. Kalniņš ŪDENSROŽU VAINAGS; J. Vītols BEVERĪNAS DZIEDONIS; E. Melngailis DZIEDĀT MĀKU, DANCOT MĀKU, solo E. Jaunviksna; V. Ozoliņš MAN SAJĀJA TRĪS TAUTIEŠI; E. Melngailis CĪRUĻA VEDĪBAS solo E. Zīverte; J. Poruks PAVASARA DZIESMA.

LP 5

Stokholmas Filharmonijas orķestris, Zviedrijas I karaliskais diriģents Sixten Ehrling;
Jānis Mediņš LATVIJAS AINAS, III svīta: Kurzeme, Vidzeme, Zemgale, Latgale; LATVJU RAPSODIJA I; PUIŠU DEJA; MEITEŅU DEJA

LP 6

Paula Brīvkalne, soprāns, Stokholmas Filharmonijas orķestris; Jānis Mediņš VĒSTULES PĒRAM GINTAM I, II — Elzas Ķezberes teksts, diriģents — autors; 6 TAUTAS DZIESMAS: Saulīt' tecēj' tecēdama, Puiši jāja piegulā, Aiz ezera augsti kalni, Tautiešam roku devu, Ziedi, ziedi, rudzu vārpa, Raibie cimdi, diriģents Arvīds Norītis.

LĪGO LP 021

J. Reinholds LĪGO DZIESMU VIRKNE, diriģents D. Gailis; P. Jurjāns LĪGO DZIESMU VIRKNE, L. Vīgnera koris, diriģents L. Vīgners; LĪGO MELODIJU VIRKNE, kokļu ansamblis; J. Ķepītis LĪGO DZIESMU VIRKNE; E. Melngailis AI, ZAĻĀ LĪDACIŅA, t. dz.; A. Jurjāns PŪT, VĒJIŅI, t. dz., T. Kalniņa koris, diriģents T. Kalniņš.

LP 022

J. Vītols ZIEMEĻBLĀZMA, kantāte, L. Vīgnera koris ar simf. orķ., solo H. Ozolītis, diriģents L. Vīgners; J. Graubiņš TEK SAULĪTE TECĒDAMA, t. dz., diriģents J. Dūmiņš; A. Kalniņš PURI PURI, MEŽI MEŽI, t. dz., T. Kalniņa koris, diriģents T. Kalniņš; A. Kalniņš JŪRAS VAIDI; J. Vītols KLAUSIES, SPULGACĪT', Anna Ludiņa, soprāns; A. Žilinskis AUDĒJAS DZIESMA; E. Dārziņš AIZVER ACTIŅAS, Elfrīda Pakule, soprāns; E. Dārziņš MANA LAIME, Arturs Vanags, tenors; A. Jurjāns KĀ ZAGŠUS, Žermēna Heine-Vāgnere, soprāns; M. Zariņš KĀ GULBJI BALTI PADEBEŠI IET; J. Vītols LĪGODAMA UPE NESA, t. dz., Ērika Tipaine, soprāns.

LP 025

Jāzeps Vītols DZIESMA, kantāte, L. Vīgnera koris ar simf. orķ. DŪKŅU SILS, SAULES SVĒTKI, L. Vīgnera koris, diriģents Leonīds Vīgners; 7 tautas dziesmas: J. Graubiņš SMAGI LIECU TO LAZDIŅU, DZIEDĀTĀJA LĪGAVIŅA, ZIEDĒJ' ROZES, MAGONĪTES; E. Melngailis MEITAS GULA ĀBOLĀ; KAD PĀRNĀKSI, BĀLELIŅ; V. Kaminskis BĒDA MANA, LIELA BĒDA; A. Jurjāns ČUČI, MANA LĪGAVIŅA, T. Kalniņa koris, diriģents Teodors Kalniņš.

LP 026

E. Dārziņš PIE TĒVU ZEMES DĀRGAS, vīru koris, diriģents J. Dūmiņš; 7 tautas dziesmas: I.Kalniņš JA, JŪRIŅA, TU MAN DOTU, lībiešu t. dz., vokāls un instr. ansamblis autora vadībā; E. Melngailis PUSRĪTĀ SAULE LĒCA; A Kalniņš ES SAVAI MĀMIŅAI, solo L. Pēsla; E. Melngailis LABS ZIRDZIŅŠ TAUTIEŠAM, APLIK KALNU SAULE TEK, BĒRZIŅŠ AUGA TRIM LAPĀM, T. Kalniņa koris. Diriģents T. Kalniņš; A. Melnbārdis SUNI ZAĶIM PĒDAS DZINA. Vīru vokāls kvartets. 4 tautas dejas: DANCOT GĀJU AR MEITĀM. Vokāls un instrumentāls ansamblis, ZEMNIEKU DEJA. Pūtēju orķestris; LIKUMU DEJA. Vokāls un instr. ansamblis; LŪDZAS KADRIĻA. Pūtēju orķestris; I. Kalniņš SILAVAS VALSIS, instr. ansamblis autora vadībā.

DV Grāmatnīcā

491 College St, Toronto 4, Ont

CENA $6.00 + 3% PST.

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

4. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKU KANADĀ SARĪKOJUMU KALENDĀRS

Vokālo jaundarbu koncerts
28. maijā, pl. 20.30 Ītona auditorijā.

Tautas deju sacensības
29. maijā, pl. 10.00 King Edward Sheraton hotelī

Rakstnieku cēliens
29. maijā, pl. 13.00 Ītona auditorijā.

Koru kopkoncerts
29. maijā, pl. 17.00 Maple Leaf Gardens.

Svētku balle
29. maijā, pl. 20.00 Queen Elizabeth paviljonā.

Garīgs koncerts
30. maijā, pl. 10.30 Sv. Andreja baznīcā.

Instrumentālmūzikas jaundarbu koncerts
30. maijā, pl. 14.00 Massey Hall.

Tautas deju lieluzvedums
30. maijā, pl. 17.00 Maple Leaf Gardens.

Mākslas, lietišķās mākslas, filatēlijas un numizmātikas izstādes visu svētku laiku.

8. maijā — plkst. 6 vakarā Kurzemes cietokšņa krišanas 20 gadu atceres svētbrīdis pie Kritušo karavīru pieminekļa Saulainē.

8. līdz 21. maijam — Gundegas Cennes gleznu izstāde Sv. Jāņa draudzes zālē, 200 Balmoral Ave.

15. maijā — P. un L. Vītoliņu komēdija „Septiņi mūsteiji" pirmizrāde V. Pukata režijā. Royal Ont. muzeja zālē.

15. maijā, pl. 7.30 vak. Andreja baznīcas telpās TLTA Sestd. ģimnazijas 9. izlaiduma akts.

16. maijā — pl. 6 vak. A. Zemdega klavieru studijas audzēkņu vakars Sv. Andreja baznīcas sarīk. zālē.

20. maijā, pl. 8 vak. Latviešu namā Reliģiski ētisku pārdomu vakars. Runās māc. R. Ekšteins.

5. jūlijā — TLB Sestdienas skolas izlaiduma akts.

6. jūlijā — Sidrabenē Pavasara svētki ar sporta sacīkstēm un pēcpusdienas programmu.

10. un 11. jūlijā — DV salidojums sportam un jaunatnei Sidrabenē.

19. jūlijā — Sidrabenē Līgo svētku sarīkojums.

17. jūlijā — DV teātra Sarkangalvītes izrāde Sidrabenē.

25. jūlijā — gadskārtējie bērnu svētki Sidrabenē.

2. oktobrī — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde.

9. oktobrī — plkst. 6 Latviešu namā Latviešu strēlnieku 50 g. jubileja.

HAMILTONA

1. maijā — pl. 8 vak. HLB Maija balle Rainbow zālē, Sanford un King.

NIAGARA

8. maijā — Latviešu jaunatnes basketbola turnīrs un tradicionālā Ziedu balle ar Ziedu karalienes vēlēšanām.

17. un 18. jūlijā — Jaunatnes un draudzības dienas Niagara Sheraton - Brock hotelī un Garden City Beach, Ontario ezera krastā.

BALTVĀCIETE STĀSTA PAR JĀŅA DRAUDZES BAZNĪCU TORONTO

Vēra fon Zasa (Vera von Sass), apciemojusi Montreālā igauņu un Toronto Sv. Jāņa draudzes baznīcu, sniedz savus iespaidus par redzēto un dzirdēto Hamburgā izdotajā baltvācu mēnešrakstā „Baltische Briefe" (šī gada 4. numurā), veltījot abu tautu trimdiniekiem ne tikai atzinīgus apbrīnas vārdus, bet jau virsrakstā jautājot „Hätten wir noch soviel Elan?" Kaut būtībā viss rakstā teiktais mums jau zināms, sniedzam tomēr tā izvilkumu, jo ir visai interesanti zināt, ko un kā par mums raksta baltvācieši, kuŗus no mums kādreiz dzimtenē šķīra it plaša gara un domstarpību plaisa. Pastāstījusi par igauņu baznīcu Montreālā un sarunu ar tās mācītāju Raudsepu, Vēra fon Zasa turpina:

Toronto mūsu tautietis, mācītājs Gegingers, manu uzmanību pievērš kādai latviešu baznīcai. Mācītājs Arnolds Lūsis mani saņem ne mazāk laipni kā mācītājs Raudseps Montreālā. Ir jau tieši viens gads, kopš latviešu draudze iekārtojusies pati savā dievnamā, fascinējoši skaistā celtnē no ciedras koka, kas spēj uzņemt 400—500 baznīcēnu. Atbilstoši lielākajai draudzei (salīdzinājumā ar igauņiem Montreālā. — Red.) un, liekas, arī tās locekļu lielākajai turībai šajā bagātajā rūpniecības pilsētā, Sv. Jāņa ev.-lut. latviešu baznīca ir vēl plašāka, saimniecības un sabiedriskās telpas pagrabstāvā vēl bagātīgāk iekārtotas. Netrūkst ne skatuves, nedz laba flīģeļa. Septiņās klasēs še 22 (!) mācības spēki māca elementārās skolas zināšanas 200 latviešu bērniem. Arī viņi, tikai upurējot sestdienu un svētdienu brīvās priekšpusdienas (ja tas vispār par upuri saucams), spēj uzturēt šīs skolas darbību, lai regulārās četru un piecu gadu mācībās turpinātu kopt savu mātes valodu un saglabātu, tālu no dzimtenes esot, līdzatvestās kultūras vērtības. Pastāv pat mazas liecības un skolas beigšanas apliecības!

1948. gada 18. novembrī, Latvijas republikas dibināšanas dienā, mācītājs A. Gaudiņš kādā vietējā baznīcā izkārtoja pirmo latviešu dievkalpojumu Toronto. Un jau tā paša gada 12. decembrī 50 latviešu nodibināja pirmo latviešu draudzi. Mācītājs Lūsis, toreiz vēl Eslingenā dzīvodams, sekoja saviem izceļojušajiem tautiešiem un pārcēlās ar dzīvesbiedri un dēliem uz Kanadu. Uz viņa pirmo dievkalpojumu 1949. gada augustā sanāca vairāk par 400 latviešiem, aizpildot baznīcu līdz pēdējai vietai, viņu vidū arī Latvijas ģenerālkonsuls Braisons ar kundzi. Kamēr turpmākie latviešu dievkalpojumi notika divās Toronto baznīcās, garīgi un materiāli brieda plāni par pašu baznīcas celšanu. Ar Misūri sinodes palīdzību, ar ziedojumiem, kollektēm un darbu draudzes vēlēšanās un ieceres kļuva par īstenību. Pagājušā gada martā notika svinīgais baznīcas atklāšanas dievkalpojums. Šīs dienas kollekte ienesa 8000 dolaru.

Regulāro baznīcas apmeklētāju vidū ir kā daudzi jauni cilvēki, tā arī vīri starp 30 un 40 gadiem. Arī še, sadarbībā ar Latviešu biedrību, rūpīgi kopj pašu tautas valodas un kultūras vērtības. Latviešu bībeles, dziesmu grāmatas, literātūra, valodas mācības un tulkojumi atrodas visu pastāvīgā rīcībā. Pārsteigta un brīnīdamās stāvu kopā ar abām dāmām, kas mani šurp pavadījušas, šī mazas draudzes lielā veikuma priekšā.

Esmu kā vācu valodas skolu viešņa uzturējusies vairākās Kanadas pilsētās un tā pārāk labi zinu, ar kādu sīkstumu un pat izmisumu vācu tautas grupas cīnās par savu valodas un kultūras vērtību saglabāšanu pieaugošajiem bērniem; zinu, ar kādām rūpēm un bažām Kanadas vācieši cenšas saslieties pret šāpīgiem zaudējumiem savā kultūrā un tradicijās vienkāršās ērtības tieksmes, līdzekļu trūkuma un neizpratnes rezultātā. Tādēļ jo lielāku respektu un apbrīnu manī rada tas, ko esmu redzējusi un dzirdējusi šajās abās mazajās draudzēs, kā igauņu, tā arī latviešu draudzē, kuŗa, kā uzzinu, ir tikai viena no trim latviešu draudzēm Toronto.

Protams, arī šai gadījumā mani ļoti interesē fainomens, kā kaut kas līdzīgs iespējams materiālajā ziņā. Mācītājs Lūsis pastāsta, ka bijuši nepieciešami 220.000 dolaru baznīcas uzcelšanai šajā skaistajā dzīvojamo ēku rajonā. Šī summa, izņemot vēl tikai 60.000 dolaru, jau samaksāta.

Un arī šis atlikums gada, vēlākais divu gadu laikā būšot nolīdzināts; ar aicinājumiem ziedot un ar bezprocentu aizņēmumiem, iespējams, pat ātrāk. Draudzei, kā man paskaidro mācītājs Lūsis, nav rūpju par līdzekļu sagādi tam, kas draudzei nepieciešams.

Mācītājs Lūsis tālāk pastāsta par jaunatnes pulciņiem, par kādu nometni 60 jūdžu no Toronto, skaistā apvidū pie ezera, kuŗa pieder draudzei. Tur pastiprinātā kārtā tagad apmetas latvieši, rodas kopmītnes un savrupmājas, — zināmā mērā draudzes locekļu kolonija. Uzzinu arī, ka mācītājam Lūsim kā Kanadas latviešu baznīcu pārstāvim it bieži nākas ceļot uz Eiropu, uz Londonu, Stokholmu. Viņa dēli studē, viens Kembridžā. Tad mēs sarunājamies par veco ļaužu problēmu Kanadā. Kas notiek ar tiem, kuŗi saslimst vai sāk mocīties ar vecuma kaitēm, kļūst īpati un darba nespējīgi? Par kuŗiem ģimenē neviens nespēj pietiekami rūpēties? Šī problēma pēckaŗa emigrantiem virzās arvien tuvāk. Vai būtu iespējama veco ļaužu mītne baltiešiem, kopēja mītne, kuŗā latvieši, igauņi, un, varbūt, arī baltvācieši dzīvotu nodalītos stāvos, bet zem kopēja jumta pavadītu pēdējos dzīves gadus; šos bieži tik grūtos gadus, kuŗos vajadzība pēc *kopējām atmiņām kļūst arvien lielāka, bet apziņa, ka strādājošajiem piederīgajiem ir nasta, arvien* nospiedošāka. Arī tas esot paveicams, materiāli un arī citādi, ja pastāvētu vajadzība un attiecīga griba.

Atvadoties mācītājs Lūsis man pasniedz savu tikko iznākušo grāmatu. Tās nosaukums: „Redziet, kāds dzīvēks — kāds Dievs!" Patiešām īsti lieldienisks tituls.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

9. maijā Ģimenes dienas dievkalpojums pl. 11 Jonkeros, jaunajā b-cā, ar dievgaldu, māc. A. Ozols, dziedās koris; pl. 2 Betlemes b-cā, Bruklinā, ar dievgaldu, māc. A. Zariņš, Maiga Millere-Grasmane, ārija, Bruno Skulte ērģeles; pl. 3 Babilonā, Kristus Krusta luterāņu b-cā, ar dievgaldu, māc. O. Gulbis, dziedās Longailendas sieviešu ansamblis, diriģents R. Balodis; pl. 5.15 Džamaikā, Mūsu Pestītāja baznīcā ar dievgaldu, māc. A. Ozols. Visās vietās pēc dievkalpojumiem dāmu komitejas sarīkojumi ar veco ļaužu godināšanu un programmu.

ČIKAGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

DETROITA

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12.30 Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda tel. WA 2 - 2248. Māc. V. Liventāls, tālr. WE 3 - 9326.

AURORA

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Ķirsons. Tel. FI 3 - 2420.

OKLANDE

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

9. maijā, plkst 3 p. p. Ģimenes dienas dievkalpojums.

Draudzes dāmu komitejas valdes sēde 5. maijā, plkst. 7.30 draudzes mācītāja mājā

BURLINGEMA, KAL.

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

Sestdien, 8. maijā dievkalpojums.

SAKRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. - lut. baznīcā, 45 un H ielā.

Santa Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

VECTĒVA ZINTIS

Par cirvi un ābeli

Mans vectēvs kādreiz man teica: „Dēls, kad uzaugsi liels un tev būs pašam savs cirvis, tad mācies to lietot un neaizmirsti viena: nekad ar savu cirvi necērt sava tēva vai tevis paša dēstītu ābeli. Ja ābele tavā dārzā izsalusi vai nokaltusi, tad izroc to ar visu sakni un iedēsti tās vietā jaunu. Kas pieliek cirvi pie savas ābeles, to Dievs nepamet nesodītu."

Par cilvēku un koku dvēselēm

Ja gribi savai dvēselei uzdāvināt kādu skaistu ziedēšanas brīdi, tad uzmeklē klusu taku vai vecu dārzu, kuŗā zied ābeles. Nostājies viens pats zem ziedošās ābeles, neviena neredzēts un netraucēts, — un tava dvēsele atplauks brīnišķai ziedēšanai! Koku un cilvēku dvēselēm ir dīvainas radniecības saites, un ziedi jau ir koka dvēseles izpausme.

Edvarts Tūters

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

VOLDEMĀRA SKAISTLAUKA
dzejoļu grāmata

TĀ PAGĀJA DZĪVE

Dzejoļi veltīti Latvijas atbrīvošanas cīņām, latvju strēlniekiem, lāčplēšiem, kaŗa invalidiem, leģionāriem, sardžu un darba vīriem, seno dienu Eslingenai, jau mūžībā aizgājušajam archibīskapam T. Grīnbergam, mīlai — kā tā rodas, uzliesmo un dziest, un pārdomām par dzīves saulrietu.

Glīti iesietā grāmata, ar 2 autora ģīmetnēm, maksā $3.—

DV Grāmatnīcā — 491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

Nozīmīga angļu organizācija...

(Pārnesums no 2. lpp.)

Izdevuma redaktors ir atkal Stjuarts-Smits, kas par korespondentu un ziņu piegādātāju Latvijas rubrikai aicināja DVF ārējās informācijas daļas referentu J. Rolavu. Žurnāls grib izvairīties no „jēlas" un pārāk asas propagandas pret komūnismu, jo Rietumos jēdzienam propagandai nav labas skaņas (tāpēc arī bieži vien patiesību notur par propagandu), bet ar faktiem un pierādījumiem apgaismot politiskos, sociālos un saimnieciskos apstākļus, jo sevišķi izceļot neapmierinātību un pretestību apspiestajās zemēs, atmaskojot komūnistu aktīvitātes Rietumos un aprādot Rietumu politiskos pretsoļus. „Žurnāla mērķis ir drīzāk iegūt pastāvošu respektu un draudzību ar apspiestām tautām, kas dzīvo komūnistu tirannijā, nekā mēģināt nodrošināt apšaubāmu pagaidu draudzību ar totālitāriem diktātoriem." Žurnāls, tāpat kā organizācija, solās būt bezpartejisks (atbalstot demokratisku vairākpartiju sistēmu), tāpat arī neitrāls rasu un pretžīdu jautājumos.

Žurnāla 1. numurā pēc redaktora ievadvārdiem seko raksti par apspiestajām tautām — Albāniju, Bulgāriju, Ķīnas cietzemi, Ķīnas republiku, Kubu, Čechoslovakiju, Igauniju, Vācijas austrumu zonu, Ungāriju, Z.-Koreju, Latviju, Lietuvu, Poliju, Rumāniju, Ziemeļvietnamū, Pad. savienību, Tibetu un Jugoslaviju. Tālāk seko garāki raksti par komūnistu aktīvitātēm Vidējos austrumos, padomju aģentu aktīvitātēm ar sūtniecību starpniecību, kas vērstas pret politiskajiem bēgļiem (apciemojot viņus mājās, nododot vēstules no dzimtenes u. t. t. kontakta nodibināšanai, tālākais seko vēlāk), par pagrīdnieku darbību Pad. savienībā, krievu militāro stiprumu Kubā. Ir arī raksts ar skaitļiem par politiski ieslodzītajiem Austrum—un Viduseiropā.

Izdevuma grāmatu apskatā recenzētas daudzas grāmatas un brošūras ar pretkomūnistisku saturu, ieskaitot lietuviešu nacionālās pārstāvniecības Anglijā (British Lithuanian Council) Londonā izdoto lūgšanas grāmatu „Mary Save Us", kuŗu Sibirijā sarakstījušas četras lietuviešu meitenes.

Kaut žurnāla pašreizējie apmēri neļauj plaši izteikties katrai apspiestajai tautai un telpa vairāk iedalīta pēc motīva — lielākai valstij vairāk telpas (bet arī ievērojot raksta gaŗumu), atļaujot atsevišķai tautai vienā reizē apgaismot vienu temātu komūnistu apspiestās dzīves nozarē, kopaina par visām tautām ir ļoti iespaidīga. Informācijā atrodam daudz tāda, ko pārējā Rietumu presē izvairas publicēt un noklusē. Materiāli par apspiestajām tautām nebalstās uz atsevišķu personu izteicieniem un novērtējumiem, bet gan uz faktu pamatojumiem, kas publicēti apspiesto tautu presē viņu zemē, vai ņemti no izdevumiem trimdā, tāpat pamatoti uz Rietumu preses un ziņu aģentūru ziņām, kas rakstiem piešķir faktu pierādījumu un ticamību.

Ziņas par Latviju aizņem lielāko daļu no 8. lappuses. Šoreiz izmantots „DV Report" 5. numurs par Latvijas saimniecisko izmantošanu savtīgiem nolūkiem. Seko tabulas ar sīkāku uzskaiti okupētās Latvijas izmantošanā, beigās norādot, ka strādājošo algas 1960. g. uzrāda tikai 52 proc. no pirmskaŗa algu līmeņa neatkarīgajā Latvijā.

Žurnāls iznāks katra mēneša pirmajā dienā. Tā cena ir 2 šiliņi un seši pensi par burtnīcu jeb 30 šiliņi gadā ar piesūtīšanu. To var pasūtināt: The Secretary, The Foreign Affairs Circle, „Church House", Petersham, Surrey, England.

Laikā, kad koeksistences un tirgošanās gars sit augstu vilni un komūnistu tieksmes pasaules iekaŗošanā arvien pieņemas, The Foreign Affairs Circle un tās žurnāls ir kā dzīva oāze tuksnesī paklīdušiem ceļiniekiem, kuŗiem, Rietumu demokratijā dzīvojot, sajukuši jēdzieni un kas ir nomaldījušies savos uzskatos attiecībā uz komūnismu. Reizē šī žurnāla balss ir apspiesto tautu balss, kas ir tik spēcīga, bet kuŗas stiprumu un spēku par zemu novērtē Rietumu politiķi.

J. Rolavs

Svētdien, 9. maijā, pl. 7 vakarā Latviešu namā krāsu filmas

„THE TONY FONTANE STORY" izrāde.

Šī filma ir Tonija Fontanes, viena no pasaules labākajiem dziedātājiem un filmaktieŗiem, brīnumainais dzīves stāsts.

Rīko Sauciens no Golgatas vadībā.

KANADAS BAZNĪCAS

Lūdzu klausaities latviešu raidījumu uz viļņiem 1270 Niagaras raidītājā. Katru svētdienu no plkst. 2.45 līdz plkst. 3 p.p. Lūdz rakstīt „Sauciens no Golgatas", P.O. B. 285, Station „K", Toronto.

Lūdzu klausaities pirmo un vecāko garīgo raidījumu „Britiņš ar Dievu" savā devītā gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.45 — pl. 11 rītā. Vilnis 1350 — Ošavas raidītājā.

TORONTO

Māc. A. Čops, 70 Scarboro Rd., Toronto. Ont., tel. OX 9 - 3331 Toronto Sv. Andreja baznīcā Carlton un Jarvis ielu stūrī; tālr. 924—1563.

9. maijā, plkst. 10 Ģimenes dienas dievkalpojums. Svētdienas skolas mācības gada nobeigums ar groziņiem.

16. maijā, plkst. 3 dievkalpojums. Plkst. 1.30 iesvētes mācība.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6 - 2510. Sv. Jāņa draudze tel. 921 -3327. Avenue, Toronto 7; 200 Balmoral Māc. A. Briedis, Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7 - 2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

9. maijā, plkst. 2 Ģimenes dienas dievkalpojums un svētdienas skola. Tūlīt pēc dievkalpojuma draudzes vakars baznīcas augšējā zālē.

16. maijā, plkst. 2 dievkalpojums un svētdienas skolas noslēgums.

BRAMPTONA

23. maijā, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev. - lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave., South.

9. maijā, plkst. 11 Ģimenes dienas dievkalpojums; pēc dievkalpojuma baznīcas telpās Ģimenes dienas akts ar svētdienas skolas bērnu priekšnesumiem.

SV. KATRĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev. - lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

16. maijā, pl. 3 p. p. jaunatnes iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu. Viesis māc. Dr. theol. Kārlis Bilzens no Vašingtonas un draudzes māc. Jānis Prauliņš. Dziesmu lapiņas.

LONDONA

Māc. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont., tel. MU 5 - 5096.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzes Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

9. maijā, plkst. 1.30 p. p. Ģimenes dienas dievkalpojums. Dziesmu lapiņas.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

MONTREĀLA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9 - 3224.

Montreālas latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

9. maijā Ģimenes diena un Kurzemes cietokšņa 20 gadu krišanas atceres dievkalpojums pl. 1.30 p. p. Svētdienas skolas ziemas darba posma nobeigums.

12. maijā, plkst. 8 vakarā draudzes namā Bībeles stundu nobeigums.

16. maijā, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums.

23. maijā, plkst 1.30 p. p. Debesbraukšanas dienas dievkalpojums; plkst. 9.30 no rīta dievkalpojums angļu valodā.

30. maijā, plkst. 1.30 p. p dievkalpojums

Māc. Viesturs Šēfers, 471 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Tel. 484 - 8394. Sv. Pāvila ev. - lut. latviešu draudze Montreālā.

9. maijā, plkst. 2 p. p. Ģimenes dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

23. maijā, plkst. 2 p. p. jaunatnes iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu.

ROXBORO

16. maijā, plkst. 2 p. p. St. Barnaba baznīcā dievkalpojums.

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Erg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3 - 3903.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road, baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misionāres kārtējie dievkalpojumi notiek svētdienās plkst. 8 vakarā — 104 Morset Road, Scarboro, Stop 19.

4. Latvie
Kanadā

Šī notikuma at

Speciālas izstādes aploksnes pēc
Aploksnes ar speciālo zīmogojum
FESTIVAL IN CANADA M
Atklātnes ar Latvijas kartes zīm
Atklātnes ar Latvijas ģerboņa zīm
Lapas ar Latvijas ģerboni krāsās
Izstādes piemiņas markas (16 ma
LFA tautas tērpu markas ar Dz. s

Dziesmu svētku un izstādes piem
ietvaru, nodevu un parastā

Visi pasūtinājumi, kopā ar atb
55

JAUNĀKĀS GRĀ

R. Blaumaņa — KOPOTI RAKSTI,
R. Blaumaņa — DRĀMA un KOMĒ
Aspazija — DRĀMA, I
Aspazija — Lirika, II
LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS un PASAKAS, 3. sēj.
LATVIEŠU BALETS, ar krāsu lito
Zeibolta — RAKSTI, 3 sējumi
Dostojevska rom. — NOZIEGUMS

DV GRĀMATN
491 College St., Toron

APGĀDS IMANTA

DRĪZ BŪS IZPĀRD

latviešu trimdas līdz šim lielākais kapi

LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS

no kuŗa atlikuši vairs tikai 36 pilni k
lektā 12 sējumu, katrā sējumā ap 50
lapp. ar krāsainām un vienkrāsainām
A. Švābes, prof. Dr. K. Strauberga
Šturmas redakcijā.

Šajā kapitāldarbā apvienotas visas
— 60080 pamatdziesmu ar to raksturīg

No minētajiem komplektiem 8 ir
vēl var dot par īpašu cenu: kas pērk
nu cenu, tas trešo komplektu saņem b

3 komplektus par 2 kompl
$ 144.00; £47/10; A£ 62/12; Zkr 770

Nododiet pasūtinājumus jau tagad! Visā
paaugstināta porto maksa, kādēļ apgād
komplektus nekavējoties.

P. S. Tos apm. 300 abonentus, kas savā
,II, III, V sējumu, no kuriem daudz
eksemplārus, kuŗos iespiests viņu vā
ņemt viņiem joprojām rezervētos pēd
atsūtīt iepriekš minētos sējumus apg
ram izveidot jaunus komplektus. — Pēc
komplektus likvidēsim un nevarēsim m
palīdzēt ne par kādu naudu.

DV grāmatnīc
LATVIEŠU NAMĀ
491 College St., Toront
tel. 921—7121.

MĒS IESPIEŽA

LAULĪBU un IESVĒTĪBU IEL
VIZĪTKARTES
DOKUMENTUS BIEDRĪBU
KONCERTU PROGRAMM
SARĪKOJUMU BIĻETE
PLAKATUS, DZIESMU
VĒSTUĻU VEIDLAP
GRĀMATAS, ŽUR

Labs darbs. — Mēren

PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NO

LATVIJA - AMER
491 College St., Toront
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

...KTIŅŠ

...sportus ar modernām mašīnām ...u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.

...41 Dovercourt Rd., Toronto.

...ĀRA SKAISTLAUKA ...joļu grāmata

...GĀJA DZĪVE

...izācija...

...DAS BAZNĪCAS

4. Latviešu dziesmu svētku Kanadā

ietvaros Toronto no 1965. g. 28. - 31. maijam notiek Latvijas filatelijas un numizmatikas izstāde

Šī notikuma atzīmēšanai un izdevumu segšanai sagatavotas pārdošanai:

Speciālas izstādes aploksnes pēc R. Zālamana zīmējuma .... gab. $ 0.05
Aploksnes ar speciālo zīmogojumu no Toronto „FOURTH LATVIAN SONG FESTIVAL IN CANADA May 28—31, 1965" .... gab. $ 0.25
Atklātnes ar Latvijas kartes zīmējumu, J. Dekšņa zīm. .... gab. $ 0.10
Atklātnes ar Latvijas ģerboņa zīmējumu krāsās, J. Dekšņa zīm. .... gab. $ 0.20
Lapas ar Latvijas ģerboni krāsās un Latvijas himnu, J. Dekšņa zīm. .... gab. $ 0.50
Izstādes piemiņas markas (16 markas loksnē), M. Zichmaņa zīm. .... loksnē $ 0.50
LFA tautas tērpu markas ar Dz. svētku nozīmes iespiedumu, M. Zichmaņa marku zīm. .... loksnē $ 0.50

Dziesmu svētku un izstādes piemiņas medaļas — tīra sudraba — kaltas pēc J. Dekšņa zīmējuma, ieskaitot ietvaru, nodevu un parastā pasta sūt. maksu (medaļas izkaltas tikai 1000 gab.). .... gab. $10.00

Visi pasūtinājumi, kopā ar atbilstošu maksājumu, adresējami Izstādes rīcīb as komitejai — Mr. J. Ronis, 55 Woodward Ave., Brampton, Ont., Canada.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

R. Blaumaņa — KOPOTI RAKSTI, 12 sēj. $46.60
R. Blaumaņa — DRĀMA un KOMĒDIJA, 1120 lp. 12.60
Aspazija — DRĀMA, I 8.60
Aspazija — Lirika, II 8.60
LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS un PASAKAS, 3. sēj. ā 7.80
LATVIEŠU BALETS, ar krāsu litografijām 9.60
Zeibolta — RAKSTI, 3 sējumi ā 3.90
Dostojevska rom. — NOZIEGUMS un SODS, 2 sēj. 7.80

DV GRĀMATNĪCA
491 College St., Toronto 4, Ont.

APGĀDS IMANTA

DRĪZ BŪS IZPĀRDOTS

latviešu trimdas līdz šim lielākais kapitāldarbs

LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS 12 SĒJUMOS,

no kura atlikuši vairs tikai 36 pilni komplekti. Katrā komplektā 12 sējumu, katrā sējumā ap 500 lapp., kopā ap 6000 lapp. ar krāsainām un vienkrāsainām illustrācijām prof. Dr. A. Švābes, prof. Dr. K. Strauberga un E. Hauzenbergas - Šturmas redakcijā.

Šajā kapitāldarbā apvienotas visas mūsu tautas dziesmas — 60080 pamatdziesmu ar to raksturīgākajiem variantiem.

No minētajiem komplektiem 8 ir tādi, kuŗus apgāds vēl var dot par īpašu cenu: kas pērk 2 komplektus par pilnu cenu, tas trešo komplektu saņem bez maksas, tātad

3 komplektus par 2 komplektu cenu
$ 144.00; £47/10; A£ 62/12; Zkr 770.00; DM 598.00.

Nododiet pasūtinājumus jau tagad! Visā drīzumā Dānijā tiks paaugstināta porto maksa, kādēļ apgāds ieinteresēts izsūtīt komplektus nekavējoties.

P. S. Tos apm. 300 abonentus, kas savā laikā saņēma LTDz I, II, III, V sējumu, no kuriem daudzi pat nesamaksāja tos eksemplārus, kuŗos iespiests viņu vārds, laipni lūdzam izņemt viņiem joprojām rezervētos pēdējos eksemplārus, vai atsūtīt iepriekš minētos sējumus apgādam atpakaļ, lai varam izveidot jaunus komplektus. — Pēc 1965. g. 1 jūnija šos komplektus likvidēsim un nevarēsim minētiem subskribentiem palīdzēt ne par kādu naudu.

DV grāmatnīcā,
LATVIEŠU NAMĀ.
491 College St., Toronto 4,
tel. 921—7121.

MĒS IESPIEŽAM

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BIĻETES
- PLAKATUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

LATVIJA - AMERIKĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

TRĪS AUTORU

laikmetīgas mūzikas plate

Aleksandra Okolo-Kulaka — *Koncertmūzika četrās daļās čellam un klavierēm.* Ideja ņemta no Alberta Jēruma — *Rezignācija,* komponēta četru latviešu gleznotāju darbiem.

1941. gadā, parāda komponista laikmetīgu pieeju tīri romantisku tematu apdarē.

Tālivaldis Ķeniņš — *Diversijas* par čigānu dziesmu rakstītas 1958. g., ņemot par tematu kādu čigānu melodiju.

Dzidris Treimanis — čello.
Mirdza Nāruna — klavieres.
Ilgspēlējoša. Cena $ 5.00

LATVIEŠU DZIESMAS:

Skan zvani, Aizejot — Alfreds Kalniņš. Dainu Vēl tu rozes plūc — Em. Dārziņš. Kā zagšus — zeme — Bruno Skulte. Jaunībai — Em. Dārziņš. Em. Dārziņš.

Ilgspēlējoša plate. Cena $ 3.75
Ļoti jaukas dāvanas saviešiem un svešautiešiem.

Dabūjamas DV Grāmatnīcā
491 College Street, Toronto 4, Ont.

VISJAUNĀKĀS GRĀMATAS

G. Salnais — SĪPOLS UN ORCHIDEJA, rom $8.00
Ed. Dunsdorfs — ZĪLE, apcerējums par Latvijas valsti .. $5.00
PIKV. K. LOBE 70-GADNIEKS $2.00
K. Turkina — LATVIEŠU-ANGĻU VĀRDNICA $5.70
P. Karelis — BARBAROSSA $7.00
I. Gubiņa — GANDRĪZ KARALIENE, rom. $4.00
I. Šķipsna — AIZ SEPTĪTĀ TILTA, rom. 4.00
A. Eglītis — TREŠAIS ZVANS, skat. strādnieka piezīmes $4.50
Prof. A. Rubulis — LATVIAN LITERATURE $7.00
K. Dziļleja — STARP DIVIEM KRASTIEM, dzeja $4.00
A. Zemdega — BASĀM KĀJĀM, dzeja $3,20

Dabūjamas
DV GRĀMATNĪCĀ
491 COLLEGE STREET, TORONTO 4, ONT.
(Pasta izdevumiem pieskaitīt 25c.)

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:
Adrese: ....
Mr., Mrs., Miss ....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....
.... abonementa uzsākšanai / pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn., $ 8,50 par 6 mēn., $ 16,00 par gadu.

SAV. VALSTĪS sazināties ar:
V. IRBI, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y., 10466.
JANI LĀCI, 33 - 27 - 91st. Street, Jackson Hts, 72 N. Y.
A. LĪBIETI, 2528 W. Becher St. Milwaukee 15, Wisc.
J. EZERGAILI, 12102 Miles Ave, Cleveland 5, Ohio.
V. HERMANI - DALY, 368 Heine St., Elgin, Ill.
V. MIĶELSONU, 426 N. Prairie Ave., Kalamazoo, Mich.
V. ZIRNĪTI, 4771 - 3 Mile Rd., N. E., Grand Rapids, Mich. 49 05.
J. KONOPORI, 928 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa., 19 47.
R. Diķi, R. 2, Waverly, Ohio.
J. LAZDIŅŠ, 5530 Indianola Ave., Indianapolis 20. Ind.

KANADĀ:
J. GAILĪTI, 12 Green Meadow Rd., Hamilton, Ont.
H. GREBLI, 85 Maple St., St. Catharines, Ont.
R. EPNERI, 59 Langarth St., E. London, Ont.
J. RONI, 55 Woodward Ave., Brampton, Ont.
M. ĶĪVĪTI, 236 First Ave., Ottawa, Ont.
DVF Grāmatnīcu, 72 Queensborough Terrace, London.

ZVIEDRIJĀ:
DV Stokholmas nodaļu, P. O. 220, Stockholm.

VĀCIJĀ:
A. MEŽALS, 44 Münster/Westf., Grevenerstr. 60.

THE COLONNADE
131 BLOOR ST. WEST
TEL. 927-0662

MĀTES DIENAI
PASŪTINIET
TORTES SAVLAICĪGI!

MJARV'S BAKERY

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251.

ACU PĀRBAUDE, ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

FRANK VASS BA
ADVOKĀTS - NOTĀRS
263 College ielā, Toronto, (pie Spadina Ave.)
TEL WA 2-6112, 2-6111.

RAKSTI JAUNATNEI
MĒS
Dāviniet svētku, dzimšanas un vārda dienās
Gada abonements resp. 6 burtnīcas tikai $4.-. Pieprasiet paraug numurus. Naudu un pasūtījumus adresēt:
2308 DRUMMOND RD.,
M Ē S saimniecības daļai,
E. Šteinbachs,
Niagara Falls, Ontario.

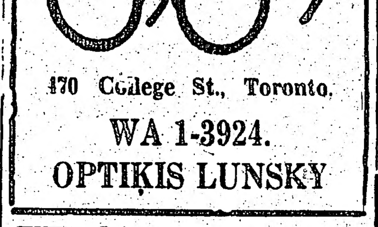

170 College St., Toronto.
WA 1-3924.
OPTIĶIS LUNSKY

PĀRSŪTĀM NAUDU uz LATVIJU.
US $ 10.- pret 9 jauniem rubļiem.
Sūtīšanas izdevumi $ 3,50 līdz $ 35.-
pārējām summām 10%
Saņemšana 14—21 dienu laikā.
Sūtījumi apdrošināti.
DV SAIMNIECĪBU NODAĻA,
491 COLLEGE ST.,
TORONTO 4. ONT.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1493, Toronto.

LA ATSEVIŠĶI EKSEMPLĀRI dabūjami
O. ANDERSONA DELIKATEŠU VEIKALĀ
26 Market St., Hamilton, Ont., kā arī
„NORTHLAND GROCERIES",
120 Barton St., E., Hamilton, Ont.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

Aida Niedra un Andrievs Salmiņš — MELNAS PLŪMES PIE SARKANĀM LŪPĀM, stāsti .... $ 3.80
F. Dostojevskis — NOZIEGUMS UN SODS, I, II, III $ 3.90
K. Raudive — DZĪVĪBAS BADS, noveles .... $ 4.00
E. Brastiņš — MŪSU DIEVESTĪBAS TŪKSTOŠGADĪGĀ APKAROŠANA .... $ 2.40
E. Freimanis — DUMPJU DŪDAS, dzejoļi .... $ 2.80
J. Miesnieks — VĪZIJAS un ĪSTENĪBA, dzejoļi .... $ 3.00
N. Lečmanis — ZVAIGZNE LOGĀ, dzejoļi .... $ 1.50
A. Nebolsa — LAIKMETA DRUPAS .... $ 3.00
V. Čika un A. Šmits — ZELTS, SUDRABS, BRONZA — latviešu olimpieši 4.50
A. Rasa — NAKTS DRĪZ BŪS PAGĀJUSI, noveles 3.50
Alb. Spoģis — PIRMĀS VIJOLĪTES, dzejoļi .... $ 2.50
P. Ziedīņš — TRĪS KOMĒDIJAS .... $ 2.50
Fr. Dziesma — LĪVZEME, lirisks tēlojums 4.00
Andr. Eglītis — LĀSTS, dzeja 4.25
K. Kurbads — SILU ŠALKAS, dzeja 2.80
Ed. Sināts — DZIMTENES ATBLAZMA, dzeja 3.00
A. Švābe — INTELIĢENTI, romāns 3.80
A. Austriņš — PUSELNIEKI, stāsts 3.50
J. Miesnieks — — KVIŅĶU KALNS, noveles 4.50
A. Andersone — AUGSIM LATVIJAI (skolas grām.) 1.50
P. Aigars — GĀJIENS UZ TAUTIEŠA NAMU, dzejas .... $ 3.20
A. Niedra — LĪGAVA UN SIEVA, romāns 3.80
L. Pērļupe — PUTNS ČAULĀ, stāsti 3.50
T. Zeltiņš — TILTU ATJAUNOTĀJI, romāns 4.50
E. Kore — JĀŅU VAINAGS, stāsti un noveles 3.80
A. Vilnis — RĀJIENS SIRDIJ, dzejas 3.20
A. P. Mierkalns — JAUNATDZIMŠANA, dzejoļi 3.50
H. Elgasts — ZVAIGŽŅOTAS NAKTIS, romāns 5.00
Velta Toma — MŪŽĪGĀ SPĒLE, dz. izlase 2.95
Zeiboltu Jēkabs — LIKTENIS, romāns 3.90
Zeiboltu Jēkabs — BARONS BUNDULS, romāns 3.90
Hilda Vīka — LIELĀ SLĀPE, stāsti 3.00
Valentīns Pelēcis — RIETĀ, dzejoļi 3.80
Ivanda Kaija — DZINTARZEME, romāns 4.00
Vilis Veldre — DZĪVE PIE JŪRAS, vērojumi 3.80
Aina Kraujiete — ES ESMU VASARA, dzejoļi 3.60
A. H. Tamsāre - VIENA LAULĪBA, romāns 4.00
Verners Tepfers — SENATNEI UN MĀKSLAI, apceres 4.20
Ernests Aistars — AIZA, romāns 3.80
V. Čika un A. Šmits — SPORTA SMAIDS, fragmenti 3.00
Vilhelmīne Balodis — DZEJU IZLASE 3.50
Ed. Ozoliņš — SVEŠVĀRDU VĀRDNICA 5.00
J. Ziemeļnieks — KOPOTAS DZEJAS 7.00
J. Ziemeļnieks — KOPOTI STĀSTI 4.50
Edv. Tūters — PĒDAS SNIEGĀ, dzejoļi 3.50
D. Bīskaps — JAUNO SIRŽU LIKTEŅI, atmiņu stāsts $ 4.80
Fr. Skuja — ZELTA RAKTUVES, vēst. romāns .... $ 4.00
JŪLIJS FELDMANIS .... $ 3.80
ASPAZIJAS LIRIKA (izlase) .... $ 6.00
ASPAZIJAS DRĀMA I daļa .... $ 8.60
Latviešu tautas teikas un pasakas II d. .. $ 7.80
L. Druva — PA SAULAINAM TEKAM, illustr. izd. .. $ 3.50
A. Lūsis — MŪŽĪBA, relig. dzejas antoloģija .... $ 3.60
O. Ritums — ABC — ES IZKRĀSOJU (bērniem) .... $ 1.00
A. Rasa — CEĻA MEKLĒTĀJI, rom. .... $ 3.50
E. Ardenss — ROBI PARADĪZES VĀRTOS, rom. .... $ 4.50
M. Stāraste - Barvika — PINTIĶU CIEMS, bērnu gr. $ 2.80
Īru pasaka — RŪĶIS UN GOVS, ill. bērnu grāmata $ 1.75
T. Zeltiņš — ANTIŅŠ AMERIKĀ MEKLĒ LĪGAVU, rom $ 4.50
A. Niedra — HOLIVUDAS KLAUNS, romāns .... $ 3.80
P. Jēgere-Freimane — CILVĒKS DOMĀ - DIEVS DARA $ 4.25
B. Senkēviča — ZIEDOŠAIS ĒRKŠĶIS, stāsti .... $ 3.50
G. R. Kurdell — EUROPE'S GREATEST EXODUS, rom. $ 5.95
Pasūtinot pa pastu, pieskaitīt 25 ¢ pasta izdevumiem.
M. Bukšs — ATMIŅAS UN ATZIŅAS par Latgales kultūru .... $ 4.00
M. Bukšs — DIE RUSSIFIZIERUNG IN DEN BALTISCHEN LAENDERN .... $ 4.00
M. Bukšs — SKICES UN DOKUMENTI — par Latgales tapšanas laikiem .... $ 3.00
H. Laurinoviča — GRYMSTUSOS SALEŅAS .... $ 4.00
Fr. Trasuns — FABULAS .... $ 3.00
Aleksandrs — NEREDZAMĀ DIVĪZIJA .... $ 3.50
Andr. Eglītis — KAD TU ACIS IZSLAUCĪSI, TĒVZEME, dzej. .... $ 5.00
J. Kārkliņš — LATVIEŠU PŪCESSPIEĢELIS .... $ 7.00
K. Ķezbers — USMAS ZĒNU DĒKAS .... $ 2.80
N. Strunke — SVĒTĀ BIRZE .... $ 6.00
K. Ķezbers — SAPNIS PAR ROZI, romāns .... $ 3.50
A. Lasmanis — CERĪBAS UN VILŠANĀS .... $ 4.20
O. Lācis — MĒS UN VIŅAS .... $ 3.00
J. Sarma — TĀDA IR DZĪVE .... $ 2.50
V. Eglītis — KASTAĻAVOTS, dzeja .... $ 2.80
L. Tauns — LAULĪBAS AR PILSĒTU, dzeja .... $ 3.00
T. Zeltiņš — TORŅI DAUGAVĀ, stāsti .... $ 3.50
V. Toma — DZIĻUMA JĀPĀRTOP, dzeja .... $ 3.00
Edv. Mednis — DVĒSLES DUMPO, romāns .... $ 4.00
O. Rūsis — GONERS UN VIŅA BARS, romāns .... $ 3.20
P. Klāns — SAFARI .... $ 5.70
V. Kārkliņš — KURZEME .... $ 3.80
R. Blaumanis — DRAMA UN KOMĒDIJA $12,60
A. Lūsis — REDZIET, KĀDS CILVĒKS, KĀDS DIEVS $ 3.25
J. Širmanis — ĢELZIS UN MISIŅŠ .... $ 3.80
A. Grīns — TOBAGO .... $ 4.50
Morjē — JAMAIKAS KROGUS, romāns .... $ 3.60
ARCHĪVS II — sējums — Filozofija un tiesību filozofija .... $ 5.00
ARCHĪVS III — sējums — Vēsture un kultūras vēsture .... $ 5.00
ARCHĪVS IV — sējums — K. Zariņa piemiņai un dainoloģijai .... $ 5.70
J. Rainis — UGUNS UN NAKTS .... $ 5.00
Z. Mauriņa — *PAR MĪLESTĪBU UN NĀVI, esejas* .... $ 3.60
A. Michelsons — MŪKSALAS BRĀĻI, romāns .... $ 3.80
D. Rogas un S. Cīruļa — ĀBECE — bērniem .... $ 1.60
K. Ieviņš — CĪŅA AR SIEVIETI, romāns .... $ 4.00
J. Rinks - J. Ošs — LATVJU TAUTAS DEJAS, 1, 2, 3 $ 3.00
T. Ķeniņš — DZEJNIEKA DZĪVE UN GARS — Liriska svīta 5 daļās soprānam, baritonam, jauktam korim un ērģelēm .... $ 2.00
J. Dravnieks — ANGLISKI - LATVISKĀ vārdnīca $ 5.00
I. Grebzde — TE NU ES ESMU, romāns .... $ 4.00
Zeiboltu Jēkabs — ŪDENS BURBUĻI, romāns
A. Ozols — VIŅA VĀRDI BIJA VARENI, Jēzus māc. $ 2.50
T. Manns — AVANTŪRISTA FELIKSA KRULLA ATZĪŠANĀS .... $ 4.50
J. Sarma — UPURIS, stāsti un noveles .... $ 3.50
J. Jaunsudrabiņš — TĀ MUMS IET, sut. adr. vēstules $ 4.20
Prāv. St. Mozga — SVĒTO DZĪVE .... $ 5.80

DV GRĀMATNĪCĀ, 491 College St.,
Toronto 4, Ont.
LATVIEŠU NAMĀ.

SPORTS

TLSK volejbolistes atgūst meistartitulu

Klātesot tikai nedaudziem skatītājiem, 1. maijā Toronto noskaidrojās Kanadas latviešu 1965. gada volejbola meistari. Neapšaubāmi interesantāko risinājumu sniedza sieviešu sešinieku sacensības. Pērnā gada meistarvienība Hamiltonas DV sporta kopa Sparta (E. Leja, L. Morusa, D. Žulpa, H. Richtere, A. Kraukle un B. Upīte) bez mazākās piepūles pieveiça Toronto LSK II virknējumu (A. Alberta, R. Alberta, M. Ulmane, L. Kalniņa, B. Skujiņa un Kurzemniece) ar 15—2, 15—1 rezultātu. Kad TLSK 1. vienība (Z. Kalve, V. Šulmane, Z. Griķe, I. Dobele, V. Viškere un V. Ādmine) tikai pēc it nopietnas cīņas ar 15—8, 15—9 iznākumu salauza sava 2. komplektējuma pretestību, neviens nešaubījās, ka Hamiltonas Sparta sekmīgi aizstāvēs savus meistara laurus. Notika tomēr pārsteigums. Toronto spēlētājas 1. seta sākumā gan izrādījās līdzvērtīgas pretinieces un atradās pat 7—6 vadībā, bet tad dažās minūtēs zaudēja setu. Kad 2. setā torontietes veda ar 5—0 un it viegli vadību atkal zaudēja, hamiltoniešu uzvara jau likās skaidra. Bet sakopojot pēdējo enerģiju un koncentrāciju, TLSK tomēr panāca šai setā uzvaru, kas, liekas, gan nāca mazas hamiltoniešu vieglprātības rezultātā. Toties 3. setā torontietes jau dominēja, vispirms panākot ātru 7—0 vadību, tad beidzot savā labā arī setu. Tā Toronto LSK ar pelnītu 7—15, 15—13 un 15—6 uzvaru atguva Kanadas latviešu meistartitulu. Toties hamiltoniešu laimes nesējs — mazs drēbes lauvēns, kuŗu visu laiku tik dedzīgi uzmānīja un pārvietoja L. Morusa, pēc spēles, kā nosodīts, vientuļš gulēja uz protokolistu galdiņa...

Uzvarētāju sešiniekā, sevišķi izšķirējās spēlēs pirmajos setos, varēja just savainotās Brasliņas iztrūkumu, jo vienīgi rutinētā Z. Griķe, kas nemitīgi centās un arī prata vienmēr ienest paļāvības garu un organizēja saspēli, bija cēlēja, uz kuŗas varēja paļauties. No otras teicamas cēlājas trūkuma cieta vienības it teicamās gremdētājas, kas sešiniekā bieži ienesa nemieru un lika zaudēt daudzas serves. Nemazinot pārējo spēlētāju sniegumu, meistarvienībā šoreiz grūtas masilet izcelt Inesi Dobeli, kas sacensībās piedalās tikai otru gadu, bet pati ka ar spēcīgām servēm un gremdējumu, ar kuŗām guva daudz nozīmīgu punktu. Kustībās un pašā saspēlē viņai tomēr vēl jāslīpēt veiklākai. Hamiltonas Spartas virknējums, kuŗā sevišķi patika Morusas un Lejas gremdējumi, jau gadiem ilgi spēlē kopā, izņemot jauno talantu Birutu Upīti, kādēļ atstāja viscaur saliedētu iespaidu un demonstrēja teicamu spēles veidu. Vienības negaidītais sabrukums pēdējā setā pret jauno meistarvienību grūti izskaidrojams, vismaz sacensības vērotājam. Par Toronto LSK II sastāvu grūti izteikties, jo lielumties gados jaunās spēlētājas cīņā pret krietni pārākajām vienībām nespēja īsti attīstīties un savu patieso spēles prasmi parādīt. Vērā ņemami talanti likās Agra Alberta, kas sacensībās piedalās tikai pirmo gadu, un Lolita Kalniņa, kas spēlē jau otru gadu un var izveidoties par it teicamu gremdētāju, ja vien turpinās palikt uzticīga volejbola spēlei un trenēsies. Bet — šīs vienības uzdevums, liekas, galvenokārt ir gādāt rezerves kluba 1. sastāvam.

Vīriešu sacensības, kuŗas bija gaidītas ar sevišķu interesi, sagādāja vilšanos. Šī gada Kanadas meistarvienība Hamiltonas YMCA, kas latviešu sarīkojumos startē kā Hamiltonas DV sporta kopa Sparta, izrādījās klasi pārāka par abiem pretiniekiem un bez sevišķas piepūles pārspēja Toronto LSK ar 15—12, 15—4 un Toronto YMCAs sešinieku ar 15—10, 15—8 rezultātu, pārliecinoši iegūstot otru gadu pēc kārtas Kanadas latviešu meistara godu. Nepatikami nedaudzajiem skatītājiem, kas cerēja redzēt lielisku volejbola demonstrējumu, bet tomēr ļoti labi saprotami, ka hamiltonieši sevišķi necentās un nedarīja vairāk par nepieciešamo uzvaras izcīnīšanai, ja pretinieki viņus nespēja „piespiest" uz nopietnāku cīņu un izteiktāku spēles prasmes apliecīnājumu. Un — nedaudzo skatītāju dēļ vien patiešām arī nebija vērts pārlieku censties un spēkus patērēt. Meistarvienības patika enerģijas pārpilnie gremdētāji Richters un Vilmanis, bet būtu neobjektīvi viņus apzīmēt par labākajiem, jo dotajos apstākļos ne mazāk teicamu sniegumu parādīja arī Žulps, Eichvalds, Leja un Kraukls. Cīņā par 2. vietu — un šī sacensībā vienīgā apzīmējama par cīņu, kaut nerādīja pārlieku spēles kvalitāti! — Toronto YMCA ar 15—10, 15—8 rezultātu pieveica Toronto LSK. Uzvarētāju rindās ar brīžiem patiešām efektīgām gremdēm izcēlās A. Alberts, retāk Rāva, bet savos spēkos esošo rādīja arī G. Alberts, Freibergs, Cinovskis, un Piekalnītis. Toronto LSK krāsas pārstāvēja Griķis, Drengers, Skujiņš, Kauliņš, Plonis, Čakurs un Pļavenieks. Atsevišķo spēlētāju sniegums izrādījās stipri mainīgs — brīžiem it teicamai spēles prasmei sekoja pasmagas kļūmes, bet pār visu trūka saskaņas saspēlē un cīņas taktikas, kādēļ tuvāks novērtējums liekas neiespējams.

Nepretencioza un bez liekām ceremonijām, ar pāris īsiem, bet stipri valstiskīgiem teikumiem meistarvienību kapteiņiem Zentai Griķei un Modrim Žulpam izcīnītās ceļojošās balvas it kā „mājas kārtībā" (droši vien mazā skatītāju skaita dēļ!) pasniedza Kanadas latviešu sporta apvienības pr-ks J. Ādminis.

Vč.

KLĪVLENDA ZAUDĒ GRAND RAPIDIEM UN SAGINAVAI

Klīvlendas Staram basketbola meistarības priekšsacīkstēs nācās piedzīvot divus zaudējumus — pret spēcīgo Grand Rapidu vienību un par zemu novērtēto Saginavu. Tiesa, Stars ar Saginavu tikās tūlīt pēc spēles ar Grand Rapidiem un bija jūtami noguris, bet zaudētāji paši bija vēlējušies vienā dienā izspēlēt abas spēles. Šis nevajadzīgais risks maksāja Klīvlendai samērā drošu piedalīšanos latviešu basketbola meistarības finālspēlēs.

Pirmajā sacensībā Grand Rapidu labi saliedētā vienība ar mūsu izlases spēlētāju U. Felkeri ierindā uzvarēja Staru ar 74: 57 (34:26). Uzvarētāji nodemonstrēja jauku sadarbību, kamēr viesiem tās trūka.

Rapidiešu vienībā spēlēja Grasmanis — 16, Felkers — 13, Fricsons — 10, Celmiņš — 8, Valts — 7, Prūsis — 8, un Judovičs — 4. Klīvlendā — Vītoliņš — 17, Lečmanis — 16, Cielēns — 12, Auzenbergs — 8, Burvis — 2, un Mantenieks — 2. Saginava uzvarēja pagurušos klīvlendiešus ar 88:67. Uzvarētājos spēlēja: Kupsis — 26, Daiga — 20, Mercs — 16, Pavlovičs — 14, Moruss — 5, Prīverts — 4, Cīruls — 2 un Vītols — 1, bet zaudētājos — Auzenbergs — 16, Cielens — 13, Lečmanis — 15, Burvis 6, O. Mantenieks — 4, M. Mantenieks un Vītoliņš — 13.

ZIEMEĻAMERIKAS BALTIEŠU SPORTISTU SACENSĪBAS

Ziemeļamerikas baltiešu sporta federācija rīko baltiešu meistarības sacīkstes galda tenisā 8. un 9. maijā Klīvlendā. Meistarībā ietvertas arī meiteņu un zēnu sacensības. Individuālās spēlēs var piedalīties ikviens baltiešu sportists.

Volejbola un basketbola meistarība baltiešiem Ziemeļamerikas apjomā notiks 15. un 16. maijā Čikāgā. Latviešu sporta vadība ASV aicinājusi Kanadu dot vienību jaunatnes volejbolam. Pa redzētas sacīkstes arī jaunietēm. Pēdējās Ziemeļamerik. sacīkstēs lietuvieši uzvarēja vīriešu basketbolā un sieviešu volejbolā, bet latvieši jaunatnes un vīriešu volejbolā.

ŠACHISTU KONGRESS UN MEISTARĪBA MILVOKOS

Milvoku DV namā — 3307 W. Galena ielā — laikā no 14. — 16. maijam notiks Ziemeļamerikas latviešu šacha apvienības 5. kongress un šacha meistarības izcīņa. Turnīrs sāksies 14. maijā, plkst. 7.30 vakarā, bet kongress notiks 15. maijā no plkst. 2.30 — 5 pēcpusdienā. Kongresam un turnīram jau pieteikušies dalībnieki „no krasta līdz krastam" — no Bostonas un no Losandželosas. Šachisti, kas domājuši piedalīties šai sarīkojumā, bet vēl nav pieteikušies, lūgti nekavēties, pieteikumu adresējot kongresa rīcības komitejas pr-dim L. Gaigalam —1521 N. 50-th St., Milwaukee Wis., 53208.

Reklāmas saiņi: CENAS US DOLAROS

Nr. 31 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku, 2 mārc. kakao, 1 kg pupiņu kafijas, 1 kg žāv. augļu, 2 kg manna, 1 kg. rīsu, 225 gr. šokolādes karameļu, 200 cigarešu .... $ 39.90
Nr. 32 18,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti — 41 mārc. $ 22.70
Nr. 33 18,5 kg cukura, mannas vai rīsu (no katras preces tik, cik vēlaties, vai arī tikai viena prece) — 41 mārc. $ 24.90
Nr.34 4,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti, 2,5 kg bekona, 2 kg rīsu .... — 20 mārc. $ 22.70
Nr. 35 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc. $ 37.50
Nr. 36 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 4,5 kg rīss, 4,5 kg cūku tauku .... — 40 mārc. $ 30.75
Nr. 37 4 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 2,5 kg žāv. šķiņķa, 2,5 kg bekona — 20 mārc. $ 29.75
Nr. 38 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc. $ 51.50
Nr. 39 4 kg cūku tauku; 4,5 kg eksporta bekona — 19 mārc. $ 29.50
Nr. 40 — iepriekšējais sainis divkāršots netto 38 mārc. $ 52.50
Nr.41 2 kg cukura, 4,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 19 mārc. $ 27.50
Nr. 42 — iepriekšējais sainis divkāršots — 38 mārc. $ 45.50
Nr. 43 4 kg cūku tauku; 2,5 kg cukura, 2 kg rīsu — 19 mārc. $ 20.90
Nr. 44 — iepriekšējais sainis divkāršots — 38 mārc. $ 36.50

Lūdzam adresāta vārdu un adresi rakstīt skaidri.

DAUGAVAS VANAGU SAINĪŠU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.
TEL.: 921—7121

Naudas pārvedumu vai čeku rakstiet uz „Daugavas Vanagi" vārda

Pamiera noteikumi Dominikānai

DIENVIDAMERIKA PROTESTĒ. ASV GRIB AIZKAVĒT DOMINIKĀNAS REPUBLIKAS PĀRVERŠANOS OTRĀ KUBĀ.

Kamēr vietēja rakstura cīņas Dominikānas republikā vēl turpinās, ASV prezidents Džonsons Vašingtonā paziņojis, ka pamiera formula cīņu pārtraukšanai izstrādāta un ka kaŗotājiem tagad vienīgi atliek nolikt ieročus. Džonsons tālāk mudināja Amerikas valstu organizāciju nekavējoties pārņemt iniciātīvu Dominikānas republikā, lai pamiera cerības atkal nezustu.

Ļoti iespējams, ka Amerikas valstu organizācijas iejaukšanās gadījumā ASV loma kļūs minimālāka. Pretējā gadījumā Vašingtonas valdība runā par visas Dominikānas okupēšanu, lai to pasargātu no anarchijas, lai saglabātu demokratiju, bet galvenais, — lai aizkavētu komūnistus pārņemt varu šai Karaību jūŗas salā.

Vašingtonā vairs nav šaubu, ka Dominikānas republikas revolūcijas aizmugurē stāv cilvēki, kas apmācīti ārpus salas robežām; apmācīti pretēji salas iedzīvotāju interesēm. Kamēr Kubā pagāja samērā ilgs laiks, līdz parādījās Kastro patiesās krāsas, Dominikānas republikā tas atklājies vienas nedēļas laikā. Sacelšanās pret pastāvošo iekārtu sākās kā militāristu kustība, kas gribēja atkal amatā padzīto prezidentu. Bet tūlīt pēc cīņu sākuma bija manāms komūnistu iespaids.

Revolūcija Dominikānas republikā un straujā ASV iejaukšanās notikumu pacēlusi starptautisku incidentu līmenī. Amerikāņi nemieru salā turpina pievest papildspēkus. Tagad tur stacionēti jau vairāk kā 5000 vīru, runā pat par visas salas okupēšanu. Pirmie amerikāņu kaŗavīri ieradās Dominikānas republikā, lai pasargātu un evakuētu tur dzīvojošos amerikāņus. Tagad tas paveikts, bet prezidents Džonsons domā, ka pienācis laiks paglābt vēl ko citu— Dominikānas republikas demokratiju.

Ja runā par Kastro, vairums Dienvidamerikas valstu, kas sastāv Amerikas valstu organizācijā, ir ASV pusē. Bet tagad Dienvidamerika nostādījusi ASV nepiedodama grēkāža lomā. Būtu viegli saprast, ja par ASV iejaukšanos Dominikānas republikā uztrauktos komūnistu pasaule. Galu galā jauns komūnistu satelīts jau bija tikpat kā radies, kad nelūgti ieradās amerikāņi un komūnistu cerības izjauca.

Kā pilnīgs pārsteigums Vašingtonai nāca naidīgā reakcija no Amerikas valstu organizācijas nācijām resp. pārējām Dienvidamerikas republikām. No Argentīnas līdz Meksikai ASV rīcība izsaukusi vienīgi visdziļāko sašutumu.

Buenosairesā grupa deputātu iesniedza protesta rakstu kongresam, nosodot ASV rīcību. Limā, Perū augšnams un apakšnams pieņēma rezolūcijas, protestējot pret ASV kaŗaspēka atrašanos Dominikānas republikā. Riodežaneiro prese saka, ka Džonsons izdarījis smagu polītisku kļūdu. Venecuēlas ārlietu ministrs izsauca pie sevis ASV sūtni un pieprasīja nekavējošu flotes kājnieku izvākšanu. Protams, lieki minēt, ko par amerikāņu rīcību saka prese un radio Havanā.

Vai amerikāņi ir sadragājuši, kā uztraucas dažas Dienvidamerikas valstis, visus Amerikas valstu organizācijas principus? Katrā ziņā ne. Ja amerikāņi nebūtu iejaukušies un Dominikānas republika būtu pārgājusi komūnistu rokās, Dienvidamerika runātu, ka tas gan noticis ar Kastro ziņu, bet Vašingtonas tuvredzības dēļ; kaut ko tādu vajadzēja sagaidīt, ar to rēķināties un aizkavēt. Tagad tas paveikts. Komūnisti „atsēdināti", un Dominikānas republika var cerēt uz demokratiskas iekārtas turpināšanu. Un tās kaimiņi uztraucas par paņēmieniem, ar kādiem tas paveikts!... Bet ne ar pušplēstu vārdu tie nerunā par paņēmieniem, ar kādiem, komūnistu vadīti un iespaidoti, revolūcionāri vēlējās gāzt valsts pastāvošo iekārtu.

Pēdējās ziņas no Santo Domingo liecina, ka revolūcija turpinās pilnā sparā un ka amerikāņi nomainījuši cīņās nogurušos lojālistus gandrīz visās pirmajās līnijās. Šīs nedēļas sākumā uz Dominikānas republiku nosūtīto amerikāņu kaŗavīru skaits jau sasniedzis 10.000.

VAI ASV POLĪTIKA VIETNAMĀ IR PAREIZA?

Pēc vairāk nekā 7 gadu ilgām un smagām cīņām Dienvidķīnā un pēc traģiskā franču armijas ielenkuma un sakāves Dienbienpū ielejā, Ženēvas konference 1954. gadā Vietnamu sadalīja ar 17. parallēli Dienvidvietnamā un Ziemeļvietnamā. Tas bija liels Pekingas panākums lielajā polītikā.Tā bija vienojušies Īdens, Čuenlajs, Molotovs un tai laikā slavenais franču Mendes-Frāns, satiekoties Berlīnē. ASV šai apspriedē nepiedalījās un šo vienošanos neapsveica. Pēc Ženēvas konferences, kurā oficiāli parakstīja Berlīnes vienošanos, Pekingai radās jauns darba lauks. Tā steidzīgi iefiltrēja Dienvidvietnamā vietkongu partizānus, kuŗi uzsāka atklātu cīņu ar Dienvidvietnamas armiju. Nevienam nebija šaubu jau tad, ka šīs cīņas diriģē Pekinga, bet das praksē ir garantijas, kuŗas nama. Ženēvas konferencē Dienvidvietnamai tika dotas rakstiskas garantijas par tās suverenitātes neaizkaramību. Bet kādas praksē ir garantijas, kuŗas paraksta Čuenlajs un Molotovs, to zina katrs. Pilnīgi saprotami, ka pēc franču armijas izvākšanas no Indoķīnas tur radās tukšums, ko bez kavēšanās centās aizpildīt Pekinga, sevišķi Vietnamā un Laosā. Dienvidvietnamas prezidents Diems, redzēdams briesmas, lūdza ASV palīdzību. Viņš bija patiesi vienīgais stiprais vīrs Dienvidvietnamā, kuŗš varēja saturēt valsti un vadīt cīņas pret komūnistiem vairāk nekā 8 gadus. To saprata komūnisti un sāka organizēt viņa likvidēšanu no iekšienes. Pret viņu kā katoli komūnistiem bija viegli sarīdīt budistus. To mūki un mūķenes, protestēdami pret Diemu un tā valdību, izdarīja pašnāvības, aplejoties ar benzīnu un publiski sadedzinoties. ASV prezidents J. F. Kenedijs, ticēdams sūtņa Kabota Lodža ziņojumiem, nostājās pret Diemu un tā radīja apstākļus viņa likvidēšanai un militārās juntas (ģenerāļu) nākšanai pie varas. Tā bija liela ASV polītikas kļūda, jo komūnisti tieši to vēlējās. Pēc tam daudzu ģenerāļu valdības ir nākušas un gājušas, bet budisti turpina dedzināties vēl šodien, protestēdami pret valdībām un arī pašu cīņu pret komūnistiem. Vēl vairāk — Kenedijs Dienvidvietnamu uzskatīja par nedziedināmu slimnieku, dodot palīdzību tik, lai tā pēkšņi nenomirtu, bet arī neatspirgtu.

Šodien apstākļi mainījušies. 1962. gadā par ASV apvienotā armijas štāba priekšnieku nāca gen. Maksvels Teilors, kas stingri iestājās par militārās palīdzības paplašināšanu Dienvidvietnamai. Tāpat prezidenta Džonsona aizsardzības ministrs Roberts S. Meknamara, vairākkārt apmeklējot Dienvidvietnamu, kļuvis par tās atbalstītāju. Pašreizējā Džonsona nostāja Dienvidvietnamas jautājumā ir tik stingra, ka tā pilnīgi sakrīt ar viņa prezidenta vēlēšanu pretkandidāta Goldvotera deklarācijām, kaut arī šīs deklarācijas apraka pēdējās Goldvotera cerības. Šodien uz Džonsona pavēli Dienvidvietnamā atrodas lieli ASV sauszemes, gaisa un jūŗas spēki, kas bumbo ne tikai vietkongus, bet arī katru militāri svarīgu vietu un satiksmes mezglus, tiltus u. c., kas vien liekas svarīgs. Šodien ASV Dienvidvietnamā cīnās par uzvaru; par uzvaru pār komūnismu. ASV šodien deklarē, ka, padodoties komūnisma agresijai vienā vietā, būs jāpadodas arī citur. Jānožēlo tikai, ka ASV to nesaprata jau 10 gadu agrāk šajā un citās pasaules daļās. Nopietni cīnīties vajadzēja jau pašā sākumā, kad vietkongi uzsāka atklātas kaujas Dienvidvietnamā. Ja amerikāņi to būtu darījuši laikus, būtu ietaupīti daži biljoni dolaru.

Mums labi saprotama ASV polītikas pareizā nostāja Dienvidvietnamas jautājumā. Zaudējot Dienvidvietnamu, ASV zaudētu visu Dienvidāziju. Vēl vairāk, ASV pazaudētu pēdējo ticību savai polītikai ne tikai Āzijas, bet visas pasaules acīs, jo šodien ASV vada un nosaka brīvās pasaules polītiku. Nesaprotama ir vienīgi brīvās pasaules nostāja Dienvidvietnamas jautājumā. Ka komūnistu zemēs rīko demonstrācijas un skandalus pie ASV sūtniec., tas ir saprotami. Bet ka brīvajā pasaulē to dara ne tikai tā saucamie „neitrālie" un pat ASV draudzīgās valstis, tas ir kauns. Ka brīvo valstu vadītāji protestē un lūdz pārtraukt komūnistu Z.-Vietnamas bumbošanu, tas, manuprāt, ir skandals. Tie iestājas par sarunām un piedāvā palīdzību izlīgumam miera ceļā. Daži, kā prezidents de Golls, prasa Dienvidvietnamas neitrālizēšanu. Kādi izlīgumi ar komūnistiem vispār iespējami? Padoties un pieņemt viņu uzstādītās prasības! Neitrālizēt nozīmē izvākt ASV spēkus no Dienvidvietnamas, atstājot tur vietkongus un citas sarkano vienības, lai komūnisti pārņemtu varu bez cīņām un ieskaitītu Dienvidvietnamu pasaules „laimīgo" valstu saimē. Visiem šiem padomdevējiem ir tikai viens motīvs, proti — bailes no vispārēja kaŗa ar komūnismu. Mēs zinām, ka ne Maskava, ne Pekinga kaŗu ar ASV nesāks, kaut gan tās abas gribētu redzēt viena otru kaŗā ar ASV. Kaŗš nevar sākties, ja nav pretinieka. Ja Pad. savienība vai sarkanā Ķīna kādreiz jutīsies pietiekami stipra kaŗam un uzvarai, tad sāks kaŗot bez iemesla un bez kavēšanās. Tagadējie Maskavas un Pekingas draudi ir blefs. Komūnisti blefojuši ASV jau Korejā, Berlīnē un citur. Tagad blefo Vietnamā, Kubā un citur. Visi šie protesti un skandali pie ASV sūtniecībām vēlreiz apliecina, cik komūnisms labi organizēts brīvajā pasaulē un cik brīvajā pasaulē daudz aklo.

J. Grodnis

Indiešu diplomāts pareģo pārmaiņas Apvienotajās nācijās

„Vismaz puse Āzijas iedzīvotāju nav pārstāvēti Apvienotajās nācijās," paskaidroja kādreizējais Indijas sūtnis AN Lals, „tas rada ārkārtīgi draudzīgu situāciju." Lals gandrīz burtiski prasīja nekavējošu komūnistu Ķīnas uzņemšanu AN, pareģojot, ka pretējā gadījumā arī citas valstis sekos Indonēzijas piemēram, no Apvienotajām nācijām vienkārši izstājoties.

Lals runāja ASV — komūnistu Ķīnas attiecību konferencē Džordžtaunas universitātē Vašingtonā. Runātājs domāja, ka, piemēram, ja komūnistu Ķīna būtu sastāvējusi Apvienotās nācijās jau 1962. gadā, robežkaŗš ar Indiju būtu izpalicis, Korejas un Vietnamas kaŗi, kaut arī sākušies, — būtu ņēmuši citu gaitu. Apvienotās nācijās nereprezentētās Āzijas daļās dzīvojot vairāk nekā 825 milj. cilvēku, vairāk nekā visas tautas, kas apdzīvo Dienvidameriku, Ziemeļameriku, Afriku un Okeaniju.

Vienā punktā indiešu diplomāts ļoti maldās. Indonēzijai izstājoties no Apvienotajām nācijām, nebija pat neviena sekotāja. Un Indonēzijas popularitāte Apvienotajās nācijās bija tāda, ka tai pakaļ neviens neraudāja, nemaz nerunājot par to, ka kāds tai būtu gribējis skriet līdz.

Nedz Indonēzijas prezidents Sukarno, nedz komūnistu Ķīnas Maocetungs nav parādījuši nekādu aktīvitāti otru Apvienoto nāciju veidošanā. Gluži otrādi, pēc Indonēzijas pārsteidzīgās izstāšanās no AN par to valodas pilnīgi apklusušas. Militāriem blokiem nepiederošās valstis liekas gluži apmierinātas ar pastāvošo iekārtu un nav izrādījušas nekādu interesi izraudzīties sev jaunu vadītāju prezidenta Sukarno personā.

Kā pierādīja nesaskaņas pēdējā pilnsapulces sesijā, Apvienotajām nācijām stāv priekšā daudz grūtu dienu. Parādu jautājums vēl vienmēr neatrisināts, un Apvienoto nāciju kase joprojām tukša.

Apvienotās nācijas nevar lepoties ar lieliem panākumiem, bet tomēr ir konkrēta, pastāvoša organizācija, uz kuŗu pasaule vēl vienmēr liek lielas cerības.

TORONTO PILSĒTAS
saimniecisko uzņēmumu nodokļi

NODOKĻU APRĒĶINI IZZIŅOTI PAR VISIEM UZŅĒMUMIEM 1965. GADAM

sakarā ar Assessment Act un By-law Nr. 22435 noteikumiem, kuŗus padome apstiprināja 1965. g. 12. aprīlī

Trešdiena, 1965. g. 12. maijs

ir pēdējā diena, kad nodokļus vēl var nokārtot bez soda

NODOKĻU MAKSĀŠANAS KĀRTĪBA

Nodokļus var samaksāt pilnā apmērā katras bankas nodaļā pilsētas robežās pirms vai tieši 12. maijā. (Bankas par šo pakalpojumu aplēš mazu samaksu.)

Maksājumi sakarā ar iepriekšējas nodokļu maksas apliecībām jākārto vienīgi pilsētas valdē, personīgi vai ar vēstuli.

Čeki vai naudas pārvedumi — pilnā nodokļu apmērā — var tikt adresēti pilsētas valdei. Lūgts izlasīt instrukcijas, kas pievienotas nodokļu lēse

Birojs atvērts no plkst. 8.30 līdz 4.30 pēcpusdienā. Slēgts sestdienās.

W. M. CAMPBELL,
pilsētas kasieris.

KOMŪNISTU ĶĪNA SVIN 1. MAIJU

Komūnistu Ķīnā 1. maija svētki bija „veltīti" amerikāņiem. Virs Pekingas gaisā šūpojās sarkani baloni ar aicinājumu būt gataviem satriekt ASV agresiju. Tas bija arī vadošais motīvs ķīniešu radiofonā un presē. Neskaitāmas aktieŗu grupas karikēja prezidentu Džonsonu, tēvoci Samu un amerikāņu militāristus. Rēķina, ka pretamerikāniskajos 1. maija svētkos Pekingā vien piedalījušies trīs miljoni cilvēku, kā arī viesi no 70 dažādām komūnistu partijām.

Izmantojot 1. maija ļaužu masas, ķīniešu komūnisti veda ārkārtīgi asu propagandas kaŗu pret ASV un deklarēja, ka miermīlīgs Vietnamas atrisinājums vairs nav iespējams; pat piedraudēja Pad. savienībai, ka tā rūgti nožēlos, ja kopā ar amerikāņiem mēģinās Vietnamas disputu atrisināt pie sarunu galda.

No Saigonas ziņo, ka ASV gaisa uzbrukumi militāriem mērķiem Ziemeļvietnamā turpinās un, ka pirmoreiz Vietnamas kaŗa laikā izlūkbraucienā devušās flotes kājnieku tanku vienības, sastopot vienīgi niecīgu ienaidnieka pretestību. Notikumi Vietnamā rāda, ka, tikai pamazām, amerikāņu kaŗavīru tomēr iesaista zemes cīņās.

BALTIJAS VALSTU . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

Pērnā gada 71.365,65 dolaru kopdevumā aprūpes vajadzībām atsevišķās latviešu konfesijas un organizācijas savākušas šādas summas: luterāņu draudzes 28,193,28 dol., Daugavas Vanagi 24.111,41 dol., katoļu draudzes 8.800 dol., baptistu draudzes 6.634 dol., Latviešu kaŗa invalidu apvienība 1.196,75 dol. un dažādas citas biedrības un iestādījumi 2.430,21 dol.

ALAs aprūpes biroja veco ļaužu fondā uz šī gada 1. martu bija 8.852,03 dol. Aprūpes birojs, turpinot pētīt veco ļaužu mītnes problēmu, sadarbībā ar Amerikas latviešu palīdzības fondu izgatavojis īpašu aptaujas lapu 30.000 eksemplāros mītnes celšanas jautājumā. Šīs aptaujas lapas kopā ar paskaidrojumu pavadvēstuli izsūtītas apm. 18.000 latviešu ģimenēm, lūdzot tās izpildīt. Aprūpes birojs cer, ka jau ALAs kongresā Čikāgā varēs ziņot par aptaujas rezultātiem, lai saņemtu kongresa atzinumus un norādījumus veco ļaužu mītnes jautājumā.

L.